

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2017-2018

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10. mars 2017 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven) § 3, § 4, § 5, § 6 og § 7.

[Kapittel 1 Støtteformer](#)

[Kapittel 2 Statsborgerskap og tilknytning til Norge](#)

[Kapittel 3 Generelle krav og definisjoner](#)

[Kapittel 4 Hva slags utdanning det gis støtte til](#)

[Kapittel 5 Delstudier i utlandet](#)

[Kapittel 6 Utdanning i et annet nordisk land](#)

[Kapittel 7 Krav til utdanningsopplegget](#)

[Kapittel 8 Hvor lang tid det gis støtte](#)

[Kapittel 9 Forsinkelse og avbrudd](#)

[Kapittel 10 Støtte fra andre, ny støtte etter tidligere ettergivelse](#)

[Kapittel 11 Fordeling, utbetaling og eventuell annullering av tildelt støttebeløp](#)

[Kapittel 12 Opplysningsplikt](#)

[Kapittel 13 Uberettiget tildelt støtte og mislighold](#)

[Kapittel 14 Søknadsfrister](#)

Første del. Hovedregler for tildeling av utdanningsstøtte

KAPITTEL 1. STØTTEFORMER

§ 1-1. Støtteformer og beregning

Hovedformene for støtte fra Lånekassen er utdanningsstipend og lån. Det gis også andre stipend.

Det går fram av andre og tredje del hvordan støttebeløpet regnes ut. Definisjon av hvem som kommer inn under støtteordningene, framgår av § 15-1 og § 24-1.

Merknad

Med "andre stipend" menes for eksempel forsørgerstipend, reisestipend, foreldrestipend, sykestipend, flyktningstipend og språkstipend.

§ 1-2. Gyldighetsperiode

Satsene og vilkårene som er fastsatt for undervisningsåret 2017-2018, gjelder for perioden 16. august 2017 - 15. august 2018.

KAPITTEL 2. STATSBOGERSKAP OG TILKNYTNING TIL NORGE

§ 2-1. Hovedregel

Søkeren må som hovedregel være norsk statsborger.

Merknad

Flyktning/statsløs blir behandlet som utenlandsk statsborger.

§ 2-2. Utenlandsk statsborger

Utenlandsk statsborger som har lovlig opphold i Norge og som tar utdanning i Norge, får utdanningsstøtte på samme vilkår som norsk statsborger dersom vedkommende

- a) har beskyttelse (asyl) eller opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, eller bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slik tillatelse
- b) er gift, samboer med felles barn eller partner med norsk statsborger, og begge bor i Norge

- c) har oppholdsrett som familiemedlem til EØS-borger etter utlendingsloven § 113 eller § 114, jf. § 110. EØS-borgeren må ha annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, se utlendingsloven § 112 første ledd bokstav d
- d) har oppholdstillatelse på grunnlag av familieinnvandring. Referansepersonen må være norsk eller utenlandsk statsborger som har annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, eller bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slik tillatelse
- e) har vært bosatt i og har hatt sammenhengende fulltidsarbeid i Norge i minst 24 måneder like før oppstart i utdanningen, og har betalt skatt til Norge i denne perioden. Søkeren må ha hatt oppholdstillatelse som arbeidstaker i perioden
- f) har tatt utdanning i Norge i minst tre år like før undervisningsåret og har bestått utdanning som til sammen tilsvarer minst tre års sammenhengende fulltidsutdanning/180 studiepoeng. Det kan gjøres unntak fra kravet om at utdanningen skal være gjennomført sammenhengende og like før undervisningsåret for søkere som har hatt et opphold i utdanningen i inntil ett år på grunn av dokumentert sykdom eller fødsel. Det er en forutsetning at vedkommende i denne perioden ikke har mottatt støtte til utdanningen gjennom Lånekassen, offentlige utdanningsstøtteordninger i andre land, Norad, Erasmus Mundus, The Norwegian Programme for Development, Research and Education (NUFU), The Norwegian Programme for Capacity Development in Higher Education and Research for Development (NORHED) eller tilsvarende ordninger.

Ungdom som søker asyl eller annen oppholdstillatelse i Norge, og som har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1 siste ledd, kan få utstyrsstipend etter forskriftens § 16-1. Det gis ikke annen støtte.

Merknad til bokstav a

Vedtaksbrevet fra Utlendingsdirektoratet som viser fremmedrettslig status, eller kopi av reisebevis, må foreligge.

Merknad til bokstav a

Søker med oppholdstillatelse på grunnlag av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket (humanitært grunnlag) har rett til støtte etter denne bestemmelsen. Søkeren har ikke rett til flyktningstipend etter kapittel 41.

Merknad til bokstav a

Oppholdstillatelse kan bli gitt med tidsavgrensning. Dersom oppholdstillatelsen går ut i løpet av et semester, kan støtte bli gitt for hele det semesteret. Utbetalingene stoppes dersom Lånekassen får melding fra UDI/politiet om at oppholdstillatelsen ikke er fornyet.

Merknad til bokstav a

Asylsøkere som venter på avgjørelse, har normalt ikke rett til støtte fra Lånekassen. Se likevel § 2-2 siste ledd.

Merknad til bokstav a

Søker som bor i asylmottak etter at asyl er innvilget, blir regnet som å bo i institusjon, se § 10-2. Støtte kan bli tildelt når det foreligger bekreftelse fra mottaket på at søkeren har flyttet ut. Støtte blir gitt bare for de månedene søkeren ikke bor i asylmottak. Utstyrsstipend kan bli gitt til søkere som kan få støtte etter andre del i forskriften, selv om søkeren bor i asylmottak.

Merknad til bokstav b

Søker som er separert fra norsk statsborger, blir fremdeles regnet som gift og kan få støtte etter denne bestemmelsen.

Merknad til bokstav b

Søker som har vært gift med norsk statsborger tidligere, eller har vært samboer med felles barn, kan bli vurdert etter § 2-2 bokstav e eller f. I denne sammenhengen blir omsorgsarbeid i hjemmet sidestilt med fulltidsarbeid. Med omsorgsarbeid er ment omsorg for barn under 10 år eller omsorg for uføre eller eldre med pleiebehov i den nærmeste familien.

Merknad til bokstavene c, d, og e

Nordiske statsborgere kan også få støtte etter disse bestemmelsene.

Merknad til bokstav e

Støtte kan bli gitt fra og med det tidspunktet hvor vilkårene er oppfylt dersom det ikke har vært opphold mellom arbeidet og den utdanningen det søkes støtte til.

Merknad til bokstav e

Arbeid på norsk skip blir godtatt på linje med arbeid i Norge.

Merknad til bokstav e

Som dokumentasjon på betalt skatt godtas fastsettingen av formues- og inntektsskatt (likning) og sammenstilling av inntektsopplysninger fra arbeidsgiver (lønns- og trekkoppgaver).

Merknad til bokstav e

Au pair-tillatelse eller arbeid som au pair gir ikke grunnlag for støtte etter denne bestemmelsen.

Merknad til bokstav e

Opphold på grunn av vanlig fem ukers ferie per år blir godtatt som en del av opptjeningsperioden på 24 måneder.

Merknad til bokstav e

Fødsels- og omsorgspermisjon i fortsettelsen av et arbeidsforhold kan inngå som en del av opptjeningsperioden på 24 måneder.

Merknad til bokstav f

Fullført norsk kurs og innføringskurs/innføringsprogram for fremmedspråklige elever som ikke gir uttelling i studiepoeng, kan telle med som en del av de tre årene søkeren har tatt utdanning i Norge. Søkerens lærested må i slike tilfeller bekrefte at utdanningen har vært på fulltid.

Merknad til bokstav f

Delstudier kan inngå i de 180 studiepoengene søkeren må ha bestått.

Merknad til bokstav f

Grunnskole kan inngå som en del av de tre årene med utdanning i Norge.

Merknad til bokstav f

Det kan bli gitt støtte om våren til søkere som har sitt siste semester av opptjeningsperioden på minst tre år om høsten.

Merknad til andre ledd

Ungdom som er under 18 år, men over opplæringspliktig alder (normalt 16 år), og som oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse, har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1 12. ledd. De kan dermed ha rett til utstyrsstipend jf. § 2-2 siste ledd.

De som fyller 18 år i løpet av skoleåret, har rett til å fullføre påbegynt skoleår. De kan også ha rett til utstyrsstipend.

De som fyller 18 år før nytt skoleår begynner, har ikke rett til utstyrsstipend.

§ 2-3. Rett til utdanningsstøtte for arbeidstakere fra EØS- eller EFTA-land og deres familiemedlemmer

Statsborger fra EØS- eller EFTA-land med status som arbeidstaker i Norge, har rett til utdanningsstøtte på samme vilkår som norske statsborgere. En EØS- eller EFTA- borger som slutter å arbeide og går over i utdanning, opprettholder sin status som arbeidstaker dersom utdanningen vedkommende tar har faglig sammenheng med arbeidet. Kravet om faglig sammenheng faller bort dersom vedkommende har blitt ufrivillig arbeidsledig på grunn av generelle endringer i arbeidsmarkedet.

Følgende medlemmer av EØS- eller EFTA-arbeidstakerens familie har rett til utdanningsstøtte på samme vilkår som norske statsborgere:

a) ektefelle

- b) slektning i nedstigende linje av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller EØS- eller EFTA-arbeidstakerens ektefelle. Slektningen må enten være under 21 år, eller bli forsørget av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller dennes ektefelle
- c) slektning i oppstigende linje av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller dennes ektefelle som blir forsørget av dem
- d) barn av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller EØS- eller EFTA-arbeidstakerens ektefelle. Barnet må bo og ta utdanning i Norge. I tillegg må barnet bo eller ha bodd sammen med EØS- eller EFTA-arbeidstakeren på et tidspunkt da han eller hun var arbeidstaker i Norge. Se også § 2-7 og § 5-1.
Dersom EØS- eller EFTA-arbeidstakeren ikke lenger har status som EØS- eller EFTA-arbeidstaker i Norge, har ikke familiemedlemmet lenger rett til utdanningsstøtte etter andre ledd bokstavene a, b og c.

Merknad til første ledd

Norsk arbeidstaker som arbeider i Norge, regnes ikke som EØS-arbeidstaker. Rettighetene etter EØS-arbeidstakerlova og rettspraksis fra EU-domstolen knyttet til disse, gjelder bare i situasjoner der det foreligger et grenseoverskridende element. Når en statsborger fra et EØS-land arbeider i et annet EØS-land, foreligger det et grenseoverskridende element. Dette elementet er ikke til stede for arbeidstakere som arbeider i statsborgerlandet.

Merknad til første ledd

Nordiske borgere er unntatt fra krav om oppholdstillatelse i Norge etter utlendingslovens § 5. De må likevel ha en reell arbeidstilknytning til Norge i samsvar med EØS-arbeidstakerlova for å ha rett til støtte. En reell arbeidstilknytning vil si at arbeidsforholdet har vart en viss periode, og at det har et visst omfang. Både ansatte og selvstendig næringsdrivende kan ha slik arbeidstilknytning.

Merknad til første ledd

Grensearbeidstakere har rett til støtte etter denne bestemmelsen. En grensearbeidstaker er en person som bor i ett land og arbeider i et annet, og som reiser hjem til bopsettingslandet minst én gang per uke.

Merknad til første ledd

For å regnes som arbeidstaker må arbeidsforholdet ha en varighet på minimum tre måneder og et omfang på minimum 10-12 arbeidstimer per uke. Kortere varighet eller færre antall arbeidstimer per uke kan i særlige tilfeller godtas, men bare dersom det er sterke grunner til det.

Arbeidstakerstatus inntreffer fra den dagen arbeidstakeren starter å arbeide. Arbeidstakerstatus kan dermed inntreffe ved oppstart av og underveis i utdanningen.

Merknad til første ledd

En EØS- eller EFTA-arbeidstaker i Norge som starter i utdanning, kan ha rett til støtte:

- hvis han/hun fortsetter å arbeide under utdanningen i et slikt omfang at han/hun fortsatt er EØS- eller EFTA-arbeidstaker.
- hvis han/hun har arbeidet i mer enn ett år i Norge, er blitt ufrivillig arbeidsledig og har meldt seg som arbeidssøkende hos Nav. Støtteretten varer så lenge EØS- eller EFTA-borgeren kan sies å være reell arbeidssøker.
- hvis han/hun har meldt seg som arbeidssøkende hos Nav etter å ha blitt ufrivillig arbeidsledig i følgende tilfeller:
  - o etter utløpet av en tidsbegrenset arbeidskontrakt med varighet på mindre enn ett år
  - o i løpet av de første tolv månedene av et arbeidsforhold

I slike tilfeller har EØS- eller EFTA-borgeren rett til støtte dersom utdanningen starter innen seks måneder etter utløpet av arbeidsperioden.

- hvis han/hun er midlertidig arbeidsufør på grunn av sykdom eller ulykke.

- hvis han/hun har sluttet i eller hatt permisjon fra arbeid på grunn av fødsel. Støtteretten opprettholdes i en rimelig tidsperiode etter fødselen.

Med ufrivillig arbeidsledighet menes arbeidsledighet som skyldes generelle endringer i arbeidsmarkedet. Arbeidsledighet av andre årsaker, for eksempel forhold som skyldes arbeidstakeren selv, regnes ikke som ufrivillig arbeidsledighet.

EØS- eller EFTA-arbeidstakere som slutter å arbeide og starter i utdanning, og som ikke dekkes av tilfellene over, får støtte dersom det foreligger faglig sammenheng mellom arbeid og utdanning.

Merknad til første ledd

Søkeren må dokumentere sin status som arbeidstaker i Norge. Støtte kan kun bli gitt i den perioden det er dokumentert et arbeidsforhold som tilfredsstillende de nødvendige kravene nevnt i merknader over. Dersom arbeidsforholdet ikke varer i hele perioden som søkeren har søkt om støtte for, må søkeren sende inn dokumentasjon på ny eller forlenget arbeidskontrakt for å kunne få ytterligere støtte. Støtte kan likevel tildeles dersom varigheten av arbeidskontrakten dekker tilnærmet hele søknadsperioden, eller hvis søkeren kan dokumentere faglig sammenheng mellom tidligere arbeid og utdanning. Se merknad under.

Merknad til første ledd

En EØS- eller EFTA-borger som slutter å arbeide og går over i utdanning, må dokumentere faglig sammenheng mellom tidligere arbeid og utdanning før støtte kan bli gitt. Når det er elementer i utdanningen som er innenfor samme fagfelt som søkeren har arbeidet innenfor, og disse elementene har stor vekt innen utdanningen, kan vi si at det er en faglig sammenheng mellom arbeidet og utdanningen.

Merknad til første ledd

Søkere som skal ta delstudium i utlandet, har rett til støtte i delstudieperioden selv om de ikke tilfredsstillende kravet som arbeidstaker i Norge i den aktuelle perioden. Se også § 5-1.

Merknad til andre ledd bokstav a, b og c

Rett til støtte etter bokstav a, b eller c, forutsetter at EØS- eller EFTA-borgeren som er nevnt i første ledd, opprettholder sin arbeidstakerstatus i Norge. Se merknad til første ledd om kravene til arbeidsforholdet.

Merknad til andre ledd bokstav a, b og c

Søker som er familiemedlem til EØS- eller EFTA-arbeidstakeren, må dokumentere EØS- eller EFTA-borgerens status som arbeidstaker i Norge og varigheten av denne i søknadsperioden. Støtte kan kun bli gitt i den perioden det er dokumentert et arbeidsforhold.

Dersom arbeidskontrakten til EØS- eller EFTA-borgeren ikke varer i hele perioden som søkeren har søkt om støtte for, må søkeren sende inn dokumentasjon på ny eller forlenget arbeidskontrakt for å kunne få ytterligere støtte. Støtte kan likevel tildeles dersom varigheten av arbeidskontrakten dekker tilnærmet hele søknadsperioden.

Merknad til andre ledd bokstav b

Barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker og/eller dennes ektefelle har rett til støtte hvis det

- er under 21 år, eller
- er forsørget av arbeidstakeren og/eller ektefellen

Dersom søkeren har vært i arbeid og forsørget seg selv før utdanningen påbegynnes, vurderes han/hun som arbeidstaker på eget grunnlag. Søkere som er under 21 år, regnes fortsatt som barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker selv om vedkommende har vært i arbeid i en periode.

Som ektefelle regnes også samboer med felles barn og registrert partner, jf. § 3-4 og § 3-5.

Merknad til andre ledd bokstav b

Barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker kan regnes som forsørget av arbeidstakeren og/eller ektefellen dersom vedkommende mottar bidrag fra disse til sitt livsopphold. Det er ikke et krav om at bidraget må være av en slik størrelse at søkeren må regnes å være fullt forsørget.

Merknad

Søker fra EØS-land som tidligere har fått støtte etter kvoteordningen, og som har blitt i Norge, vil ha rett til støtte etter EØS- reglene dersom vilkårene for dette er oppfylt.

§ 2-4. EØS-borgere og familiemedlemmer til EØS-borgere med varig oppholdsrett

EØS-borger, eller familiemedlem til EØS-borger, som har varig oppholdsrett i Norge etter utlendingsloven § 115 eller § 116, har rett til utdanningsstøtte på samme vilkår som norske statsborgere.

Merknad

Søkeren må ha varig oppholdsrett, enten etter § 115 som EØS-borger eller § 116 som familiemedlem til EØS-borger.

Merknad

Støtte blir vurdert ut fra oppgitt dato i varig oppholdsbevis. Dersom søker har fått varig oppholdsrett før oppgitt dato i oppholdsbeviset, må dette dokumenteres.

§ 2-5. Egen støtteordning for statsborger fra utviklingsland, landene på Vest-Balkan, land i Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordningen)

Statsborger over 18 år fra utviklingsland, landene på Vest-Balkan, land i Øst-Europa og Sentral-Asia som er tatt opp ved høyskole eller universitet i Norge på de vilkårene som Kunnskapsdepartementet har fastsatt for kvoteordningen, kan få støtte. Se sjette del.

§ 2-6. Utenlandsk statsborger og utdanning i utlandet

Det gjelder egne regler om statsborgerskap og tilknytning til Norge for støtte til utdanning i utlandet, se kapitlene 6 og 31.

§ 2-7. Støtte til nettstudier

Søkere som har rett til støtte etter § 2-1, § 2-2, § 2-3 eller § 2-4, kan få støtte til utdanning som er tilrettelagt som et nettstudium etter § 7-5.

KAPITTEL 3. GENERELLE KRAV OG DEFINISJONER**§ 3-1. Status som elev eller student**

For å ha rett til støtte må søkeren være tatt opp som elev eller student og ha rett til å gå opp til eksamen. Lærlinger må ha godkjent lærekontrakt, og lære kandidater og praksisbrevkandidater må ha godkjent opplæringskontrakt.

Søkere som tar utdanning i utlandet, må oppholde seg på lærestedet og følge undervisningen. Se likevel § 3-2. Vilåret om opphold på lærestedet gjelder ikke for søkere som får støtte til høyere utdanning som er tilrettelagt som et nettstudium ved et lærested i et EØS-land etter § 7-5.

Merknad til første ledd

Med "tatt opp som elev eller student" menes også at vilkårene for opptak må foreligge før støtte kan bli gitt. Ved universitets- og høyskoleutdanning er opptakskravet til vanlig generell studiekompetanse.

Merknad til andre ledd

Med lærested er ment skolen/universitetet/høyskolen som søkeren er opptatt ved.

§ 3-2. Fravær og permisjon

Søkere som følger obligatorisk undervisning og som har ulegitimert fravær på mer enn 20 skoledager per semester, kan miste retten til støtte. Søkere som har fullstendig studiepermisjon i mer enn seks uker, får ikke støtte i permisjonstiden.

Det gjelder egne regler om permisjon eller fravær for søkere som får barn og som har rett til foreldrestipend etter kapittel 39, og for søkere som har rett til sykestipend etter kapittel 40. Søkere som tar permisjon fra utdanningen på grunn av fødsel, har ikke rett til støtte utover perioden det kan gis

foreldrestipend etter § 39-3.*Merknad til første ledd*

Avkortingen i støtten skal være i samsvar med lengden på fraværet.

Merknad

Lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater kan beholde støtten ved permittering eller konkurs i opp til seks uker.

§ 3-3. Aldersbegrensninger

Søkere som har fylt 65 år før 1. januar 2018, får ikke støtte.

Dersom søkeren blir over 45 år innen utdanningen er fullført, skal han eller hun få redusert lån, slik at gjelden kan bli betalt tilbake før søkeren fyller 65 år.

Søkere som er over 45 år ved avsluttet utdanning, kan ikke ha høyere gjeld enn kr 500 000 ved avsluttet utdanning. For søkere som blir over 45 år ved avsluttet utdanning, blir gjeldsgrensen redusert med 5 prosent av kr 500 000 for hvert år utover fylte 45 år.

Maksimalt lånebeløp regnes ut ved å trekke søkerens gjeld fra gjeldsgrensen. Beløpet blir som hovedregel delt på så mange undervisningsår som står igjen av utdanningen.

Merknad til andre ledd

Med lån menes både vanlig utdanningslån og lån som senere kan bli gjort om til utdanningsstipend (omgjøringslån). Det kan likevel ikke tildeles lavere lån enn den delen av utdanningslånet som senere kan bli omgjort til stipend (omgjøringslån).

Merknad til tredje ledd

For søker som blir over 45 år ved avsluttet utdanning, blir gjeldsgrensen redusert med 5 prosent av kr 500 000 for hvert år ut over fylte 45 år. Det vil si at en søker som er 50 år ved avsluttet utdanning, kan få inntil 75 prosent av kr 500 000, en søker som er 55 år kan få inntil 50 prosent osv.

Merknad til fjerde ledd

Støtten per undervisningsår kommer fram ved at Lånekassen trekker den utregnede reduksjonen og eventuell tidligere gjeld (lån og eventuelle renter) fra kr 500 000, og deler beløpet på så mange undervisningsår som står igjen av utdanningen.

§ 3-4. Samboere med felles barn

Samboere med felles barn likestilles med ektefeller.

§ 3-5. Registrerte partnere

Registrerte partnere likestilles med ektefeller, jf. ekteskapsloven.

§ 3-6. Foreldre

Med foreldre er ment personer som regnes som foreldre etter barnelova, også etter at barnet er fylt 18 år. Personer som har overtatt foreldreansvaret i henhold til barnelova § 63, regnes også som foreldre.

§ 3-7. Forsørgere

Personer som har forsørgeransvar etter barnelova § 66, regnes som forsørgere.

§ 3-8. Samboere

Par som lever i et ekteskapslignende forhold i en felles husholdning og har levd slik i minst 12 av de siste 18 månedene, regnes som samboere.

KAPITTEL 4. HVA SLAGS UTDANNING DET GIS STØTTE TIL**§ 4-1. Utdanninger det gis støtte til**

Det gis støtte til:

- a) videregående opplæring etter opplæringslova ved offentlige utdanningsinstitusjoner

- b) fag- og yrkesopplæring i bedrift etter opplæringslova når lærlingen har godkjent lærekontrakt og når lærekandidaten eller praksisbrevkandidaten har godkjent opplæringskontrakt
- c) grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringslova § 4A-1 første ledd
- d) kurs med repetisjon av fag fra grunnskolen, som forberedelse for opptak i videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1
- e) utdanning ved folkehøgskoler
- f) utdanning ved private utdanningsinstitusjoner som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring. Utdanningen må avsluttes med eksamen for privatister
- g) utdanning ved private utdanningsinstitusjoner som er godkjent etter friskolelova
- h) International Baccalaureate (IB) som tilbys ved offentlige eller private utdanningsinstitusjoner. Utdanningen må følge læreplaner fastsatt av International Baccalaureate Organization (IBO).
- i) utdanning ved private utdanningsinstitusjoner som er godkjent etter voksenopplæringsloven § 17
- j) utdanning ved offentlige og private utdanningsinstitusjoner som er godkjent etter fagskoleloven
- k) høyere utdanning ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven
- l) utdanning ved nettskoler i Norge som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, eller som tilsvarer høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter fagskoleloven. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, må avsluttes med eksamen for privatister. Høyere utdanning må avsluttes med eksamen. Nettskolen som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter voksenopplæringsloven § 13
- m) utdanning ved studieforbund som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, eller som tilsvarer høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter fagskoleloven. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, må avsluttes med eksamen for privatister. Høyere utdanning må avsluttes med eksamen. Studieforbund som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter voksenopplæringsloven § 5
- n) forkurs til ingeniørutdanning
- o) spesielt tilrettelagt utdanning ved universiteter og høyskoler for studenter med relevant fag-/svennebrev eller relevant fagutdanning (y-vei)
- p) spesielt tilrettelagt utdanning ved universiteter og høyskoler for studenter med studiespesialisering uten nødvendig fordypning i realfag (TRES-ordning)
- q) forkurs i matematikk spesielt tilrettelagt for lærerutdanning
- r) utdanning i nordiske land etter § 6-1 og § 6-4
- s) utdanning i land utenfor Norden etter reglene i kapitlene 5, 33 og 34, og
- t) utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et annet EØS-land enn Norge etter § 7-5
Utdanningsopplegget må i tillegg oppfylle kravene i kapittel 7.

Merknad

Det kan bli gitt støtte til såkalte fellesgrader eller joint degrees/double degrees. Med dette menes grader som er opprettet i samarbeid mellom to eller flere institusjoner, både norske og utenlandske. Søkerne vil bli betraktet som studenter i Norge i de semestrene hvor de studerer her, og som studenter i utlandet i de semestrene hvor de studerer ved et utenlandsk lærested. Søkerne vil ikke bli betraktet som delstudenter i noen av semestrene.

§ 4-2. Norske studiesentre og institutter i York, Caen, Kiel, Aten, Roma og St. Petersburg

Det gis støtte til kurs ved de norske studiesentrene og instituttene i York, Caen, Kiel, Aten, Roma og St. Petersburg. Det er en forutsetning at kurset er godkjent som en del av en høyere utdanning som søkeren har begynt på i Norge. Støtte til kurs som varer kortere enn fire uker, gis etter tredje del. Støtte til kurs som varer minst fire uker, gis etter fjerde del.

Merknad

Det blir ikke gitt skolepengestøtte etter § 37-1 til søkere som får støtte etter fjerde del.

§ 4-3. Norsk høyere utdanning eller fagskoleutdanning som tilbys i utlandet

Når norsk lærested som har fått høyere utdanning eller fagskoleutdanning godkjent for støtte etter § 4-1, legger hele eller deler av utdanningen til utlandet, får deltakerne støtte etter de reglene og satsene som gjelder for studier i Norge. Dette gjelder også når norsk lærested er faglig ansvarlig for utdanning i utlandet som tilrettelegges av andre.

Merknad

Ordningen omfatter utdanningsopplegg hvor det norske lærestedet har det faglige ansvaret også for den delen av utdanningen som er lagt til utlandet og hvor studentene ikke er tatt opp og følger undervisning ved et godkjent utenlandsk lærested.

§ 4-4. *Praksisopphold eller studietur i utlandet*

Søkere som får støtte etter tredje del til utdanning i Norge som ikke har status som høyere utdanning eller fagskoleutdanning, jf. § 4-1 bokstav j og k, får støtte til praksisopphold eller studietur i utlandet. Oppholdet må inngå som en godkjent del av utdanningen i Norge.

Praksisoppholdet kan ha en varighet på inntil ett år, men kan ikke overstige halvparten av den samlede varigheten av utdanningen.

Det gis støtte etter de reglene og satsene som gjelder for utdanningen i Norge. Det gis ikke ekstra reisestøtte. En søker som får støtte som hjemmeboer til opplæringen i Norge, får støtte som hjemmeboer også under praksisoppholdet.

§ 4-5. *American College of Norway*

Det gis støtte til utdanning på nivå med det andre året (sophomore) i en amerikansk bachelorutdanning ved American College of Norway i Moss.

§ 4-6. *Ettårig utdanningsprogram for jødiske veivisere*

Søkere som tar ettårig utdanningsprogram for jødiske veivisere, som administreres av Det Mosaiske Trossamfund, får fulltidsstøtte.

For den delen av programmet som tas i utlandet, blir det gitt støtte til skolepenger og reiser etter reglene i fjerde del.

Tilføyd ved forskrift 1. juli 2017 nr. 1106, endret ved forskrift 11. sep 2017 nr.1390.

§ 4-7. *Utdanninger det ikke gis støtte til*

Det gis ikke støtte til

- a) utdanning ved militære skoler
- b) etatsopplæring eller bedriftsintern opplæring
- c) ulike opplæringskurs som blir satt i gang av, eller i samråd med, Nav
- d) flygerutdanning i utlandet. Det gis likevel støtte til trafikkflygerutdanning ved offentlige høyskoler eller universiteter i Norden
- e) norskopplæring når opplæringen ikke skjer i kombinasjon med annen godkjent utdanning, eller
- f) ph.d.-utdanning i Norge. Det gis likevel støtte til ph.d.-utdanning til søkere som får støtte etter sjette del (kvoteordningen). Det gis støtte til utdanning i utlandet som tilsvarer en norsk grad på ph.d.-nivå.

Endret ved forskrift 1. juli 2017 nr. 1106 (tidligere § 4-6)

KAPITTEL 5. DELSTUDIER I UTLANDET**§ 5-1. *Delstudier i utlandet***

Det gis støtte til studieopphold i utlandet når oppholdet varer i minst fire uker og er en godkjent del av en høyere utdanning eller fagskoleutdanning som søkeren har begynt på i Norge eller i utlandet. For støtte til utdanning utenfor Norden blir søknaden behandlet etter reglene i fjerde del. Ved studieopphold i høyere utdanning ved et lærested, må utdanningen oppfylle kravene som er satt i § 33-1.

For støtte til utdanning i Norden blir søknaden behandlet etter reglene i kapittel 6.

Søkere som tar et studieopphold i utlandet på minimum fire uker i perioden 16. juni til 15. august, har kun rett til reisestøtte i denne perioden. Reisestøtte kan også gis selv om mindre enn fire uker av studieoppholdet ligger innenfor undervisningsåret (16. august til 15. juni). Se kapittel 38.

Merknad

Ordningen omfatter sammenhengende studieopphold som er godkjent av det norske lærestedet og gir uttelling i den norske utdanningen. Studieoppholdet må være lagt opp som fulltidsutdanning, se § 35-1.

Merknad

Det kan gis støtte til studieopphold i nordiske land. Støtte blir tildelt etter tredje del i forskriften.

Merknad

En søker som er i gang med en fulltidsutdanning i Norge eller i utlandet og som får godkjent et studieopphold utenfor Norden som tilsvarer deltidsutdanning, får søknaden behandlet etter reglene i tredje del. Søkeren har rett til deltidsstøtte tilsvarende det antallet studiepoeng/fagskolepoeng han skal ta.

Merknad

Det kan gjøres unntak fra kravet i § 35-1 om at utdanningen i utlandet må være lagt opp som fulltidsutdanning for søkere som har begynt på en deltidsutdanning i Norge, og som tar et studieopphold utenfor Norden som en del av denne deltidsutdanningen. Studieoppholdet må vare i minst fire uker. Støtte til studieoppholdet i utlandet blir tildelt etter fjerde del ut fra studiebelastningen i den utdanningen som søkeren har begynt på i Norge. Dette samme gjelder for reisestøtte og eventuell støtte til skolepenger.

Hvis studieoppholdet i utlandet har en varighet på mindre enn fire uker, kan søkeren beholde støtten han ville fått hvis han hadde oppholdt seg i Norge. Det blir ikke gitt reisestøtte eller støtte til eventuelle skolepenger i slike tilfeller.

Merknad

Utdanningsstøtten som skal dekke utgifter til livsopphold, skal tilsvare semesterlengden ved det utenlandske lærestedet.

Merknad

Statsborgere fra EØS- eller EFTA-land med rett til støtte etter § 2-3, har rett til støtte til studieopphold i utlandet selv om de i delstudieperioden ikke tilfredsstiller kravet som arbeidstaker i Norge. Se også § 2-3.

Merknad

Utenlandsk statsborger kan få støtte etter fjerde del i opptil ett år til delstudier i utlandet, jf. § 31-4.

Merknad

Det kan ikke bli gitt støtte til praktikantopphold gjennom AIESEC, IASTE eller tilsvarende.

Merknad

Søkere som tar fagskoleutdanning, og som ønsker støtte til et delstudium i utlandet, må søke om støtte til delstudiet på D-skjema.

KAPITTEL 6. UTDANNING I ET ANNET NORDISK LAND**§ 6-1. Utdanning det gis støtte til**

Utdanning i et annet nordisk land må normalt ha offentlig godkjenning og komme inn under støtteordningen i studielandet. Søkeren må oppholde seg på lærestedet og følge undervisningen, se § 3-1. Det gis for øvrig støtte etter de samme reglene som gjelder for utdanning i Norge.

Merknad

Med støtteordningen i studielandet menes den generelle studiestøtteordningen.

Merknad

Utdanning som er tilrettelagt som et rent nettstudium og som blir tilbudt ved et lærested i Norden, må være på nivå med høyere utdanning i Norge for at søkerne skal ha rett til skolepenger etter § 30-1 tredje ledd. Se § 4-1 bokstav t, § 6-3, § 6-4 og § 7-5.

Merknad

Utdanning det gis støtte til etter SVU (Statens voksendannelsesstøtte) ordningen i Danmark, regnes ikke for å komme inn under den generelle støtteordningen. Det kan likevel gis støtte fra Lånekassen til utdanning godkjent for SVU når utdanningen er identisk med utdanning godkjent for støtte i Statens Uddannelsesstøtte i Danmark (SU), og når tilsvarende utdanning gir rett til støtte i Norge.

Merknad

Det kan vurderes å gi støtte til en utdanning selv om utdanningen ikke er omfattet av støtteordningen i studielandet. Utdanningen må kunne likestilles med tilsvarende utdanning som det kan gis støtte til i Norge. Dette gjelder blant annet danske folkehøyskoler og videregående opplæring på Island.

§ 6-2. Vilkår om tilknytning til Norge

Søkere som skal ta utdanning i et annet nordisk land, må fylle vilkårene om tilknytning til Norge som framgår av § 31-5.

§ 6-3. Krav om fulltidsutdanning

Det gis ikke støtte til deltidsutdanning. Det kan likevel gis lån til skolepenger etter § 30-1 til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium og som tilfredsstillere kravene til studiebelastning i § 7-2. Se § 7-5.

Merknad

Det er studielandets definisjon av hva som regnes som fulltidsutdanning, som blir lagt til grunn.

Merknad

Det kan gjøres unntak fra kravet i § 6-3 om at utdanningen i utlandet må være lagt opp som fulltidsutdanning for søkere som har begynt på en deltidsutdanning i Norge, og som tar et studieopphold i et nordisk land som en del av denne deltidsutdanningen. Støtte til studieoppholdet i Norden blir tildelt ut fra studiebelastningen i den utdanningen som søkeren har begynt på i Norge.

§ 6-4. Begrensning ved nettstudier og fjernundervisning

Det gis ikke støtte til utdanning som tilbys av læresteder i andre nordiske land når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Det kan likevel bli gitt lån til skolepenger etter § 30-1 til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium. Se § 3-1, § 4-1 bokstav t og § 7-5.

§ 6-5. Utrekning av støttebeløpet

Støttebeløpene blir regnet ut etter reglene i andre eller tredje del, avhengig av hvilken utdanning søkeren tar.

§ 6-6. Utenlandsk statsborger som tar utdanning i annet nordisk land

Utenlandsk statsborger som kan få støtte etter § 2-2, kan få støtte til utdanning i et annet nordisk land i inntil ett år når utdanningen inngår som en godkjent del av en utdanning som søkeren har begynt på i Norge. Det gis ikke støtte til å ta en hel utdanning i et annet nordisk land.

Utenlandsk statsborger som har rett til støtte etter § 2-3 eller § 2-4, kan få støtte til utdanning i annet nordisk land på samme vilkår som norsk statsborger.

§ 6-7. Språkopplæring i Finland og Island

Det gis støtte til språkopplæring i Finland og Island etter reglene i kapittel 34.

KAPITTEL 7. KRAV TIL UTDANNINGSOPPLEGGET**§ 7-1. Fulltidsutdanning og undervisningsopplegg**

Utdanningen må normalt være lagt opp som fulltidsutdanning.

Videregående opplæring som følger offentlig godkjente læreplaner, må ha et undervisningsopplegg på minst seks undervisningstimer per uke.

Utdanning som ikke har akkreditering som høyere utdanning eller godkjenning som fagskoleutdanning, og som heller ikke følger offentlig godkjente læreplaner, må ha et undervisningsopplegg på minst 20 undervisningstimer per uke for å gi rett til støtte. Når utdanningen tilbys komprimert, er kravet minst seks undervisningstimer per uke.

Det gis støtte til opplegg i regi av oppfølgingstjenesten i fylkeskommunen når undervisningsopplegget er på mer enn en tredjedel av timetallet for et kurs jf. forskrift til opplæringslova § 6-3.

Merknad

§ 6-3 i forskrift til opplæringslova: "Søkjarar med lovfesta rett til vidaregåande opplæring etter opplæringslova § 3-1 bruker ikkje av retten dersom opplæringa utgjer 1/3 eller mindre av timetalet frå eit utdanningsprogram eller eit programområde." Med timetallet her menes årstimer. Dette betyr at søkeren må følge undervisning i fag som utgjør mer enn en tredjedel av årstimetallet for et utdanningsprogram eller programområde, for å ha rett til støtte.

§ 7-2. Deltidsutdanning og undervisningsopplegg

Det gis støtte til deltidsutdanning som omfatter minst 50 prosent av undervisningsopplegget i fulltidsutdanning.

Videregående opplæring som følger offentlig godkjente læreplaner, må ha et undervisningsopplegg på minst seks undervisningstimer per uke.

Utdanning som ikke har akkreditering som høyere utdanning eller godkjenning som fagskoleutdanning, og som heller ikke følger offentlig godkjente læreplaner, må ha et undervisningsopplegg på minst ti undervisningstimer per uke. Når utdanningen tilbys komprimert, er kravet minst seks undervisningstimer per uke.

§ 7-3. Studiebelastning og beregning av støtte

Støtte gis ut fra søkerens studiebelastning.

Ved deltidsutdanning blir støttebeløpet regnet til halvparten, to tredjedeler eller tre fjerdedeler av støttebeløpet til fulltidsutdanning.

Ved kombinasjon av utdanning er det ikke støtte til mer enn fulltids studiebelastning.

Elever som har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1, og som foretar omvalg som utvider retten til videregående opplæring, får fulltidsstøtte.

Elever som har utvidet rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1 på grunn av rett til særskilt språkopplæring etter opplæringslova § 3-12, får fulltidsstøtte.

Endret ved forskrift 1. juli 2017 nr. 1106

Merknad til første ledd

Elever som har rett til spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1 og som har individuell opplæringsplan etter opplæringslova § 5-5, regnes for å være i fulltidsutdanning i hele løpet. De har derfor rett til full støtte.

Elever som har utvidet rett til videregående opplæring for eksempel på grunn av sykdom, men som ikke har rett til spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1, har rett til støtte ut fra reell studiebelastning.

Det må foreligge et vedtak om spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1 før det kan bli gitt fulltidsstøtte.

Merknad til første ledd

Voksne søkere uten ungdomsrett, som blir tatt inn i ordinær videregående opplæring, kan også ha rett til spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1. De har i slike tilfeller rett til full støtte. Det må foreligge et vedtak om spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1 før det kan bli gitt fulltidsstøtte.

Merknad til første ledd

Minoritetsspråklige elever som ikke får tilbud om undervisning i obligatorisk fremmedspråk, har rett til full støtte selv om de har noe mindre undervisning og de må ta eksamen i fremmedspråket som privatist.

Merknad til første ledd

Elever på studiespesialisering med idrett over fire år blir tildelt støtte etter reglene for deltidsutdanning i de årene de ikke har full studiebelastning.

Merknad til første ledd

Elever som ikke består alle fag i et årskurs og som søker støtte på nytt til samme årskurs, kan tildeles full støtte dersom de følger et fulltidsopplegg.

Merknad til første ledd

Elever med ungdomsrett som har fritak fra opplæring i faget kroppsøving etter forskrift til opplæringslova § 1-12, har rett til full støtte. Elever som har fritak fra vurdering med karakter i faget kroppsøving, jf. forskrift til opplæringslova § 3-23, må delta i opplæringen for å ha rett til full støtte.

Merknad til første ledd

Elever med ungdomsrett som har fritak fra vurdering med karakter i skriftlig sidemål, jf. forskrift til opplæringslova § 3-22 og § 4-15, har rett til full støtte. Det forutsettes i slike tilfeller at de har det samme undervisningstimetallet som ellers.

Merknad til første ledd

Elever i videregående opplæring som på grunn av et forsert løp har fritak for fag, har rett til full støtte.

Merknad til første ledd

Elever med rett til videregående opplæring som er sterkt rammet av dysleksi eller spesifikke språkvansker, og som derfor får fritak for karakterer og eksamen i 2. fremmedspråk, har rett til full støtte.

Merknad til første ledd

Elever med rett til videregående opplæring som på grunn av høyt fravær tar en eller flere eksamener som privatist, har rett til støtte også for de fagene som de tar som privatist.

Merknad til andre ledd

Ved deltidsutdanning blir det gitt lån til skolepenger opp til deltidsprosenten av satsen for skolepenger i forskriften. Det gis ikke lån ut over de faktiske utgiftene.

Merknad til tredje ledd

Det kan bli gitt støtte til flere deltidsutdanninger dersom studiebelastningen til sammen er på minst 50 prosent (opptil 100 prosent). De fagene det blir gitt støtte til, må inngå i en støtteberettiget utdanning.

Merknad til tredje ledd

Dersom søkeren mottar støtte til én utdanning, og samtidig tar en annen utdanning med skolepenger, kan det i tillegg tildeles lån til skolepenger. Skolepenger tildeles etter studiebelastningen.

Merknad til fjerde ledd

Omvalgs elever som har fritak for fellesfag (elever med ungdomsrett), har rett til full støtte. Hvis de tar færre programfag enn det som normalt tilsier fulltidsutdanning, skal studiebelastningen beregnes ut fra fellesfagene som de har fritak for og programfagene som de tar.

§ 7-4. Krav til varighet

Utdanning som er godkjent etter § 4-1, må vare i minst ett semester.

Det gis støtte til søkere som tar utdanning med kortere varighet enn ett semester, når utdanningen har sammenheng med søkerens yrke eller tidligere utdanning, eller utdanningen gir rett til støtte etter enten § 4-1 bokstav o, p eller q eller § 30-2.

Merknad til første ledd

Høyere utdanning må ha en varighet på minst ett normalt semester ved det lærestedet utdanningen tilbys. All annen utdanning må ha en varighet på minst fire måneder.

§ 7-5. Nettstudier

Det gis støtte til utdanning som er tilrettelagt som nettstudier ved norsk lærested eller lærested i et annet EØS-land enn Norge. Søkeren må fylle vilkårene i § 31-5.

Utdanning som blir tilbudt gjennom norsk nettskole eller ved et norsk lærested, må være godkjent etter § 4-1. Utdanningen må være lagt opp med oppfølging fra lærestedet hvert semester.

Utdanning som blir tilbudt gjennom nettskole eller ved et lærested i et nordisk land, må fylle vilkårene i § 6-1.

Utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et EØS-land utenfor Norden, må fylle vilkårene i § 33-1, og søkeren må fylle vilkårene i § 32-1.

Til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et annet EØS-land enn Norge, blir det gitt lån til skolepenger etter § 30-1. Det blir ikke gitt annen støtte.

Lærestedet i Norge har ansvar for å dokumentere omfanget av utdanningen. Søkeren har ansvar for å dokumentere omfanget av utdanningen når lærestedet befinner seg i et annet EØS-land enn Norge.

Merknad til første ledd

Søkere som tar utdanning som er tilrettelagt som et rent nettstudium eller som en kombinasjon av nettstudier og klasseromsundervisning/samlinger ved et lærested i Norge, må fylle vilkårene i § 31-5.

Merknad

Søkere som tar utdanning som er tilrettelagt som et nettstudium i Norge, har rett til støtte etter reglene i andre og tredje del, også hvis de oppholder seg i utlandet under utdanningen.

Merknad

Det kan bli gitt reisestipend etter andre del til nettstudier som er tilrettelagt ved et norsk lærested når det er lagt inn obligatoriske samlinger som en del av opplegget. Se § 21-1.

§ 7-6. Grunnskoleopplæring

Det gis støtte til grunnskoleopplæring som søkeren har rett til etter opplæringslova § 4A-1 første ledd når opplæringen er lagt opp med organisert undervisning ved et lærested.

Merknad

Elever i grunnskoleopplæring kan tildeles støtte til fulltidsutdanning hvis de har minimum 20 undervisningstimer per uke. Elever som har fra 10 til 19 undervisningstimer kan tildeles støtte til deltidsutdanning. Elever som har mindre enn 10 undervisningstimer per uke kan ikke tildeles støtte.

KAPITTEL 8. HVOR LANG TID DET GIS STØTTE

§ 8-1. Normert tid

Det gis støtte i en periode tilsvarende normert tid for utdanningen.

Det godtas tidsbruk ut over normert tid dersom søkeren, etter at vedkommende første gang mottok utdanningsstøtte etter tredje del, har fullført mer utdanning enn normert eller tatt utdanning uten støtte fra Lånekassen. Perioden er begrenset oppover til ett år.

§ 8-2. Tidsramme for støtte etter andre del

Det gis støtte til vanlig videregående opplæring eller tilsvarende opplæring i utlandet så lenge søkeren har rett til opplæring etter opplæringslova § 3-1.

Det gis støtte i opp til ett år til søkere som får støtte etter § 15-1 første ledd bokstav c.

§ 8-3. Tidsramme for støtte etter tredje del

Det gis støtte i inntil åtte år til sammen til høyere utdanning, og til annen utdanning som ikke tas med rett etter opplæringslova § 3-1.

Grunnskoleopplæring eller videregående opplæring som en voksen søker tar med rett etter opplæringslova § 4A-1 første ledd eller § 4A-3, inngår i beregningen av de åtte årene. Det gis støtte til grunnskoleopplæring etter opplæringslova § 4A-1 første ledd i så lang tid som søkeren har denne retten, men likevel ikke ut over fire år.

Det gis støtte i opptil to år til utdanning ved folkehøgskole.

Det gis ikke støtte i mer enn åtte år selv om søkeren er forsinket. Det blir gjort unntak for søkere som er forsinket på grunn av sykdom, på grunn av at søkeren har fått barn i utdanningsperioden, eller på grunn av funksjonshemming. Se § 9-3 andre ledd.

Merknad til første ledd

All vanlig videregående opplæring som er tatt før 2002-03, skal holdes utenfor åtteårsblokken. Dette gjelder for studiespesialisering og yrkesfag, og for opplæring i lærebedrift. Det gjelder uavhengig av om opplæringen er

tatt med lovfestet rett.

All annen videregående opplæring som er tatt før 2002-03, skal telle med i åtteårsblokken. Dette gjelder slik videregående opplæring som fra 2002-03 skal være omfattet av tredje del i forskriftene.

Merknad til fjerde ledd

Grensen for hvor mange år støtte kan tildeles blir ikke utvidet ved deltidsutdanning.

Merknad til fjerde ledd

Det er ikke et krav at søkeren skal ha fått tildelt foreldrestipend eller sykestipend for å få utvidet blokken på grunn av forsinkelse.

Merknad til fjerde ledd

En søker som bruker mer enn normert tid på grunn av sykdom, funksjonshemming eller på grunn av at søkeren har fått barn i utdanningsperioden, kan likevel få støtte i mer enn åtte år. I slike tilfeller er det ikke et krav at søkeren samlet sett er forsinket etter kapittel 9.

§ 8-4. Tidsramme for ph.d.-utdanning i utlandet

Grensen på åtte år utvides med inntil fire år for søkere som tar ph.d.-utdanning i utlandet.

Det gis ikke støtte i mer enn tolv år selv om søkeren blir forsinket. Det blir gjort unntak for søkere som blir forsinket på grunn av sykdom, på grunn av at søkeren har fått barn i utdanningsperioden eller på grunn av funksjonshemming. Se § 9-3 andre ledd.

§ 8-5. Tidligere periode med støtte

Tidligere periode med støtte blir regnet med i antallet år det kan gis støtte, selv om gjelden er betalt tilbake eller støtten er tilbakeført.

§ 8-6. Offentlige støtteordninger i andre land

De tidsrammene som er fastsatt for tildeling av støtte, gjelder bare dersom søkeren ikke tidligere har fått støtte til utdanning fra offentlige støtteordninger i et annet land. Dersom søkeren har fått slik støtte, skal tidsrammene som er fastsatt under § 8-3 og § 8-4 reduseres tilsvarende.

Merknad

Med offentlige støtteordninger i et annet land menes ordninger som er sammenlignbare med Lånekassen, for eksempel Centrala studiestödsnämnden i Sverige (CSN) eller Statens Uddannelsesstøtte i Danmark (SU).

Merknad

Også søkere som har fått støtte fra offentlige støtteordninger i et annet land, omfattes av unntaksbestemmelsene om utvidet tidsramme på grunn av forsinkelse etter § 8-3 og § 8-4. Forsinkelsen trenger ikke å ha oppstått i en periode med støtte fra Lånekassen.

§ 8-7. Undervisningsår og støtteperiode

Et undervisningsår varer normalt fra midten av august til midten av juni.

Søkere i høyere utdanning og fagskoleutdanning kan få støtte i mer enn ti måneder per undervisningsår, se § 8-8. Det samme gjelder søkere med rett til støtte etter § 8-9 og § 8-10. Andre søkere kan få støtte i ti måneder per undervisningsår.

Til utdanning med fleksibel eller varierende start- og sluttdato, blir utdanningsstøtte til vanlig gitt fra den datoen undervisningen starter og til den datoen undervisningen (inkludert eksamen) slutter.

Til utdanning med kortere varighet enn et undervisningsår, blir utdanningsstøtte gitt fra den datoen undervisningen starter og til den datoen undervisningen slutter.

Støttebeløpet blir normalt utregnet på månedsbasis. Det gis støtte for opptil ett undervisningsår om gangen.

Merknad

Et undervisningsår varer normalt fra 16. august til 15. juni.

Merknad

Elever på helårskurs ved folkehøgskoler i Norge kan tildeles støtte i ti måneder per undervisningsår, selv om varigheten på kurset tilsier støtte i ni måneder. Elever på halvårskurs kan tildeles støtte i fem måneder, selv om varigheten på kurset tilsier støtte i fire måneder.

Merknad

Det blir ikke gitt støtte for høstsemesteret til søker som har innlevering av masteroppgave/diplomoppgave før 1. september. Det blir dermed heller ikke gitt rentefritak for sommermånedene.

Merknad

Lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater har rett til støtte i 11 måneder per undervisningsår, det vil si i perioden 1. august til 30. juni.

Merknad

Lærlinger som avslutter læretiden i august, kan få støtte fram til avslutningsdato. Det gis ikke støtte i juli.

§ 8-8. Utvidet støtteperiode for søkere i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Det gis støtte utover ti måneder per undervisningsår til søkere som

- a) tar høyere utdanning eller fagskoleutdanning,
- b) har rett til støtte vårsemesteret 2018 i en periode på mellom fire og fem måneder innenfor tidsrommet 16. januar til 15. juli for utdanninger i Norge, eller 16. januar til 15. august for utdanninger i utlandet, og
- c) er i utdanning på fulltid ved utløpet av perioden etter bokstav b.

I utvidet støtteperiode etter første ledd blir det gitt støtte tilsvarende halvparten av månedlig basisstøtte etter § 25-1. Utvidelsen for vårsemesteret 2018 fra en fjerdedel til halvparten av månedlig basisstøtte tildeles med forbehold om Stortingets bevilgning.

I utvidet støtteperiode blir det gitt forsørgerstipend etter kapittel 28 og stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) etter kapittel 43, tilsvarende halvparten av månedlig beløp. Forbeholdet i andre ledd om Stortingets bevilgning gjelder også her. Stipendet gis dersom vilkårene for dette er oppfylt ved utløpet av perioden i første ledd bokstav b.

Rett til omgjøring til foreldrestipend etter kapittel 39 og til sykestipend etter kapittel 40 gjelder også i utvidet støtteperiode. Omgjøring gis dersom vilkårene er oppfylt ved utløpet av perioden i første ledd bokstav b.

Støtte etter § 8-8 kan ikke gis for samme periode som søkeren har rett til støtte etter § 8-9 eller § 8-10.

Merknad

Det er søkerens situasjon den siste dagen i den ordinære støtteperioden som avgjør om søkeren har rett til utvidet støtte, og eventuelt hvilken støtte søkeren kan bli tildelt i den utvidede støtteperioden.

Med ordinær støtteperiode mener Lånekassen perioden med støtte forut for den utvidede støtteperioden. Den ordinære støtteperioden varer normalt fra 16. januar til 15. juni. Se også merknad til bokstav b.

Merknad til bokstav b

Et vårsemester varer normalt fra 16. januar til 15. juni. Det finnes likevel unntak fra dette, for eksempel: utdanning i utlandet med en annen semesterinndeling, utdanning med fleksibel start- og sluttdato, eller andre tilfeller der utdanningen ikke følger et vanlig vårsemester.

Utdanning med avvikende semesterinndeling omfattes av utvidet støtteperiode dersom vårsemesteret har en varighet som isolert sett ville gitt støtterett, det vil si mellom fire og fem måneders varighet innenfor tidsrommet 16. januar til 15. juli. Vårsemesteret i utlandet kan vare til 15. august. Derfor omfattes utenlandsk utdanning i de tilfellene der vårsemesteret har mellom fire og fem måneders varighet innenfor tidsrommet 16. januar til 15. august.

Utdanninger som varer i mer enn fem måneder om våren, omfattes ikke av ordningen med utvidet støtteperiode.

Merknad til bokstav c

Med utløpet av perioden menes den siste dagen i den ordinære støtteperioden. Se første merknad. Søker som har avbrutt utdanningen, eller som har gått over fra fulltidsutdanning til deltidsutdanning før dette tidspunktet, har ikke rett til utvidet støtteperiode.

Merknad til bokstav c

Søkere som har rett til støtte til en fulltidsutdanning, men som har permisjon på grunn av fødsel ved utløpet av støtteperioden etter bokstav b, har rett til utvidet støtteperiode.

Søkere som ved utløpet av støtteperioden etter bokstav b har mottatt maksimal periode med foreldrestipend etter § 39-3, har rett til ordinær støtte, ikke foreldrestipend, i utvidet støtteperiode. Dette gjelder også i de tilfellene søkeren har permisjon fra utdanningen etter endt foreldrestipendperiode.

Søkere som i løpet av den utvidete støtteperioden har mottatt maksimal periode med foreldrestipend etter § 39-3, har rett til ordinær støtte, ikke foreldrestipend, i den resterende delen av utvidet støtteperiode. Dette gjelder også i de tilfellene søkeren har permisjon fra utdanningen etter endt foreldrestipendperiode.

Merknad til bokstav c

Søkere som er i fulltidsutdanning ved utløpet av støtteperioden etter bokstav b, men som får redusert foreldrestipend eller sykestipend etter § 39-1 bokstav c, § 39-4 og § 40-2, har rett til utvidet støtteperiode.

Merknad til andre og tredje ledd

Den økte støtten våren 2018 tilsvarer halvparten av månedlig støttebeløp søker har rett til den siste dagen i den ordinære støtteperioden for vårsemesteret, jf. første merknad.

Eksempler:

Søker med rett til basisstøtte den siste dagen i den ordinære støtteperioden, kan få halvparten av månedlig basisstøtte utbetalt for den utvidede støtteperioden.

For søker som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen i den ordinære støtteperioden, kan 40 prosent av basisstøtten i den utvidede perioden gjøres om til utdanningsstipend.

Søker med rett til forsørgerstipend og/eller ekstrastipend den siste dagen i den ordinære støtteperioden, kan få halvparten av månedlig stipendbeløp utbetalt for den utvidede støtteperioden.

Reisestøtte og støtte til skolepenger gis ikke i den utvidede støtteperioden.

Merknad til fjerde ledd

Sykestipend og foreldrestipend gis for den utvidede perioden ut fra situasjonen ved utløpet av den ordinære støtteperioden. Andelen foreldrestipend eller sykestipend i den utvidede perioden, tilsvarer andelen gitt den siste dagen i støtteperioden.

Det kan ikke gis foreldrestipend eller sykestipend utover maksimal periode i § 39-3 og § 40-4.

Merknad til femte ledd

Søker har ikke rett til dobbel støtte i den utvidede støtteperioden. Søker med rett til støtte i utvidet støtteperiode etter § 8-9 eller § 8-10, får derfor avkortet utvidet støtteperiode etter § 8-8. Utvidet støtte gitt etter § 8-8 avkortes tilsvarende det antall dager som overlapper med støtte gitt etter § 8-9 og § 8-10.

§ 8-9. Utvidet støtteperiode for søkere med undervisning om sommeren eller for søkere som sparer inn på normert studietid

Etter søknad kan det gis støtte i mer enn ti måneder per undervisningsår, jf. § 8-7, når

- a) søkeren tar feltarbeid som av naturgitte årsaker må foregå om sommeren (16. juni til 15. august), eller**
- b) søkeren har undervisning som er fastsatt i utdanningsprogrammet eller studieprogrammet og det er en særlig årsak til at undervisningen må foregå om sommeren (16. juni til 15. august), eller**

c) det er dokumentert at søkeren sparer inn på normert studietid. I slike tilfeller vil det normalt bli gitt støtte etter § 7-2 og § 7-3 i den resterende delen av utdanningen.

Undervisningsopplegget om sommeren må vare i minst to uker.

Søkere som tar ekstra studiepoeng eller tilsvarende om sommeren, som ikke inngår i den ordinære utdanningen som de er i gang med, har ikke rett til utvidet støtte om sommeren. Unntak fra dette kan bli gjort hvis utdanningen de tar om sommeren omfattes av § 4-1 bokstav o, p eller q, eller av § 30-2.

Merknad

Det kan gis støtte etter denne bestemmelsen hvis søkerens faktiske utdanningsperiode er på mer enn ti måneder per undervisningsår, jf. § 8-7.

Merknad

Kurs/feltarbeid som gjennomføres i sommerferien, må være av minst to ukers varighet for at det skal kunne tildeles støtte. Det gis støtte for det antall dager som kurset/feltarbeidet varer. Se også § 8-7 fjerde ledd.

Merknad til bokstav b

Særlige årsaker kan eksempelvis være sammenhengende praksisperioder som strekker seg inn i sommermånedene eller begrenset laboratoriekapasitet ved lærestedet i løpet av undervisningsåret.

Merknad til bokstav c

Søkere som får støtte etter denne bestemmelsen ut fra dokumentert innsparing på normert studietid, men hvor det senere viser seg at innsparingen ikke har skjedd, vil bli vurdert som faglig forsinket.

Merknad

Det kan ikke gis støtte etter § 8-9 og § 8-8 samtidig. Se merknad til femte ledd til § 8-8.

§ 8-10. Utvidet støtteperiode for søkere med nedsatt funksjonsevne

Søkere som dokumenterer at de på grunn av nedsatt funksjonsevne ikke kan ha lønnet arbeid i tillegg til utdanningen, får støtte i tolv måneder per undervisningsår. De kan også ha rett til ekstrastipend etter § 43-1. Dette gjelder søkere med støtte etter tredje del.

Den nedsatte funksjonsevnen skal påvirke studiesituasjonen til søkeren i betydelig grad, slik at lønnet arbeid i tillegg til utdanningen fører til at søkeren ikke kan opprettholde normal studieprogresjon.

Det er en forutsetning at søkeren er i stand til å studere og er studieaktiv i vårsemesteret, og skal fortsette å studere i høstsemesteret. Søkere som avbryter eller avslutter utdanningen i vårsemesteret, har ikke rett til utvidet støtteperiode.

Merknad

Det må sendes inn dokumentasjon som må inneholde en vurdering av søkerens funksjonsnedsettelse og søkerens mulighet for lønnet arbeid og utdanning i sommerferien. Dokumentasjonen skal gis av lege, psykologspesialist, annen spesialist eller logoped med særlig kjennskap til søkerens nedsatte funksjonsevne. Den må vise at søkeren har en nedsatt funksjonsevne som i betydelig grad går utover søkerens studiesituasjon, at søkeren ikke kan ha lønnet arbeid i sommerferien uten at dette går utover søkerens planlagte studieprogresjon, og at søkeren er i stand til å studere i sommerferien. Skjema Y kan brukes som dokumentasjon.

I særlige tilfeller kan det godtas dokumentasjon fra annen fagperson. Det må framgå at denne fagpersonen både har nødvendig fagkompetanse og særlig kjennskap til søkerens studiesituasjon.

Merknad

Søker som har mottatt kun sykestipend om våren (ikke ekstrastipend), har ikke rett til utvidet støtte og ekstrastipend for sommeren.

Merknad

Søker som har mottatt ekstrastipend, noe sykestipend og noe vanlig støtte om våren, har rett til utvidet støtte og ekstrastipend om sommeren hvis vilkårene er oppfylt.

Merknad

Også søkere som ikke har søkt om støtte for undervisningsårene 2017-18 og 2018-19, kan få støtte sommeren 2018. Søkeren må dokumentere at han hadde rett til støtte begge de nevnte undervisningsårene. For å få søknaden behandlet, må skjema Y være mottatt i Lånekassen innen 15. august 2018. Se merknad til § 14-1.

Merknad

Det kan ikke gis støtte etter § 8-10 og § 8-8 samtidig. Se merknad til femte ledd til § 8-8.

KAPITTEL 9. FORSINKELSE OG AVBRUDD

§ 9-1. Faglige resultater og dokumentasjon

Når søkeren har fått utdanningsstøtte for et undervisningsår, må faglige resultater for dette året kunne dokumenteres.

§ 9-2. Støtte ved forsinkelse

Dersom utdanningen varer ett år eller mer, og søkeren blir forsinket, gis det støtte så lenge søkeren ikke er forsinket ut over 60 studiepoeng eller tilsvarende i forhold til normert tid. For utdanning der faglige resultater ikke blir oppnådd gjennom studiepoeng eller tilsvarende, gis det støtte i inntil ett år utover normert tid.

Dersom søkeren blir forsinket ut over grensen i første ledd, må søkeren ta igjen forsinkelsen uten støtte fra Lånekassen. Ny støtte gis fra semesteret etter at forsinkelse som overstiger grensen er tatt inn.

Merknad

Ved beregning av faglig forsinkelse i tidligere avsluttet eller avbrutt utdanning, telles bare med oppnådde studiepoeng eller tilsvarende, ikke gjennomførte semestre uten oppnådde studiepoeng.

Ved beregning av faglig forsinkelse i den utdanningen søkeren er i gang med, og ved vurdering av innhenting av faglig forsinkelse, telles bare med oppnådde studiepoeng eller tilsvarende, ikke semestre som er gjennomført/skal gjennomføres uten oppnådde studiepoeng.

Merknad

Lærlinger har rett til støtte i 11 måneder per undervisningsår, jf. merknad til § 8-7. Beregning av faglig forsinkelse tar likevel utgangspunkt i faglig uttelling for et undervisningsår på ti måneder. Se § 9-2 første ledd. En lærling som avbryter et lærlingløp etter ett år og som begynner i ny utdanning, vil derfor ikke bli regnet som mer enn ett år forsinket.

Merknad

Utsatt eksamen eller kontinuasjonseksamen som blir avlagt i august/september eller januar/februar er knyttet til det foregående semesteret. Søkeren kan dermed vurderes for støtte fra og med det semesteret utsatt eksamen eller kontinuasjonseksamen er bestått.

Merknad

Til søkere som har rett til videregående opplæring, kan det bli gitt støtte uavhengig av faglig progresjon. Se § 8-2.

Merknad

Til utdanning som varer i ett semester, kan det bli gitt støtte i ett semester til forsinkelse.

Merknad

Søker som må gå om igjen et år fordi det ikke er fullført/bestått, får til vanlig full støtte, men får bare dekning av skolepenger dersom disse faktisk betales, se andre del § 23-3 og tredje del § 30-1.

Merknad

Søker som tar opp igjen fag som tidligere er bestått, behandles på samme måte som søker som er faglig forsinket i utdanningen. Fagene inngår i de 60 studiepoengene søkeren kan få støtte til ved forsinkelse.

Merknad

Lånekassen ser bort fra forsinkelse i all videregående opplæring, også folkehøgskole og fagskole, fra før undervisningsåret 2002-03.

§ 9-3. Støtte ved forsinkelse ut over grensen i § 9-2

Ved forsinkelse ut over 60 studiepoeng eller tilsvarende, eller i mer enn ett år, kan Lånekassen i særlige tilfeller gi støtte. Dette gjelder blant annet søkere som er forsinket på grunn av sykdom, på grunn av at han eller hun har fått barn i utdanningsperioden, eller på grunn av funksjonshemming.

Med funksjonshemming menes at søkeren har nedsatt funksjonsevne, og er funksjonshemmet i studiesituasjonen fordi læringsmiljøet eller studiesituasjonen ved lærestedet ikke er tilpasset søkerens nedsatte funksjonsevne. Forholdet må dokumenteres. Se også § 43-3.

Merknad til første ledd

For søker som har fått foreldrestipend, kan det bli gitt støtte til forsinkelse tilsvarende ett undervisningsår. For søkere som har fått barn, men som ikke har fått foreldrestipend, må støtte vurderes særskilt.

Merknad til første ledd

For søker som er blitt mer enn 60 studiepoeng forsinket på grunn av sykdom, er det ikke et krav at det er gitt sykestipend for at søkeren skal kunne bli vurdert etter denne regelen.

Merknad til første ledd

Søker har rett til støtte dersom han eller hun er inntil 60 studiepoeng (eller tilsvarende) forsinket, se § 9-2. Dersom søkeren blir mer forsinket enn dette, kan han eller hun likevel ha rett til støtte, men bare under visse forutsetninger, blant annet dersom søkeren dokumenterer at det er sykdom som er årsaken til forsinkelsen. Det kan godtas ytterligere 60 studiepoeng forsinkelse etter § 9-3. For søker som totalt er forsinket med mer enn 120 studiepoeng, må det vurderes særskilt om det fortsatt kan gis støtte. I vurderingen legges det blant annet vekt på om søkeren har kommet langt i utdanningsprogrammet og på søkerens samlede gjeld.

For søker som har fått sykestipend pga. full studieuførhet, betraktes ikke perioden hvor det er gitt sykestipend som forsinkelse.

Merknad til første ledd

Søkere som blir forsinket utover 60 studiepoeng på grunn av sykdom hos egne barn under 12 år, kan vurderes etter denne regelen.

Merknad til andre ledd

Lærestedet må dokumentere at forholdene ved lærestedet ikke var tilpasset søkerens nedsatte funksjonsevne og at forsinkelsen skyldes manglende tilrettelegging.

Merknad til andre ledd

Forhold som er under lærestedets kontroll kommer inn under denne bestemmelsen. I tillegg vil også forsinkelse som skyldes manglende tilgang til hjelpemidler og assistanse, som for eksempel tilgang til tilpasset studielitteratur og tolketjeneste, være omfattet. Forhold som manglende tilpasset bolig og transport, er ikke omfattet.

Merknad

Regelen skal brukes restriktivt for søkere som ikke er nevnt særskilt i § 9-3. Det skal i slike saker legges vekt på om søkeren har kommet langt i utdanningsprogrammet, og om det er særlige årsaker til forsinkelsen.

§ 9-4. Avbrutt utdanning

En utdanning det er gitt støtte til, regnes som avbrutt hvis utdanningen ikke er fullført. Ved støtte til ny utdanning regnes den avbrutte utdanningen som forsinkelse i utdanningen.

Merknad

Når en søker begynner på en utdanning og får støtte, og deretter avbryter utdanningen, skal søkeren behandles på samme måte som en søker som er faglig forsinket. Det vil si at dersom søkeren har fått støtte i

mer enn ett år uten faglige resultater på tidspunktet for avbrudd, så må den tiden søkeren har fått støtte utover ett år, tas igjen før støtte kan bli gitt til ny utdanning.

§ 9-5. Støtte ved avbrutt utdanning i undervisningsåret

Søkere som avbryter en utdanning før støtten er utbetalt, kan få støtte fram til avbruddet dersom utdanningen har vart i minst tre måneder. Søkere som avbryter utdanningen etter at støtten er utbetalt, kan beholde den støtten som er gitt for tiden fram til avbruddet. Se § 12-3 og § 13-1.

Merknad

Ved vurderingen av hvor mye støtte søkeren har rett til fram til avbruddet, tar Lånekassen utgangspunkt i den datoen utdanningen ble avbrutt.

Merknad

§ 9-5 første punktum gjelder også søkere som avbryter på grunn av sykdom.

Merknad

Tildeling av skolepengestøtte etter § 23-3, § 30-1 eller kapittel 37 ved avbrudd:

- Når skolepengestøtten er utbetalt:
Søkeren kan beholde skolepengestøtten for hele semesteret hvor avbruddet skjer, dersom søkeren dokumenterer at han/hun har betalt skolepenger som ikke blir refundert fra lærestedet.
- Når skolepengestøtten ikke er utbetalt:
Søkeren kan få utbetalt skolepengestøtten for hele semesteret hvor avbruddet skjer, dersom utdanningen har vart i tre måneder og søkeren kan dokumentere at betalte skolepenger ikke blir refundert fra lærestedet.

Merknad

Tildeling av reisestøtte etter § 21-1 eller kapittel 38 ved avbrudd:

- Når reisestøtten er utbetalt
Søkere som tar utdanning i Norge, og som har rett til reisestipend etter § 21-1, kan beholde tildelt reisestipend fram til avbruddet.
Søkere som tar utdanning i utlandet, og som har rett til reisestøtte etter kapittel 38, kan beholde reisestøtten for hele semesteret hvor avbruddet skjer, dersom det er dokumentert at reisen er gjennomført.
- Når reisestøtten ikke er utbetalt
Søkere som avbryter en utdanning i Norge etter at utdanningen har vart i tre måneder, kan få utbetalt reisestøtte fram til avbruddet. Se § 21-1.
Søkere som avbryter en utdanning i utlandet etter at utdanningen har vart i tre måneder, kan få utbetalt reisestøtte for hele semesteret hvor avbruddet skjer, dersom det er dokumentert at reisen er gjennomført. Se kapittel 38.

KAPITTEL 10. STØTTE FRA ANDRE, NY STØTTE ETTER TIDLIGERE ETTERGIVELSE

§ 10-1. Offentlige trygdeordninger

Søkere som får støtte fra offentlige trygdeordninger, får redusert utdanningsstøtte fra Lånekassen, se § 17-4, § 20-1, § 21-3 og § 29-2.

§ 10-2. Søkere som bor i institusjon eller avtjener førstegangstjeneste

Søkere som bor i institusjon og får oppholdet dekket av det offentlige, får ikke utdanningsstøtte fra Lånekassen. Dette gjelder også søkere som avtjener førstegangstjeneste. Søkere med rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1 som bor i institusjon, kan likevel få utstyrsstipend etter § 16-1 når utgifter til individuelt utstyr ikke dekkes av fylkeskommunen eller andre offentlige ordninger.

Merknad

Søkere som har et botilbud hvor utgifter til livsopphold og bolig er finansiert av fylkeskommunen/kommunen, regnes for å bo i institusjon.

§ 10-3. Søkere som er forsørget av barnevernet

Søkere som er forsørget av barnevernet og som tar utdanning som er omfattet av forskriftens andre del, har rett til utstyrsstipend etter § 16-1, lån til dekning av skolepenger etter § 23-3 dersom utgifter til skolepenger ikke er dekket av kommunen, og stipend til delvis dekning av skolepenger etter kapittel 42. Søkere som bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, har i tillegg rett til grunnstipend, bostipend og reisestipend dersom kommunens ytelser som skal dekke utgifter til livsopphold, bolig og reise er lavere enn Lånekassens satser. Vilkårene om avstand og reisetid for å få bostipend i henhold til § 17-2 gjelder ikke her.

Søkere som er forsørget av barnevernet, og som tar utdanning som er omfattet av forskriftens tredje del, har rett til støtte etter samme regelverk som for søkere som bor sammen med foreldrene, se § 26-2. Det er et vilkår at søkeren bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon. Søkere som bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, har rett til støtte etter samme regelverk som for søkere som ikke bor sammen med foreldrene, hvis kommunens ytelser som skal dekke utgifter til livsopphold er lavere enn Lånekassens satser, se § 26-1. Hvis kommunens ytelser som skal dekke utgifter til livsopphold er høyere enn Lånekassens satser, har søkeren ikke rett til støtte.

Merknad

Med "forsørget av" er ment at søkeren/fosterforeldrene mottar økonomiske ytelser gjennom barneverntjenesten i kommunen.

Merknad

Arbeidsgodtgjørelse til fosterforeldrene regnes som lønn, og skal ikke tas med ved beregningen av kommunens ytelser til søkeren.

Merknad

Søker i ettervern (over 18 år) som fortsatt bor i fosterhjem, kommer inn under denne bestemmelsen.

Dersom fosterforeldrene mottar lønn, men det ikke gis utgiftsdekning, regnes søkeren ikke lenger som forsørget av barnevernet, og skal behandles etter de ordinære reglene for søkere som ikke bor sammen med foreldrene.

Merknad

I de tilfellene hvor søkeren blir forsørget av barnevernet inntil støtte fra Lånekassen kan bli gitt, må siste utbetaling fra barnevernet være dokumentert før Lånekassen kan utbetale støtte. Det kan bli gitt støtte fra Lånekassen fra og med måneden etter siste utbetaling fra barnevernet.

Merknad til første ledd

For søker som bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon og som mottar ytelser fra kommunen som er ment å dekke utgifter til livsopphold og bolig: Hvis kommunens ytelser er lavere enn Lånekassens satser til bostipend og grunnstipend, dvs. kr 7 526, gis vanlig støtte etter andre del. Bostipend gis, og støtten behovsprøves ikke etter andre del, da kommunens ytelser ikke regnes som trygdeytelser.

For søker som bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon og som mottar ytelser fra kommunen som er ment å dekke utgifter til livsopphold, bolig og reise: Hvis kommunens ytelser er lavere enn Lånekassens satser til bostipend og grunnstipend (til sammen kr 7 526) og reisestøtte (varierende satser), gis vanlig støtte etter andre del. Bostipend gis, og støtten behovsprøves ikke etter andre del, da kommunens ytelser ikke regnes som trygdeytelser.

Merknad til første ledd

Søker som bor utenfor fosterhjem, og som kan dokumentere at kommunens ytelser ikke er ment å dekke boutgifter, kan ha rett til bostipend.

Merknad til andre ledd

For søker som bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon: Hvis kommunens ytelser er lavere enn Lånekassens sats for basisstøtte etter § 25-1, dvs. kr 10 634, gis vanlig støtte som borteboere etter tredje del.

§ 10-4. Samtidig støtte fra norske og utenlandske offentlige støtteordninger

Søkere som får utdanningsstøtte fra offentlige støtteordninger i et annet land, får ikke utdanningsstøtte fra Lånekassen. Det gjøres unntak dersom

- a) den utenlandske støtteordningen bare omfatter skolepenger
- b) søkeren tar høyere utdanning i Russland eller Kina, og mottar stipend fra russiske eller kinesiske offentlige støtteordninger. Støtte tildeles som lån etter samme regelverk som for søkere som bor sammen med foreldrene, se kapittel 26. Det blir gitt reisestøtte etter reglene i kapittel 38.

Utenlandsk statsborger som får støtte til et utdanningsprogram i Norge eller i utlandet gjennom Norad, The Norwegian Programme for Capacity Development in Higher Education and Research for Development (NORHED) eller andre tilsvarende støtteordninger, får ikke utdanningsstøtte fra Lånekassen.

Merknad til bokstav a

Søkere som får støtte fra støtteordningen i et annet land til dekning av skolepenger, kan få støtte fra Lånekassen til dekning av oppholdsutgifter og reise. Dersom denne støtteordningen også kan dekke livsopphold, gis det ikke støtte fra Lånekassen. Søkerne må da velge hvilken ordning de vil motta støtte fra.

§ 10-5. Ny støtte etter ettergivelse

Låntaker som har fått ettergitt lån på grunn av uførhet etter forskrift om forrenting og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettar kapittel 15, og som søker om ny støtte, må sende inn dokumentasjon på at helsesituasjonen har bedret seg slik at søkeren kan gå tilbake til arbeidslivet når utdanningen er gjennomført.

Dersom vedtaket om ettergivelse er fattet for mindre enn ti år siden, blir det opphevet når søkeren får ny støtte.

KAPITTEL 11. FORDELING, UTBETALING OG EVENTUELL ANNULLERING AV TILDELT STØTTEBELØP

§ 11-1. Avtale om støtte

Støttlemottakerne får en avtale om støtte.

Avtalen om støtte skal signeres av støttlemottakeren. Dersom støttlemottakeren er mindreårig og ikke får tildelt lån, skal avtalen om støtte kun signeres av støttlemottakerens verge. Dersom støttlemottakeren er mindreårig og får tildelt lån, skal avtalen om støtte signeres av støttlemottakeren og støttlemottakerens verge. Ved signeringen bekrefter vergen at vergene i fellesskap erkjenner eventuell gjeld på vegne av den mindreårige.

Ved signaturen erkjennes en gjeld som omfatter det som er tildelt som lån for den aktuelle perioden, i tillegg til eventuelt tidligere lån. I tillegg erkjennes også gjeld som følger av økt lånebeløp på grunn av valutajustering av skolepengestøtte etter § 37-6.

Avtalen om støtte kan ikke signeres ved fullmakt.

Merknad

Ved ny tildeling av støtte blir det alltid sendt ut ny avtale om støtte, som må underskrives og returneres før utbetalingen av den nye tildelingen blir overført.

Merknad

Valutajustering etter § 37-6 kan medføre utstedelse av ny avtale om støtte. Denne må underskrives og returneres før utbetaling kan finne sted.

Merknad

Verge(r) for søker er den/de som har foreldreansvaret for søker etter barneloven. Som hovedregel vil dette være mor og/eller far til søkeren. Selv om barnevernet har overtatt omsorgen for en søker, beholder foreldrene som regel foreldreansvaret og er dermed fortsatt verger for søker. Det er rent unntaksvis at foreldrene blir fratatt foreldreansvaret i tillegg til omsorgen. Dersom det skjer, skal det oppnevnes ny verge for søker. Det er i så fall denne oppnevnte vergen som skal signere sammen med søker.

§ 11-2. Vilkår om konto i norsk bank

Søkeren må ha egen konto i norsk bank (kontonummer på 11 siffer).

Merknad

Lånekassen innhenter kontonumre automatisk fra Skatteetaten. Dersom Skatteetatens kontoregister ikke inneholder det kontonummeret kunden ønsker å benytte, ber Lånekassen om tillatelse til å sjekke oppgitt kontonummer mot register i Nets. Blir det ikke gitt tillatelse, eller Nets ikke kan bekrefte kontonummeret, må søkerens bank bekrefte kontonummer.

Merknad

For søkere under 18 år har foreldre/verge rett til å endre kontonummer. Vergen må signere avtale om støtte, og legge ved vedlegg der det bes om at pengene utbetales til vergens konto. Vergens bank må bekrefte at vergen er eier av kontonummeret. Dersom vergen er en advokat, eller rettshjelper med tillatelse fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til å drive rettshjelpsvirksomhet, er det ikke nødvendig å innhente bekreftelse fra banken.

Når søkeren fyller 18 år, må pengene utbetales til en konto som søkeren eier.

Merknad

Det kan ikke utbetales støtte til søker som av ulike årsaker ikke kan få konto i norsk bank.

§ 11-3. Utbetaling av støtte

Ved månedlig utbetaling blir beløpene for den aktuelle perioden normalt overført den 15. i hver måned til søkerens konto. Søkere som har rett til ekstra støtte etter § 8-8, vil få utbetalt den ekstra støtten i den siste måneden i støtteperioden som følger av § 8-8 første ledd bokstav b.

For søkere som tar utdanning i Norge, blir støttebeløpet normalt fordelt med månedlige utbetalinger over hele støtteperioden.

For søkere som får støtte etter andre del, inkluderer den første utbetalingen i hvert halvår ti prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Lån etter § 23-1 blir utbetalt med samme beløp hver måned. Utstyrsstipend utbetales sammen med den første støtteterminen i undervisningsåret.

For søkere som får støtte etter tredje del, inkluderer den første utbetalingen 25 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Det gjøres unntak fra dette for støtte som blir gitt etter § 8-8. Se første ledd.

Dersom det gis lån til skolepenger, blir det utbetalt sammen med den første støtteterminen hvert halvår.

Ved utdanning i utlandet blir støttebeløpet utbetalt hvert halvår. Søkere som tar utdanning i utlandet og som har rett til ekstra støtte etter § 8-8, vil få utbetalt denne støtten i den siste måneden i støtteperioden som følger av § 8-8 første ledd bokstav b. Lån etter § 23-1 blir utbetalt med samme beløp hver måned.

Dersom det gis skolepengestøtte til utdanning i utlandet, blir denne utbetalt hvert halvår med mindre det blir dokumentert at lærestedet krever hele beløpet innbetalt ved oppstart i undervisningsåret.

Merknad

Låntakere som starter i ny fulltidsutdanning med rett til støtte, skal betale terminbeløp som forfaller inntil én måned før den nye utdanningen starter. Ny støtte blir likevel utbetalt, og kravet om innbetaling følger de vanlige varslings- og purrerutinene.

§ 11-4. Endring i søkerens situasjon

Dersom søkerens situasjon endrer seg i støtteperioden, og søkeren ikke lenger oppfylder vilkårene for tildelt støtte, kan Lånekassen stoppe utbetalingene for resten av perioden og annullere resttildelingen. Det gjelder blant annet når støttemottakeren

- a) avbryter utdanningen og ikke lenger har rett til støtte, eller
- b) misligholder pliktene sine mot Lånekassen, se kapittel 13.

§ 11-5. Tidsfrist for innsending av signert avtale om støtte og gyldig kontonummer

Dersom avtalen om støtte ikke er signert og mottatt i Lånekassen når undervisningsåret eller kurset er avsluttet, blir tildelingen annullert, og søknaden blir ikke behandlet på nytt.

Det samme gjelder dersom søkeren er bedt om å sende inn gyldig kontonummer og dette ikke er mottatt i Lånekassen innen den samme fristen.

Merknad

Bevilgninger som godkjennes sent i semesteret, vil automatisk få en gyldighetsfrist som går ut over undervisningsårets/kurssets varighet. Slike bevilgninger annulleres først etter gyldighetsfristens utløp. Søknaden vil ikke bli behandlet på nytt etter gyldighetsfristens utløp.

KAPITTEL 12. OPPLYSNINGSPLIKT**§ 12-1. Søkerens opplysningsplikt**

Søkeren plikter å gi riktige og fullstendige opplysninger.

Søkeren plikter straks å melde fra skriftlig om endringer i forhold til det som ble opplyst i søknaden, og om avbrudd i utdanningen.

§ 12-2. Kontroll av opplysninger

Lånekassen kan kontrollere at opplysningene fra søkeren er riktige. Lånekassen kan også hente inn opplysninger om søkeren direkte fra lærestedet, skatteetaten, Nav og andre, jf. forskrift om Lånekassens adgang til innhenting av opplysninger.

§ 12-3. Nye opplysninger og endring av støttebeløp

Dersom nye opplysninger viser at det tildelte støttebeløpet må reduseres, gjør Lånekassen om stipend til lån og krever tilbakebetaling. Beløp som ikke blir tilbakebetalt, blir trukket fra framtidige støttetildelinger slik at framtidige utbetalinger blir redusert eller faller helt bort. Se også kapittel 13.

Lånekassen kan gjøre unntak i særlige tilfeller.

Merknad

Ved avbrudd i utdanningen som skyldes at søkeren har blitt forhindret fra å fortsette i utdanningen på grunn av at han eller hun er blitt utsatt for et straffbart forhold, kan Lånekassen vurdere om søkeren kan beholde hele eller deler av stipendet. Forholdet må dokumenteres.

KAPITTEL 13. UBERETTIGET TILDELT STØTTE OG MISLIGHOLD**§ 13-1. Brutt opplysningsplikt**

En søker som forsettlig eller uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller unnlatt å gi opplysninger som har betydning for retten til utdanningsstøtte, og dermed har fått eller forsøkt å få utbetalt eller godskrevet støtte som vedkommende ikke har rett til, kan helt eller delvis miste rettigheter gitt i eller i medhold av utdanningsstøtteloven. Lånekassen kan nekte mer støtte, gjøre uberettiget mottatt stipend om til lån, kreve støttebeløpet tilbakebetalt og regne renter av lånet i utdanningstiden. Beløp som ikke blir tilbakebetalt, kan bli trukket fra framtidige støttetildelinger slik at framtidige utbetalinger blir redusert eller faller helt bort. Hele gjelden kan bli oppsagt, og søkeren kan miste retten til betalingslettelse og ettergivelse.

Ved vurderingen av misligholdet legges det i hovedsak vekt på hvor lenge misligholdet har pågått og på størrelsen av uberettiget mottatt støtte.

§ 13-2. Misligholdte betalingsforpliktelser

Dersom en søker har misligholdt betalingsforpliktelsene sine etter forskrift om forrenting og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettar, kan Lånekassen gi avslag på søknad om støtte til ny utdanning.

KAPITTEL 14. SØKNADSRISTER**§ 14-1. Frist for å søke om støtte**

Frist for søknad om støtte for høsten 2017, er 15. november 2017. For kurs i høstsemesteret som starter 1. november 2017 eller senere, er fristen 15. mars 2018.

Frist for søknad om støtte for våren 2018, er 15. mars 2018. Fristen gjelder ikke for kurs som starter 1. mars 2018 eller senere.

Søknad om støtte må ha kommet inn til Lånekassen innen de nevnte fristene.

Søknadsfristene 15. november 2017 og 15. mars 2018 gjelder ikke for lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater.

Søknader som kommer inn etter at undervisningsåret eller kurset er avsluttet, blir ikke behandlet. Dette gjelder også for lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater.

Merknad

Søknadsfristene 15. november og 15. mars gjelder også for søknad om ekstrastipend i undervisningsåret, jf. § 43-1. Søknad om utvidet støtte og ekstrastipend om sommeren, jf. § 8-10, må være kommet inn til Lånekassen innen 15. august 2018. For søkere som avslutter utdanningen/kurset før 15. august 2018, må søknaden om utvidet støtte og ekstrastipend være kommet inn til Lånekassen før utdanningen/kurset er avsluttet.

Merknad

At utdanningen har startet 1. november/1. mars eller senere, gjelder oppstart av utdanningsopplegget og ikke om søkeren eventuelt har startet sent, for eksempel som følge av førstegangstjeneste eller utenlandsopphold.

Merknad

Søknader som ikke er omfattet av søknadsfristen 15. mars:

- Søknaden gjelder støtte til diplomarbeid, sommerkurs, feltarbeid eller liknende som foregår helt eller delvis i sommerferien.

- Søknaden gjelder studieopphold utenfor lærestedet som starter etter 15. mars.

Søknader som ikke er omfattet av søknadsfristene 15. november og 15. mars:

- Søker som har søkt om støtte i et annet nordisk land og overholdt søknadsfristen der.

§ 14-2. Frist for å sende inn opplysninger

For at søknaden skal kunne bli behandlet, må opplysninger som søkeren er bedt om å sende inn, eller selv velger å sende inn, være kommet inn til Lånekassen før søkerens støtteperiode for undervisningsåret 2017-18 er avsluttet, eller så snart de er tilgjengelige.

Merknad

Med støtteperiode menes den perioden søkeren får støtte, og som framgår av vedtak om tildeling.

Merknad

Søker som flytter til eller fra foreldrene sine i løpet av støtteperioden, må sende skriftlig melding om dette til Lånekassen. Meldingen må sendes som epost via Dine sider eller per brev. Meldingen må inneholde opplysninger om ny adresse, flyttedato og erklæring om at søkeren bor sammen med foreldrene eller ikke.

Søker som flytter til eller fra foreldrene sine, og som endrer adresse i folkeregisteret eller på Dine Sider i Lånekassen, må i tillegg sende skriftlig melding til Lånekassen med de opplysninger som er nevnt ovenfor. Det er ikke nok å bare endre adressen i folkeregisteret eller på Dine sider.

Når søkeren melder fra om flytting, beregner Lånekassen støtten på nytt. Flytting til og fra foreldre har betydning for om søkeren har rett til utdanningsstipend eller ikke. Flytting kan også medføre at søkeren skal ha mer eller mindre i reisestipend enn det som er tildelt.

Søker har plikt til å gi opplysninger om endringer som har betydning for støtten, se § 12-1.

Merknad

Dersom vedtak er fattet på grunnlag av feil faktaopplysninger, og dette har hatt betydning for innholdet i vedtaket, kan Lånekassen ta saken opp til ny vurdering. Se også § 14-5.

Søkere som i løpet av støtteperioden har hatt endringer i forhold som kan gi rett til omgjøring av lån til stipend etter reglene i forskriftenes tredje del kapittel 26-28, og som ikke tidligere har meldt dette til Lånekassen, kan

få vurdering av retten til omgjøring av lån til stipend uavhengig av fristen i § 14-2. Søker må sende inn dokumentasjon som viser de faktiske forholdene, og at de forelå på vedtakstidspunktet.

Merknad

Ved ettertildeling av støtte for tidligere undervisningsår, må de manglende opplysningene være sendt inn til Lånekassen samme studieår som de var tilgjengelige.

§ 14-3. Foreldrestipend

Dersom søknaden gjelder foreldrestipend etter kapittel 39, må søknaden være kommet inn senest tolv måneder etter fødselen eller omsorgsovertakelsen.

§ 14-4. Sykestipend

Dersom søknaden gjelder sykestipend etter kapittel 40, må søknaden være kommet inn senest seks måneder etter at undervisningsåret eller kurset er avsluttet.

§ 14-5. Unntak fra frister ved særlige forhold

Lånekassen kan gjøre unntak fra fristene hvis særlige forhold gjør at søknadsfristene ikke kan bli overholdt.

Merknad

Det kan gjøres unntak fra fristene dersom søkeren var forhindret fra å søke innen fristen. Dette kan for eksempel gjelde søkere som på grunn av psykisk eller fysisk sykdom var forhindret fra å søke innen fristen.

Merknad

Det kan gjøres unntak fra fristene i § 14-1 for søker som fyller 18 år etter de nevnte fristene, og som ønsker å søke om lån etter andre del. Se § 23-1. Søknaden må være kommet inn før undervisningsåret eller kurset er avsluttet.

Andre del. Støtte til søkere som har rett til videregående opplæring

[Kapittel 15 Hvem som er omfattet av andre del](#)

[Kapittel 16 Utstyrsstipend](#)

[Kapittel 17 Bostipend](#)

[Kapittel 18 Grunnstipend](#)

[Kapittel 19 Behovsprøving mot økonomien til forsørgerne](#)

[Kapittel 20 Behovsprøving mot egen økonomi](#)

[Kapittel 21 Reisestipend](#)

[Kapittel 22 Forsørgerstipend](#)

[Kapittel 23 Lån](#)

KAPITTEL 15. HVEM SOM ER OMFATTET AV ANDRE DEL

§ 15-1. Hvem andre del gjelder for

Andre del gjelder for

- a) søkere som tar videregående opplæring, og som har rett til opplæring etter opplæringslova § 3-1
- b) søkere som tar opplæring tilsvarende vanlig videregående opplæring utenfor Norge, og som har rett til opplæring etter opplæringslova § 3-1
- c) søkere som tar ulike kurs med repetisjon av fag fra grunnskolen, som forberedelse for opptak i videregående opplæring når søkeren har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1
- d) søkere som tar kurs i regi av oppfølgingstjenesten i fylkeskommunen, se § 7-1.

For søkere som tar høyere utdanning, fagskoleutdanning, folkehøyskole og andre utdanninger som er godkjent etter § 4-1, gjelder reglene i tredje del.

Merknad

Orientering om opplæringslova § 3-1:

Hovedinnholdet er at all ungdom mellom 16 år og 19 år har lovfestet rett til tre års videregående opplæring som kan føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller delkompetanse. Dersom opplæringstiden varer lenger enn tre år, har ungdommen rett til å fullføre opplæringen i samsvar med læreplanen.

Eleven bruker av retten når han/hun går på kurs som følger læreplan for offentlige videregående skoler. Dette innebærer at eleven også bruker av retten ved private videregående skoler som er godkjent etter friskolelova.

Ved omvalg kan retten bli utvidet med ett år. En elev som tar det samme året om igjen, får ikke utvidet retten. Eleven bruker av retten selv om han slutter i noen fag, eller ikke får bestått karakter.

Elever som har rett til spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1, kan ha rett til videregående opplæring i to år ekstra. Elevene skal ha individuell opplæringsplan etter opplæringslova § 5-5 og regnes for å være i fulltidsutdanning i hele løpet, jf. merknad til § 7-3 første ledd.

Hele retten må normalt tas ut i løpet av en sammenhengende periode på fem år, eller seks år når opplæringen helt eller delvis blir gitt i lærebedrift, og normalt innen utgangen av det året vedkommende fyller 24 år.

Elever som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014 eller seinere, og som innen utløpet av det året de fyller 24 år, tar påbygg til generell studiekompetanse, har såkalt påbyggingsrett etter opplæringslova § 3-1. De har rett til ett år med påbygg til generell studiekompetanse. Kravet om at retten normalt må tas ut i løpet av en sammenhengende periode på fem, alternativt seks år, gjelder ikke for disse elevene.

Merknad

Det er inntakskontoret i fylkene som avgjør om søkeren har ungdomsrett.

Merknad

Søkere som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014 eller seinere, og som innen utløpet av det året de fyller 24 år, tar påbygg til generell studiekompetanse, har rett til støtte etter andre del. Det samme gjelder søkere som ikke har fullført fagprøven før de begynner på påbyggingsåret, men som skal ta fagprøven i løpet av skoleåret de tar påbygg, og søkere som tar påbygg til generell studiekompetanse som et fjerde år etter fullført Vg3 i skole

Merknad

Privatister bruker ikke av opplæringsretten, og skal derfor ikke ha støtte etter andre del.

Privatister er personer som tar videregående opplæring ved en privat videregående skole som ikke er godkjent etter friskolelova. Slike skoler kan tilby både vanlig treårig løp og enkeltfag slik at privatisten kan forbedre karakterer eller få generell studiekompetanse.

KAPITTEL 16. UTSTYRSSTIPEND

§ 16-1. Utstyrsstipend

Det gis et stipend per undervisningsår til individuelt utstyr som er nødvendig i opplæringen. Stipendet gis etter tre satser avhengig av utdanningsprogram.

Kr 1 014	Kr 2 245	Kr 3 750
Studiespesialisering (unntatt studiespesialisering med fordypning i formgivningsfag og studiespesialisering med toppidrett som "fag fra andre	Naturbruk	Idrettsfag

programområder")		
Helse- og oppvekstfag	Bygg- og anleggsteknikk	Design og håndverk, unntatt programområde for medieproduksjon
Medier og kommunikasjon	Teknikk og industriell produksjon	Restaurant- og matfag
Service og samferdsel	Elektrofag	
Design og håndverk, programområde for medieproduksjon	Musikk, dans og drama	
	Studiespesialisering med fordypning i formgivningsfag og studiespesialisering med toppidrett som "fag fra andre programområder"	
	Kunst, design og arkitektur	

Stipendet utbetales sammen med første støttetermin. Søkere som bytter utdanningsprogram i løpet av et undervisningsår, får beholde det stipendet som allerede er utbetalt. Dersom det nye utdanningsprogrammet har høyere sats, utbetales differansen mellom de to satsene.

Stipendet gis ikke til lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater.

Merknad

Elever som tar inntil ett år av sin norske utdanning i utlandet, får stipend etter samme sats som for det utdanningsprogrammet de følger i Norge.

Merknad

Elever som tar hele sin videregående opplæring i utlandet, får et stipend på kr 1 014 per undervisningsår uavhengig av om eleven er i studieforberedende eller yrkesfaglig opplæring.

Merknad

Elever i deltidsutdanning får stipendet beregnet ut fra studiebelastningen.

Merknad

Elever som tar kurs i regi av oppfølgingstjenesten i fylkeskommunen, har rett til utstyrsstipend etter denne bestemmelsen.

Merknad

Elever i tilrettelagt opplæring får stipend etter satsen for det utdanningsprogrammet de går på.

KAPITTEL 17. BOSTIPEND

§ 17-1. Bostipend

Det gis bostipend som tilskudd til bokostnader med kr 4 359 per måned når søkeren oppfyller vilkårene i § 17-2.

Bostipendet blir ikke behovsprøvd mot forsørgernes økonomi etter kapittel 19.

Bostipendet blir behovsprøvd mot lærlinglønn etter § 20-2.

§ 17-2. Vilkår for bostipend

Søkere som ikke bor hos foreldrene, får bostipend når avstanden mellom foreldrehjemmet og skolen er 40 km eller mer, eller reisetiden er tre timer eller mer samlet per dag.

Bostipend kan også gis når søkeren må bo utenfor foreldrehjemmet på grunn av andre særlige forhold av personlig eller sosial karakter.

Merknad til første ledd

Søkerens reisetid fra foreldrehjemmet til skolen beregnes etter aktuelle ruteavganger med kollektivtransport, eventuell gangtid, og eventuell ventetid som faller utenfor ordinær skoletid.

Gangtid beregnes med 15 minutter per kilometer.

Ventetid kan inkluderes i beregningen dersom ventetiden faller utenfor ordinært start- og slutt-tidspunkt for det utdanningsprogrammet søkeren tar. Hvis ordinær skoledag for søkerens utdanningsprogram er fra kl. 08.30 til kl. 15.30, beregnes kun eventuell ventetid før kl. 08.30 og etter kl. 15.30. Søkeren må sende inn dokumentasjon på skolens ordinære start- og slutt-tidspunkt for aktuelt utdanningsprogram før eventuell ventetid kan vurderes inkludert i reisetiden.

Eksempel 1: Søkeren tar et utdanningsprogram med ordinær skoledag fra kl. 08.30 til kl. 15.30. Søkeren er ferdig kl. 15.30 alle dager på grunn av sitt valg av fagkombinasjoner. Han må ta buss hjem kl 16.00. 30 minutter ventetid fra ordinær skoletid slutter til bussen går kan inkluderes i reisetiden.

Eksempel 2: Søkeren tar et utdanningsprogram med ordinær skoledag fra kl. 08.30 til kl. 15.30. Søkeren slutter kl 13.30 alle dager på grunn av sitt valg av fagkombinasjoner. Han tar en buss som går kl 14.30. Ventetid fra skoledagens slutt til bussen går kan ikke inkluderes i reisetiden da ventetiden er innenfor ordinær skoletid for aktuelt utdanningsprogram.

Undervisning på ettermiddags- eller kveldstid kan godtas som del av søkerens ordinære timeplan dersom undervisningen er obligatorisk og er en del av den læreplanen som er fastsatt av Utdanningsdirektoratet. Det samme gjelder for andre aktiviteter (trening) som er en del av den fastsatte læreplanen. Det kan ikke tas hensyn til trening og aktiviteter som kommer i tillegg til den fastsatte læreplanen, selv om de kan fremstå som nødvendige for å gjennomføre utdanningen (lekser/trening/øving på instrument og lignende).

Merknad til første ledd

En søker som ikke tilfredsstiller kravet til reisetid på tre timer eller mer samlet per dag, kan likevel ha rett til bostipend hvis:

- søkeren tilfredsstiller kravet om reisetid på tre timer eller mer samlet per dag tre eller flere dager per uke, eller
- søkerens gjennomsnittlige reisetid er på minimum tre timer eller mer per dag.

Merknad til første ledd

En søker som bor borte bare noen dager i uken, og som ellers fyller vilkårene for bostipend, kan få bostipend dersom det dokumenteres at søkeren må leie hybel og betaler husleie for hele uka/måneden. Dersom dette er dokumentert, kan fullt bostipend gis.

Merknad til første ledd

Søkere som bor borte i deler av skoleåret, kan få bostipend i perioden(e) de bor borte.

Merknad til første ledd

Selv om foreldrehjemmet til søkeren ligger mindre enn tre timers reisetid tur-retur/40 km reiseavstand en vei fra lærestedet, kan det bli gitt bostipend når:

- rutetidene er slik at søkeren ville ha kommet for sent til den reglementerte undervisningen dersom han skulle ha bodd hjemme
- søkeren må bo borte på grunn av særlig vanskelig kommunikasjon (gjelder også om det er vanskelig bare deler av året).

Merknad til første ledd

Ved beregning av avstand blir korteste reiseavstand mellom foreldrehjem og lærestedet lagt til grunn. Reisetid blir beregnet på grunnlag av opplysninger i aktuelle rutetabeller.

Merknad til andre ledd

De særlige forholdene som kan gi rett til bostipend, er forhold av sosial og personlig karakter som er knyttet til en individuell vurdering av situasjonen i foreldrehjemmet.

Merknad til andre ledd

Særlige forhold kan være:

- sosiale forhold, f.eks. alvorlige konflikter i hjemmet som gjør at søkeren vil bli hindret i å gjennomføre utdanningen. Konflikter og uenighet som blir sett på som vanlig mellom søsken eller mellom barn og foreldre, er ikke omfattet
- at søkeren bor i det tidligere foreldrehjemmet etter at foreldrene har flyttet til et annet distrikt i landet eller til utlandet
- at foreldrene til søkeren er skilt og forholdene er slik at søkeren ikke kan bo hos noen av dem
- at søkeren på grunn av sykdom eller nedsatt funksjonsevne vil bli hindret i å gjennomføre utdanningen ved å bo i foreldrehjemmet
- at søkeren og en av foreldrene bor sammen mens de begge er i utdanning og av den grunn midlertidig bor borte fra det ordinære bostedet.
- at søkeren venter barn og har flyttet sammen med barnets far eller mor. Bostipend kan gis fra flyttetidspunktet.

Listen er ikke utfyllende.

Merknad til andre ledd

Sosiale forhold skal være dokumentert ved bekreftelse fra for eksempel PP-tjeneste, helsesøster, sosialkontor/barnevernstjenesten, familierådgivningskontor eller psykolog. Sykdom dokumenteres ved legeerklæring eller psykologerklæring.

Merknad

Lånekassen vurderer rett til bostipend ut fra avstanden mellom foreldrenes folkeregistrerte adresse og skolen. Dersom foreldrene har forskjellig folkeregistrert adresse, og søkeren oppgir i nettsøknaden at han/hun sist bodde hos begge (delt omsorg), beregnes retten til bostipend ut fra den av foreldreadressene som har kortest avstand til skolen.

§ 17-3. Unntak for søkere som er gift eller forsørger barn

En søker som er gift eller har barn å forsørge og bor sammen med barnet, får bostipend selv om han eller hun bor hos foreldrene.

Merknad

Søker som har inngått ekteskap i utlandet, må være registrert i folkeregisteret som gift for å bli omfattet av denne bestemmelsen. Det er ikke tilstrekkelig å sende inn kopi av vielsesattest.

Merknad

Søker som kan dokumentere samvær med barnet på minst 40 prosent, er omfattet av denne bestemmelsen. Se også § 22-1.

§ 17-4. Unntak for søkere som mottar offentlig stønad

Bostipend gis ikke til søkere som mottar overgangsstønad, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger eller andre stønader som er ment å dekke boutgifter. Stipend fra Erasmus + regnes ikke som en stønad som er ment å dekke boutgifter.

Merknad

Sosialstønad er ikke omfattet av denne bestemmelsen. Stønadene faller bort dersom søkeren blir tildelt bostipend.

Merknad

Søkere som mottar introduksjonsstønad, har ikke rett til bostipend da introduksjonsstønaden er ment å dekke blant annet boutgifter. Det samme gjelder for søkere som mottar kvalifiseringsstønad.

KAPITTEL 18. GRUNNSTIPEND**§ 18-1. Behovsprøvd grunnstipend**

Det gis et behovsprøvd grunnstipend på inntil kr 3 167 per måned. Grunnstipendet blir behovsprøvd etter reglene i kapittel 19 og 20.

KAPITTEL 19. BEHOVSPRØVING MOT ØKONOMIEN TIL FORSØRGERNE**§ 19-1. Behovsprøving av stipend**

Grunnstipendet blir redusert ved behovsprøving etter den samlede inntekten til forsørgerne. Når fradraget skal regnes ut, bruker Lånekassen personinntekt og netto positiv kapitalinntekt ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt for 2015. Inntekt i utlandet eller på Svalbard, som ikke er med i fastsettingen, skal også regnes med. Se § 19-6.

Det ses bort fra inntekt som består av erstatnings- og forsikringsutbetaling som følge av kritisk sykdom eller personskaade på forsørger.

Det ses bort fra avkastning av søkerens formue og av formuen til søkerens søsken dersom formuen forvaltes av fylkesmannen.

Søkeren må dokumentere formues- og inntektsforholdet.

Merknad

Dersom forsørgerne ikke har vært liknet til Norge, eller det ikke kan skaffes dokumentasjon på annen måte, blir den nåværende inntekten lagt til grunn.

Merknad

Lånekassen legger til grunn det som går fram som personinntekt i fastsettingen av formues- og inntektsskatt (likningen). Med personinntekt menes beregningsgrunnlaget for trygdeavgift til folketrygden og toppskatt til staten.

For lønnstakere, pensjonister og andre som ikke er selvstendig næringsdrivende, er personinntekt summen av skattepliktig brutto arbeidsinntekt osv., skattepliktig brutto pensjonsinntekt osv. og andre skattepliktige bruttoytelser fra folketrygden. Opplistingen er ikke fullstendig.

For selvstendig næringsdrivende som driver enkeltmannsforetak, deltakerliknet selskap og aksjeselskap, blir personinntekten fastsatt av skattemyndighetene etter egne regler (beregnet personinntekt). Overskudd i næring regnes ikke som personinntekt. I behovsprøvingen mot inntekten til selvstendig næringsdrivende trekkes denne typen inntekt fra beregnet personinntekt.

Ved beregningen er det beløp i følgende poster i fastsettingen (likningen) som blir lagt til grunn:

	2.1 Lønn og tilsvarende ytelser
+	2.2 Pensjon, livrente i arbeidsforhold mv
+	<u>2.7 Næringsinntekt (den delen som er beregnet personinntekt i næring)</u>
=	Personinntekt

Merknad

Med netto positiv kapitalinntekt menes kapitalinntekter minus kapitalutgifter/kapitalkostnader.

Kapitalinntekter kan være renter av bankinnskudd og utestående fordringer, aksjeutbytte, skattepliktig gevinst ved salg av aksjer og verdipapirfond, inntekt ved utleie, gevinst ved salg av bolig, tomt og annen fast eiendom, m.v. Opplistingen er ikke fullstendig.

Kapitalutgifter/kapitalkostnader kan være gjeldsrenter, tap ved salg av fast eiendom, tap ved salg av aksjer og underskudd ved utleie. Opplistingen er ikke fullstendig.

Ved beregningen er det beløp i følgende poster i fastsettingen (likningen) som blir lagt til grunn:

	2.8 Inntekt av bolig og annen fast eiendom
+	3.1 Kapitalinntekter og andre inntekter
-	<u>3.3 Kapitalkostnader og andre fradrag</u>
=	Netto kapitalinntekt

Hvis netto kapitalinntekt er mindre enn 0, settes netto positiv kapitalinntekt = 0

Merknad

En forsørger som er utvandret, har fortsatt formelt forsørgeransvar for søkeren. Se § 3-7. Det skal derfor behovsprøves mot tabell B i slike tilfeller.

I tilfeller der en av søkerens forsørgere er registrert som utvandret i Det sentrale folkeregisteret, og det sannsynliggjøres av søkeren og den andre av søkerens forsørgere at det ikke er mulig å få tak i inntektsopplysninger for den forsørgeren som er utvandret, kan det tas hensyn til dette. Tabell A vil bli lagt til grunn ved behovsprøvingen i slike tilfeller.

Merknad til andre ledd

Det sees ikke bort fra kapitalinntekter fra en tidligere erstatnings- eller forsikringsutbetaling.

§ 19-2. Forsørgers ektefelle eller samboer

Dersom forsørgeren har ektefelle eller samboer, som ikke er søkerens forsørger etter § 3-7, blir kr 44 832 lagt til inntekten til forsørgeren ved behovsprøvingen etter § 19-6.

§ 19-3. Ny beregning ved lavere inntekt enn i 2015

Blir det dokumentert at personinntekt og netto positiv kapitalinntekt til forsørgerne i skoleåret er lavere enn i skatteleddsperioden 2015, tar Lånekassen hensyn til det. Inntekten beregnes med utgangspunkt i skattereglene. Det tas ikke hensyn til en vanskelig økonomisk situasjon på grunn av økte utgifter.

Merknad

Inntekt som legges til grunn i beregningen:

Personinntekt:

Lånekassen henter inn inntekt fra A-ordningen og legger denne til grunn ved vurderingen av endret personinntekt. For mer informasjon om A-ordningen, se <http://www.lanekassen.no/a-ordning>

Hvis en av eller begge forsørgerne er selvstendig næringsdrivende eller bosatt i utlandet, må det sendes inn dokumentasjon som viser nedgang i personinntekten for å få søknaden vurdert på nytt.

For å komme fram til nåværende personinntekt for forsørgere som er selvstendig næringsdrivende eller er bosatt i utlandet, må søkeren sende inn dokumentasjon som viser inntekt i henhold til postene i fastsettingen (likningen) nevnt i merknad til § 19-1.

Hvis inntekten er redusert for bare én av forsørgerne, brukes inntekt fra fastsettingen (likningen) for 2015 for den andre forsørgeren.

Netto positiv kapitalinntekt:

Nedgang i netto positiv kapitalinntekt må dokumenteres. For å komme fram til nåværende netto positiv kapitalinntekt må søkeren sannsynliggjøre hva netto positiv kapitalinntekt for 2017 vil bli og at denne vil bli lavere enn det den var for 2015.

Hvis inntekten er redusert for bare én av forsørgerne, brukes inntekt fra fastsettingen (likningen) for 2015 for den andre forsørgeren.

§ 19-4. Unntak ved behovsprøving mot foreldreinntekt

Lånekassen ser bort fra inntekten til en av eller begge forsørgerne når minst ett av følgende forhold er dokumentert:

- a) forsørgerne er i frivillig eller tvungen rettslig gjeldsordning eller utenrettslig gjeldsordning
- b) forsørgerne mangler bidragsevne og dette er dokumentert fra Nav
- c) søkeren ikke kan få tilskudd av forsørgerne av særlig tyngende sosiale grunner.

Når Lånekassen ser bort fra inntekten til én av forsørgerne, skal tabell A i § 19-6 benyttes.

Merknad til bokstav b

Hvis søkerens forsørger er bosatt i utlandet, må manglende bidragsevne dokumenteres av Nav Familie og pensjonsytelser eller av myndighetene i det landet der vedkommende bor.

Merknad

Når Lånekassen ser helt bort fra inntekten til en av forsørgerne til søker, blir det ved behovsprøvingen også sett bort fra denne forsørgerens barn som er søkerens halvsøsken. Det blir også sett bort fra tillegg i inntekten til den aktuelle forsørgeren på grunn av ektefelle/samboer, jf. § 19-6.

Merknad

Søkere som er forsørget av barnevernet og som har rett til støtte etter § 10-3, kan unntas fra behovsprøving etter denne bestemmelsen.

§ 19-5. Unntak for visse søkere

For søkere som er gift eller har barn å forsørge og bor sammen med barnet, blir ikke grunnstipendet behovsprøvd.

Merknad

Grunnstipendet blir ikke behovsprøvd fra det tidspunktet søkeren gifter seg eller fra og med tre uker før søkeren får barn.

Merknad

Søker som har inngått ekteskap i utlandet, må være registrert som gift i DSF (Det sentrale folkeregisteret) for å bli omfattet av denne bestemmelsen. Det er ikke tilstrekkelig å sende inn kopi av vielsesattest.

Merknad

For søker som opplyser å bo sammen med barn, må barnet/barna være registrert sammen med søker i DSF (Det sentrale folkeregisteret) for at søker skal bli unntatt fra behovsprøving. Søker som kan dokumentere minst 40 prosent samvær med barnet, kan også bli unntatt fra behovsprøvingen. Se også § 22-1.

Merknad

Søker som har barn og som selv midlertidig bor borte fra barnet under utdanningen, får stipend og lån regnet ut uten behovsprøving etter kapittel 19.

§ 19-6. Satser for grunnstipend

Tabellene viser satser per måned for grunnstipend etter forsørgerens inntekt og antall barn. Antall barn omfatter søkeren og søkerens søsken/halvsøsken født i 1999 eller senere. Inntekten blir satt lik personinntekt og netto positiv kapitalinntekt ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt for 2015.

Tabell A: Inntektsgrense for forsørgere som bor sammen og forsørger som er alene om forsørgeransvaret jf. § 3-7*:

Antall barn:	Satser:		
	Kr 3 167	Kr 2 109	Kr 1 055
1	0–249 175 kr	249 176–302 168 kr	302 169–355 161 kr
2	0–307 574 kr	307 575–360 567 kr	360 568–413 560 kr

3	0–365 973 kr	365 974–418 966 kr	418 967–471 959 kr
4 eller flere	0–424 372 kr	424 373–477 365 kr	477 366–530 358 kr

* Inntekten til forsørgeren økes med kr 44 832 dersom han/hun har ektefelle/samboer som ikke er søkerens forsørger, se § 19-2.

Tabell B: Inntektsgrense for to forsørgere som ikke bor sammen*:

Antall barn:	Satser:		
	Kr 3 167	Kr 2 109	Kr 1 055
1	0–373 762 kr	373 763–426 755 kr	426 756–479 748 kr
2	0–432 161 kr	432 162–485 154 kr	485 155–538 147 kr
3	0–490 560 kr	490 561–543 553 kr	543 554–596 546 kr
4 eller flere	0–548 959 kr	548 960–601 952 kr	601 953–654 945 kr

* Inntekten til forsørgeren økes med kr 44 832 dersom han/hun har ektefelle/samboer som ikke er søkerens forsørger, se § 19-2.

Merknad

Forsørgere som er gift, regnes i utgangspunktet for å bo sammen. Behovsprøving for søkere med forsørgere som er gift, blir derfor foretatt etter tabell A.

Merknad

Som søsken regnes biologiske søsken (hel- og halvsøsken) og adoptivsøsken.

KAPITTEL 20. BEHOVSPRØVING MOT EGEN ØKONOMI

§ 20-1. Lærlinglønn og trygde- og pensjonsytelser

Grunnstipend og forsørgerstipend etter kapittel 18 og 22 blir redusert på grunnlag av lærlinglønn og trygde- og pensjonsytelser i søknadsperioden.

Av slik inntekt går 60 prosent av bruttoløpet til fradrag. Dersom inntekten varierer, blir gjennomsnittlig månedsinntekt per semester brukt.

Det ses bort fra barnpensjon som søkeren får når en av eller begge foreldrene er døde.

Merknad

Det er fastsatt lærlinglønn per måned i lærlingens arbeidsavtale som legges til grunn for behovsprøvingen. Eventuelle tillegg som er en del av den fastsatte lærlinglønna, skal også regnes med. Dersom inntekten varierer, benyttes gjennomsnittlig bruttolønn per semester.

§ 20-2. Inntektsgrense for behovsprøving av bostipend mot lærlinglønn

Bostipend etter kapittel 17 blir redusert dersom lærlingens brutto månedslønn overstiger kr 13 556. Av slik inntekt over grensen går 60 prosent av bruttoløpet til fradrag i bostipendet.

Merknad

Det er fastsatt lærlinglønn per måned i lærlingens arbeidsavtale som legges til grunn for behovsprøvingen. Eventuelle tillegg som er en del av den fastsatte lærlinglønna, skal også regnes med. Dersom inntekten varierer, benyttes gjennomsnittlig bruttolønn per semester.

§ 20-3. Kommunal og statlig bostøtte samt grunnstønad fra folketrygden

Kommunal eller statlig bostøtte og støtte fra folketrygden som skal dekke ekstra utgifter på grunn av sykdom, skade eller lyte, påvirker ikke støttebeløpet.

Merknad

Det gjelder egne regler for bostipend. Se § 17-4.

§ 20-4. Rekkefølgen stipendene reduseres i

Ved behovsprøving reduseres først grunnstipendet, deretter forsørgerstipendet.

KAPITTEL 21. REISESTIPEND**§ 21-1. Reisestipend i Norge og Norden**

Det gis reisestipend til tre reiser tur-retur for et helt skoleår (ti måneder) mellom foreldrehjemmet i Norge og skolestedet. Stipendet blir gitt som tilskudd etter satsene i Lånekassen. Det blir gjort et fradrag på kr 1 144 per skoleår som søkeren må dekke selv. Reisestipendet blir beregnet per måned.

Søkere som bor i foreldrehjemmet, får ikke reisestipend.

Søkere som får støtte til utdanning gjennom nettskole etter § 7-5, får reisestipend når det er lagt inn obligatorisk klasseromsundervisning som en del av opplegget.

Merknad

Reisestipendet blir beregnet ut fra korteste reiseavstand mellom foreldrenes hjemstedskommune og lærestedskommunen multiplisert med fastsatt kilometersats. Det er senteret i hver kommune som legges til grunn ved beregningen.

Merknad

Satser for beregning av reisestipendet i Norge er:

0 – 300 km:	kr 1,76 per km
300 – 1500 km:	kr 0,97 per km
Over 1500 km:	kr 0,35 per km

Merknad

Satser for reisestipend til én enkeltreise i Norden:

Sverige, Finland, Danmark	729 kr
Island	1 231 kr
Færøyene	1 776 kr

Merknad

Når det er dokumentert at foreldrene er i utdanning og av den grunn har en midlertidig adresse i søknadsperioden, kan reisestipendet bli regnet til den permanente adressen til foreldrene.

Merknad

Er foreldrene bosatt i utlandet (har ingen adresse i Norge), kan det ikke bli gitt reisestipend, heller ikke til grensestasjon i Norge (Oslo).

Merknad

Lånekassen vurderer rett til reisestipend ut fra avstanden mellom foreldrenes folkeregistrerte adresse og skolen. Dersom foreldrene har forskjellig folkeregistrert adresse, og søkeren oppgir i nettsøknaden at han/hun sist bodde hos begge (delt omsorg), beregnes retten til reisestipend ut fra den av foreldreadressene som har kortest avstand til skolen.

Merknad

Når søkeren bor midlertidig hos en av foreldrene under utdanningen, får han eller hun reisestipend til den av foreldrene søkeren normalt bor hos.

§ 21-2. Reisestipend i land utenfor Norden

Det gjelder særlige regler for tilskudd til reiser til land utenfor Norden, se kapittel 38.

§ 21-3. Søkere som får støtte fra folketrygden eller andre ordninger

Det gis ikke reisestipend til søkere som får støtte til reiser gjennom folketrygden eller andre ordninger. Stipend fra Erasmus + regnes ikke som støtte til reiser.

KAPITTEL 22. FORSØRGERSTIPEND

§ 22-1. *Vilkår og satser for forsørgerstipend*

Søkere får forsørgerstipend for egne eller ektefelles barn født i 2002 og senere, som søkeren bor sammen med. Det gis forsørgerstipend bare for barn som bor sammen med søkeren minst 40 prosent av tiden.

Det gis forsørgerstipend med opptil kr 1 657 per måned for hvert av de to første barna og opptil kr 1 079 per måned for hvert barn flere enn to.

Forsørgerstipendet til gifte søkere blir redusert med 60 prosent av ektefellens bruttoinntekt over kr 32 280 per måned.

Forsørgerstipendet blir behovsprøvd etter kapittel 20, men blir ikke behovsprøvd etter kapittel 19.

Merknad til første ledd

Følgende barn er omfattet av formuleringen i bestemmelsen:

- barn av søkeren
- barn av søkerens ektefelle
- barn av søkerens samboer dersom søkeren og samboeren i tillegg har felles barn, se første del § 3-4.

Merknad til første ledd

Forsørgerstipend kan gis fra tre uker før fødselen.

Merknad til første ledd

Søkeren må dokumentere å bo sammen med barnet i 12 netter eller mer per måned i perioden 16.08 til 15.06. Gjennomsnittsberegning kan godtas.

Merknad til første ledd

Det blir ikke gitt forsørgerstipend for fosterbarn som søkeren har ansvar for.

Merknad til tredje ledd

Ved behandlingen av søknad om forsørgerstipend må søkeren dokumentere inntekten til ektefellen eller samboeren.

Med bruttoinntekt er ment all skattepliktig inntekt ektefellen har.

Dersom inntekten til ektefellen varierer, blir det regnet et gjennomsnitt per semester. Fradraget blir regnet ut fra dette gjennomsnittsbeløpet.

KAPITTEL 23. LÅN

§ 23-1. Lån

Det gis et lån på inntil kr 3 146 per måned for søkere som er 18 år eller eldre og som ikke bor sammen med foreldrene, se § 26-2 andre ledd.

Lånet kan tas opp fra måneden etter at eleven har fylt 18 år.

Merknad

Lånet vil bli utbetalt med samme beløp per måned, jf. § 11-3. Første utbetaling vil skje i måneden etter at søker har fylt 18 år.

§ 23-2. *Unntak for søkere som er gift eller forsørger barn*

En søker som er 18 år eller eldre og som er gift eller har barn å forsørge og bor sammen med barnet, får lån etter § 23-1 selv om han eller hun bor hos foreldrene.

§ 23-3. *Lån til skolepenger*

Det gis lån til skolepenger, avgrenset til kr 26 320 per skoleår. Det gis bare støtte til skolepenger som søkeren faktisk betaler. Det gis ikke lån til skolepenger dersom disse er dekket av andre.

Tredje del. Støtte til søkere i høyere utdanning og søkere i fagskoleutdanning, folkehøyskole og annen utdanning som ikke er omfattet av opplæringslova § 3-1

[Kapittel 24 Hvem som er omfattet av tredje del](#)

[Kapittel 25 Basisstøtte](#)

[Kapittel 26 Utdanningsstipend](#)

[Kapittel 27 Omgjøring av lån til utdanningsstipend](#)

[Kapittel 28 Forsørgerstipend](#)

[Kapittel 29 Behovsprøving av utdanningsstipend, forsørgerstipend, stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne \(ekstrastipend\) og flyktningstipend](#)

[Kapittel 30 Støtte som bare gis som lån](#)

KAPITTEL 24. HVEM SOM ER OMFATTET AV TREDJE DEL

§ 24-1. Hvem tredje del gjelder for

Tredje del gjelder søkere som tar høyere utdanning, fagskoleutdanning, folkehøyskole og andre utdanninger som er godkjent etter § 4-1, og som ikke er omfattet av forskriftens andre del, se § 15-1.

Merknad

Tredje del omfatter all opplæring som ikke følger læreplaner for offentlig videregående opplæring.

Tredje del omfatter søkere som tar vanlig videregående opplæring, men som ikke har rett til slik opplæring etter opplæringslova § 3-1.

Tredje del omfatter voksne søkere med rett til grunnskoleopplæring etter opplæringslova § 4A-1 første ledd og rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 4A-3.

KAPITTEL 25. BASISSTØTTE

§ 25-1. Basisstøtte

Det gis opptil kr 10 634 per måned i basisstøtte.

Basisstøtten gis som lån. For søkere som ikke bor sammen med foreldrene, blir en del av lånet tildelt som omgjøringslån. Dette omgjøringslånet kan bli gjort om til utdanningsstipend etter vilkårene i kapittel 26 og 27. Stipendet blir behovsprøvd etter vilkårene i kapittel 29.

Merknad

Søker som har rett til utvidet støtte etter § 8-8, kan få omgjøringslån i den utvidede perioden dersom søkeren har rett til omgjøringslån den siste dagen i den ordinære støtteperioden som følger av § 8-8 første ledd bokstav b.

KAPITTEL 26. UTDANNINGSSTIPEND

§ 26-1. Omgjøring av lån til behovsprøvd utdanningsstipend

Søkere som ikke bor sammen med foreldrene, får inntil 40 prosent av basisstøtten gjort om til utdanningsstipend på grunnlag av fullført utdanning. Omgjøring av basisstøtte som er gitt i utvidet støtteperiode etter § 8-8, blir bare gitt til søkere som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen av støtteperioden som følger av § 8-8 første ledd bokstav b.

§ 26-2. Søkere som bor sammen med foreldrene

Søkere som bor sammen med foreldrene, får ikke lån gjort om til utdanningsstipend.

Søkeren blir ansett for å bo sammen med foreldrene når:

- a) søkeren bor i samme hus som foreldrene

- b) søkeren bor i en boenhet i et hus med inntil fire selvstendige og klart atskilte boenheter, og søkerens foreldre bor i en annen boenhet i samme hus
- c) søkeren bor i kårbolig, anneks eller annen type boenhet i tilknytning til foreldrenes hus.
En søker som er gift eller har barn å forsørge og bor sammen med barnet, får lån gjort om til utdanningsstipend selv om vedkommende bor sammen med foreldrene.

Merknad

For søkere som har barn, stilles det krav om at de bor sammen med eller har minst 40 prosent samvær med barnet. Se også § 28-1.

Merknad

Voksne, enslige søkere som tar utdanning etter å ha vært i arbeidslivet i en periode, og som har sine foreldre boende hos seg, har rett til omgjøring av lån til stipend etter § 26-1. Dette gjelder likevel ikke for søkere opptil ca. 25 år som tar utdanning etter fullført videregående opplæring.

KAPITTEL 27. OMGJØRING AV LÅN TIL UTDANNINGSSTIPEND

§ 27-1. Vilkår om gjennomført utdanning

Ved utdanning der faglige resultater blir oppnådd gjennom studiepoeng, fagskolepoeng eller tilsvarende, blir lån gjort om til utdanningsstipend for hvert studiepoeng, fagskolepoeng eller tilsvarende som søkeren oppnår. Lån kan bli gjort om til stipend for opptil 60 studiepoeng, fagskolepoeng eller tilsvarende per undervisningsår.

Ved annen utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når utdanningen eller kurset er bestått.

For søkere i eksamensfri utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når hele utdanningen er fullført.

Det er et vilkår for omgjøring av lån til utdanningsstipend at de faglige resultatene er oppnådd etter at søkeren har mottatt støtte etter tredje del for første gang, og i en utdanning som gir rett til støtte etter kapittel 4.

Merknad

Lånekassen gjør om lån til stipend på bakgrunn av de opplysningene om faglige resultater som blir sendt inn fra lærestedet.

Merknad

Det gis ikke ny omgjøring for eksamener som tidligere er bestått og gitt omgjøring for (forbedring av eksamensresultater).

Merknad

Studenter som tar utdanning i utlandet, må selv sende inn dokumentasjon på fullført utdanning. Søkere må også sende inn dokumentasjon som viser faglige resultater underveis i utdanningsløpet når Lånekassen ber om det.

Merknad

Offentlig videregående opplæring regnes som bestått når eleven får standpunktkarakter eller eksamenskarakter i de ulike fagene som inngår i den enkelte læreplan og som gir uttelling i årstimer.

Elever som kun tar tverrfaglig eksamen har ikke rett til omgjøring av lån til stipend. Omgjøring på grunnlag av bestått tverrfaglig eksamen blir likevel gitt til praksiskandidater.

§ 27-2. Utvidet rett til omgjøring av lån til utdanningsstipend

Selv om vilkåret om fullført utdanning ikke er oppfylt, får søker som ikke bor sammen med foreldrene lån gjort om til utdanningsstipend for semestre der søkeren

- a) har fått foreldrestipend, se kapittel 39
- b) oppfyller vilkårene for sykestipend etter kapittel 40
- c) er blitt forsinket på grunn av funksjonshemming, se § 9-3 andre ledd

- d) har hatt tillitsverv på fulltid i minst tre måneder i landsomfattende elev- eller studentorganisasjon, eller i tilknytning til utdanningsinstitusjon eller studentsamskipnad, eller
- e) har fått fritak for et bestemt antall studiepoeng i juridisk utdanning på grunn av fullført praksis i frivillig studentdrevet rettshjelpstiltak. Omgjøring kan gis for samme antall studiepoeng som fritaket.

Merknad til bokstav b

Søker som fyller vilkårene for sykestipend etter kapittel 40, men som ikke har rett til sykestipend etter § 40-6 på grunn av høye sykepenger, har rett til omgjøring etter denne bestemmelsen selv om søkeren ikke kan dokumentere fullført utdanning i perioden hvor søkeren kunne ha fått sykestipend.

§ 27-3. Beregningsmåte og tidspunkt for omgjøring

Lån som tildeles som omgjøringslån og som kan omgjøres til utdanningsstipend, gis bare til søkere som ikke bor sammen med foreldrene. Omgjøringslån til søkere som har rett til støtte etter § 8-8, kan bare bli gitt til søkere som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen av støtteperioden etter § 8-8 første ledd bokstav b. Søkere som bor sammen med foreldrene, får lån som ikke kan omgjøres til utdanningsstipend. Se § 26-1 og § 26-2.

Når søkeren har bestått utdanning, blir lån gjort om til utdanningsstipend for det antallet studiepoeng eller tilsvarende som eksamen gir uttelling for.

Det er størrelsen på omgjøringslånet for det semesteret omgjøringen gis, som avgjør hvilket lånebeløp som kan gjøres om til utdanningsstipend.

Omgjøringen gjennomføres på samme tid som behovsprøvingen etter kapittel 29.

Merknad

Lån blir gjort om til utdanningsstipend for de eldste semestrene først hvor det er et lån som tidligere ikke har blitt gjort om til utdanningsstipend. Se også § 27-6.

Merknad til andre ledd

Dersom behovsprøvingen for et kalenderår etter kapittel 29 fører til at omgjøringslån ikke kan gjøres om til utdanningsstipend for alle eller deler av studiepoengene som søkeren har bestått i kalenderåret, blir disse studiepoengene bundet til lånet dette kalenderåret. De kan da ikke bli brukt til å omgjøre lån til stipend, heller ikke i andre kalenderår.

Eksempel:

En søker består 30 studiepoeng våren 2017 og 30 studiepoeng høsten 2017. Behovsprøvingen for 2017 viser at tre firedeler av omgjøringslånet blir stående som lån. 45 av 60 studiepoeng bestått i kalenderåret 2017 blir dermed knyttet til lånet, og de kan derfor ikke bli benyttet til omgjøring av lån til utdanningsstipend for andre perioder. De øvrige 15 studiepoengene kan bli benyttet til omgjøring i kalenderåret. Dersom søkeren i stedet tok mer enn full studiebelastning (60 studiepoeng) i kalenderåret, for eksempel 70 studiepoeng, kan de overskytende 10 studiepoengene bli brukt til å gjøre om omgjøringslån til utdanningsstipend i andre perioder. Se også § 27-4.

Merknad til tredje ledd

For søker med rett til utvidet støtteperiode etter § 8-8 vil omgjøringslånet for vårsemesteret normalt være større enn omgjøringslånet for høstsemesteret. Prosentandelen lån som kan omgjøres til utdanningsstipend i den utvidede støtteperioden, vil tilsvare prosentandelen lån som kan gjøres om til utdanningsstipend i den ordinære støtteperioden.

§ 27-4. Omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere og senere perioder

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, blir lån for tidligere perioder gjort om til stipend dersom søkeren ikke har fått fullt utdanningsstipend for disse periodene. Se også § 27-6.

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, og tidligere har fått fullt utdanningsstipend, gis utdanningsstipend for senere perioder med støtte der de faglige vilkårene for å gjøre om lån til utdanningsstipend ikke er oppfylt. Se også § 27-7.

Dersom søkeren blir forsinket, vil nye avlagte studiepoeng eller tilsvarende til vanlig bli brukt til omgjøring i semesteret lengst tilbake i tid som det ikke er gitt full omgjøring for. Se § 27-1 og § 27-6.

Søkere som bor sammen med foreldrene i perioden de består utdanning, får omgjort lån til utdanningsstipend for tidligere eller senere perioder hvor de ikke har fått fullt utdanningsstipend, såfremt øvrige vilkår for omgjøring er oppfylt, se § 26-1, § 26-2, § 27-1 og § 27-5.

Fullført utdanning i en periode hvor søkeren har fått utdanningsstipend etter § 27-2, gir ikke grunnlag for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere eller senere perioder. Det gjøres unntak for fullført utdanning utover kravet til faglig progresjon, jf. første og andre ledd.

Merknad til første ledd

Dersom søkeren tar igjen tidligere forsinkelse, kan han eller hun få utdanningsstipend for tidligere perioder. Søkeren kan ta igjen forsinkelse enten ved å ta mer utdanning eller flere studiepoeng enn normalt, eller ved å ta utdanning uten støtte.

Merknad til tredje ledd

Studiepoeng eller tilsvarende som blir tatt i perioder der søker bor sammen med foreldrene, kan brukes til omgjøring i borteboerperioder der søkeren ikke får eller har fått full omgjøring. Det kan ikke gis omgjøring for perioder der søkeren bor sammen med foreldrene.

§ 27-5. Omgjøring av lån til stipend og/eller utbetaling av stipend

Det er en forutsetning for å få omgjort lån til utdanningsstipend at søkeren har lån i Lånekassen på omgjøringstidspunktet.

Søkere som på omgjøringstidspunktet har betalt inn lån som kunne vært gjort om til utdanningsstipend, kan få tilsvarende beløp utbetalt. Dette gjelder bare søkere som har mottatt støtte i den perioden behovsprøving etter kapittel 29 foretas for.

Merknad

Det er bare i forbindelse med omgjøring av lån til stipend ved bestått utdanning og den tilhørende behovsprøvingen (likningskontrollen) av stipendet, at det kan gis refusjon av innbetalt lån. Dette forutsetter at søkeren har mottatt omgjøringslån i det kalenderåret studiepoengene er avlagt. Dersom det i et slikt tilfelle viser seg at søkeren kunne ha fått omgjort lån til stipend for et beløp som er større enn det søkeren har i gjeld, refunderes differansen. Det gis da refusjon selv om omgjøringen gjelder tidligere år.

Eksempel:

Søkeren mottok støtte høsten 2015 og våren 2016. Hun tok 60 studiepoeng våren 2016. Hun betalte inn hele utdanningsgjelden sin i februar 2016, inkludert den delen av lånet som kan bli gjort om til stipend (omgjøringslånet). Siden søkeren hadde støtte i 2016, blir støtten tildelt i 2016 gjenstand for behovsprøving når likningen for 2016 er klar i 2017. Viser behovsprøvingen for 2016 at søkeren har rett til omgjøring av lån til stipend, får hun refundert den delen av lånet som kunne vært omgjort til stipend for høsten 2015 og våren 2016, og som hun betalte inn i februar 2016. Dette gjelder siden søkeren mottok støtte i 2016. Dersom søkeren i eksempelet ovenfor bare mottok støtte høsten 2015, men ikke våren 2016, blir det ikke gjennomført noen behovsprøving for 2016, selv om søkeren består 60 studiepoeng våren 2016. Søkeren har da ikke rett til å få refundert omgjøringslånet hun betalte inn februar 2016.

§ 27-6. Tidsbegrensning for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Lån kan bli gjort om til utdanningsstipend etter kapittel 26 og 27 i opptil fire år tilbake i tid, regnet fra det kalenderåret hvor Lånekassen mottar de endelige eksamensresultatene fra søkeren. Se § 27-4 første ledd.

§ 27-7. Tidsbegrensning framover i tid for omgjøring av lån til utdanningsstipend

Lån kan bli gjort om til utdanningsstipend etter kapittel 26 og 27 i opptil fire år framover i tid, regnet fra det kalenderåret eksamen er tatt. Se § 27-4 andre ledd.

KAPITTEL 28. FORSØRGERSTIPEND

§ 28-1. Vilkår og satser for forsørgerstipend

Søkeren får i tillegg til basisstøtten et behovsprøvd forsørgerstipend for egne og ektefelles barn født i 2002 og senere, som søkeren bor sammen med. Det gis forsørgerstipend bare for barn som bor sammen med søkeren minst 40 prosent av tiden.

Det gis forsørgerstipend med opptil kr 1 657 per måned for hvert av de to første barna, og opptil kr 1 079 per måned for hvert barn flere enn to.

Merknad til første ledd

Forsørgerstipend kan gis fra tre uker før fødselen.

Merknad til første ledd

Følgende barn er omfattet av formuleringen i bestemmelsen:

- barn av søkeren
- barn av søkerens ektefelle
- barn av søkerens samboer dersom søkeren og samboeren i tillegg har felles barn, se § 3-4

Merknad til første ledd

Søkeren må dokumentere å bo sammen med barnet i 12 netter eller mer per måned i perioden 16.08 til 15.06. Gjennomsnittsberegning kan godtas.

Merknad til første ledd

Det blir ikke gitt forsørgerstipend for fosterbarn som søkeren har ansvar for.

KAPITTEL 29. BEHOVSPRØVING AV UTDANNINGSSTIPEND, FORSØRGERSTIPEND, STIPEND TIL SØKERE MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE (EKSTRASTIPEND) OG FLYKTNINGSTIPEND

§ 29-1. Person- og kapitalinntekt

Utdanningsstipend, forsørgerstipend, stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) og flyktningstipend kan bli redusert på grunnlag av inntekten til søkeren. Har søkeren en person- og kapitalinntekt over kr 172 597 ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt for 2017 og/eller over kr 177 257 ved fastsettingen for 2018, blir stipendene redusert med fem prosent per måned av inntekt over grensen. Inntekt opptjent på Svalbard blir også regnet med. Renteinntekter fra boligsparing for ungdom (BSU) skal ikke regnes med.

Dersom søkeren følger et utdanningsopplegg som har en varighet på sju måneder eller mindre i et kalenderår, og vedkommende bare får støtte til dette opplegget, blir inntektsgrensen hevet til kr 431 492 for 2017 og kr 443 142 for 2018.

§ 29-2. Personinntekt i form av trygd eller pensjonsytelser

For søkere som mottar trygd eller pensjonsytelser, blir stipendet redusert med fem prosent per måned av trygd eller pensjonsytelser over kr 92 350 ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt for 2017 og/eller kr 94 843 ved fastsettingen for 2018.

Dersom søkeren følger et utdanningsopplegg som har en varighet på sju måneder eller mindre i et kalenderår, og vedkommende bare får støtte til dette opplegget, blir grensen hevet til kr 258 894 for 2017 og kr 265 884 for 2018.

En etterbetalt trygde- eller pensjonsytelse som er opptjent i en tidligere periode enn det året den ble skattlagt, skal fordeles på de årene ytelsen ble opptjent dersom søkeren gjør gjeldende og dokumenterer et slikt forhold. Etter at det etterbetalte beløpet er fordelt på opptjeningsårene, skal behovsprøving foretas både for det året den etterbetalte ytelsen ble skattlagt og for alle opptjeningsår hvor søkeren har mottatt stipend. Tidligere tildelt stipend kan som følge av dette bli omgjort til lån jf. § 12-3.

Merknad til § 29-1 og §29-2

Lånkassen legger til grunn det som går fram som personinntekt og kapitalinntekt i fastsettingen av formues- og inntektsskatt (likningen). Med person- og kapitalinntekt menes summen av inntekter før fradrag. Arbeidsavklaringspenger, overgangsstønning og uføretrygd regnes som trygd/pensjonsytelse uavhengig av om de beskattes som lønn etter skatteloven.

For lønnstakere, pensjonister og andre som ikke er selvstendig næringsdrivende, er personinntekt summen av skattepliktig brutto arbeidsinntekt osv., skattepliktig brutto pensjonsinntekt osv. og andre skattepliktige bruttoytelser fra folketrygden.

Kapitalinntekter kan være renter av bankinnskudd og utestående fordringer, aksjeutbytte, skattepliktig gevinst ved salg av aksjer og verdipapirfond, inntekt ved utleie, gevinst ved salg av bolig, tomt og annen fast eiendom, m.v. Opplistingen er ikke fullstendig.

For selvstendig næringsdrivende som driver enkeltmannsforetak, deltakerliknet selskap og aksjeselskap, blir personinntekten fastsatt av skattemyndighetene etter egne regler (beregnet personinntekt). Overskudd i næring regnes ikke som personinntekt. I behovsprøvingen mot inntekten til selvstendig næringsdrivende trekkes denne typen inntekt fra beregnet personinntekt.

Merknad til § 29-1 og § 29-2

Ved kombinasjon av arbeidsinntekt og trygdeytelser tas det hensyn til beløp det er trukket for, slik at søkeren ikke blir trukket to ganger for det samme beløpet.

Merknad

Dersom søkeren har fått støtte etter andre og tredje del i samme kalenderår, inngår støtten etter andre del ikke i beregningen av utdanningsoppleggets varighet etter § 29-1 og § 29-2 andre ledd.

Merknad til tredje ledd

Søkeren må selv dokumentere hvordan den etterbetalte trygde- eller pensjonsytelsen skal fordeles på de ulike opptjeningsårene, for eksempel ved bekreftelse fra Nav.

§ 29-3. Formue

Utdanningsstipend, forsørgerstipend, stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) og flyktningstipend kan bli redusert på grunnlag av formue. Fastsettingen av formues- og inntektsskatt for det året søkeren har fått støtte, blir lagt til grunn. Formue på Svalbard blir også regnet med.

Enslige søkere får redusert stipendene med to prosent per måned av beløp over kr 392 662 i formue for 2017 og kr 403 264 i formue for 2018.

Giftede søkere får redusert stipendene med én prosent per måned av beløp over kr 754 140 i formue for 2017 og kr 774 502 i formue for 2018. For giftede søkere legges formuen til søkeren og ektefellen sammen.

Merknad

Ved behovsprøvingen legger Lånekassen til grunn den sivilstanden som kan utledes av DSF (Det sentrale folkeregisteret) ved mottak av søknad om støtte. Se også § 3-4. Dersom søkerens sivilstand endres i løpet av undervisningsåret, må søkeren gi melding om dette til Lånekassen. Se også § 12-1.

Merknad

For samboere med felles barn kan Lånekassen vurdere å redusere netto positiv formue for den ene av samboerne med eventuell netto negativ formue for den andre. For at Lånekassen skal kunne vurdere samlet netto formue, må utskrift av grunnlag for skatt (utskrift av likningen) for det gjeldende skattefastsettingsåret (likningsåret) sendes inn.

§ 29-4. Behovsprøving av forsørgerstipend mot ektefelles person- og kapitalinntekt

Forsørgerstipendet til giftede søkere blir redusert med fem prosent per måned av ektefelles person- og kapitalinntekt over kr 389 454 ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt for 2017 og kr 399 969 ved fastsettingen for 2018. Renteinntekter fra boligsparing for ungdom (BSU) skal ikke regnes med.

Merknad

Ved behovsprøvingen legger Lånekassen til grunn den sivilstanden som kan utledes av DSF (Det sentrale folkeregisteret) ved mottak av søknad om støtte. Se også § 3-4. Dersom søkerens sivilstand endres i løpet av undervisningsåret, må søkeren gi melding om dette til Lånekassen. Se også § 12-1.

§ 29-5. Ektefelles særeie

Det ses ikke bort fra formue som ektefellen til søkeren har i særeie.

§ 29-6. Barns formue

Det ses bort fra barns formue dersom den forvaltes av fylkesmannen. Det ses også bort fra avkastning av slik formue. Ved formue under grensen for beløp som skal forvaltes av fylkesmannen, må det dokumenteres at formuen faktisk tilhører søkerens barn.

Merknad

Fra 1. juli 2013 er det fylkesmannen som skal forvalte mindreåriges formue over en gitt grense. Grensen er satt lik to ganger grunnbeløpet i folketrygden per 1. januar. I 2017 er den 185 152 kroner. Hvis barnets formue overstiger denne grensen, må fylkesmannen bekrefte at han forvalter formuen. Hvis barnets formue er lavere enn 185 152 kroner, må størrelsen på formuen og at den står i barnets navn, dokumenteres. Hvis formuen består av bankinnskudd eller lignende, er det tilstrekkelig at det dokumenteres at det står på en konto i barnets navn.

§ 29-7. Erstatnings- og/eller forsikringsutbetaling

Det ses bort fra formue og inntekt som består av erstatnings- og forsikringsutbetaling som følge av kritisk sykdom eller personskade på søkeren. Det ses også bort fra tilsvarende formue og inntekt for søkerens ektefelle.

Søkeren må dokumentere inntekts- og formuesforholdet.

Merknad

Det kan ses bort fra erstatningsbeløp som er gitt etter lov om voldsoffererstatning. Det samme gjelder voldsoffererstatning som er gitt til søker som etterlatt. Har søker på grunn av samme forhold mottatt både voldsoffererstatning og erstatnings- eller forsikringsutbetalinger fra andre, kan det ses bort fra alle utbetalingene.

Merknad

Formue eller inntekt som søkeren har arvet fra tidligere ektefelle eller samboer med felles barn, omfattes ikke av unntaket.

§ 29-8. Trygdefinansiert bil

Det ses bort fra formue som består av bil finansiert gjennom folketrygden.

Dersom søkeren eier en dyrere bil enn det Nav har vurdert at det er behov for som følge av funksjonshemmingen, skal det behøvsprøves mot den overskytende delen av bilens formuesverdi.

Søkeren må dokumentere formuesforholdet og Navs vurdering av behovet.

Det ses også bort fra tilsvarende formue for søkerens ektefelle.

§ 29-9. Tidspunkt for behøvsprøving

Fradragene regnes ut på etterskudd når fastsettingen av formues- og inntektsskatt foreligger.

§ 29-10. Rekkefølgen stipendene reduseres i

Fradrag blir gjort i denne rekkefølgen: stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) etter § 43-1, forsørgerstipend etter § 28-1, utdanningsstipend etter kapittel 27 og flyktningstipend etter kapittel 41. For mye tildelt stipend blir gjort om til lån.

KAPITTEL 30. STØTTE SOM BARE GIS SOM LÅN**§ 30-1. Støtte til skolepenger**

Det gis lån til skolepenger på inntil kr 63 070 per undervisningsår.

Det gis lån til skolepenger utover satsen i første ledd dersom søkeren tar privat trafikkflygerutdanning i Norge som er offentlig godkjent. Det gis ekstralån på opptil kr 350 000 per år i maksimalt to undervisningsår.

Til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et annet EØS-land enn Norge, gis det lån til skolepenger på inntil kr 63 070. Se § 7-5. Lånet blir ikke valutajustert etter § 37-6. For skolepenger til høyere utdanning i land utenfor Norden gjelder det egne regler, se kapittel 37.

Lån blir bare gitt for det beløpet søkeren skal betale i skolepenger, og bare hvis skolepengene ikke er dekket av andre.

Merknad

Med skolepenger menes avgift som betales for undervisningen.

Merknad

Ved deltidsutdanning gis det lån til skolepenger opp til deltidsprosenten av maksimal sats.

Merknad

Dersom utdanningen har en varighet på seks måneder eller mer, kan det gis lån til skolepenger etter maksimal sats per undervisningsår.

Merknad

Lånekassen gir ikke støtte til eksamensgebyr. Eksamensgebyr kan heller ikke inngå som en del av skolepengene. Lån til skolepenger er ment å bidra til å dekke utgifter til undervisningen, jf. første merknad over.

§ 30-2. Støtte til reise, sommerkurs, spesielt tilrettelagt utdanning og forkurs i matematikk

Det gis lån til utgifter til reise når søkeren tar studieopphold i utlandet som er godkjent for støtte etter § 4-2.

Det gis lån på inntil kr 4 534 per måned dersom søkeren sommeren 2018

- a) tar sommerkurs ved universiteter og høyskoler i Norge
- b) tar spesielt tilrettelagt utdanning ved universiteter og høyskoler for studenter med relevant fag-/svennebrev eller relevant fagutdanning (y-vei)
- c) tar spesielt tilrettelagt utdanning ved universiteter og høyskoler for studenter med studiespesialisering uten nødvendig fordypning i realfag (TRES-ordning)
- d) tar forkurs i matematikk spesielt tilrettelagt for lærerutdanning

Fjerde del. Støtte til utdanning i land utenfor Norden

[Kapittel 31 Statsborgerskap og tilknytning til Norge](#)

[Kapittel 32 Generell studiekompetanse og andre krav til opptak](#)

[Kapittel 33 Hva slags utdanning det gis støtte til](#)

[Kapittel 34 Støtte til språkopplæring](#)

[Kapittel 35 Krav til utdanningsopplegget](#)

[Kapittel 36 Utrekning av støttebeløpet](#)

[Kapittel 37 Dekning av skolepenger i høyere utdanning](#)

[Kapittel 38 Tilskudd til reiser](#)

KAPITTEL 31. STATSBORGERSKAP OG TILKNYTNING TIL NORGE

§ 31-1. Hovedregel

Søkeren må som hovedregel være norsk statsborger for å få støtte til utdanning i land utenfor Norden.

Merknad

Søker som opplyser at han har søkt om norsk statsborgerskap, kan først få søknaden behandlet når han har fått norsk statsborgerskap. Støtte kan bli gitt fra den måneden norsk statsborgerskap ble innvilget.

§ 31-2. Rett til utdanningsstøtte for arbeidstakere fra EØS- eller EFTA-land og deres familiemedlemmer

Statsborger fra EØS- eller EFTA-land med status som arbeidstaker i Norge, har rett til utdanningsstøtte på samme vilkår som norske statsborgere. En EØS- eller EFTA-borger som slutter å arbeide og går over i utdanning, opprettholder sin status som arbeidstaker dersom utdanningen vedkommende tar har faglig

sammenheng med arbeidet. Kravet om faglig sammenheng faller bort dersom vedkommende har blitt ufrivillig arbeidsledig på grunn av generelle endringer i arbeidsmarkedet.

Følgende medlemmer av EØS- eller EFTA-arbeidstakerens familie har rett til utdanningsstøtte på samme vilkår som norske statsborgere:

- a) ektefelle
- b) slektning i nedstigende linje av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller EØS- eller EFTA-arbeidstakerens ektefelle. Slektingen må enten være under 21 år, eller bli forsørget av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller dennes ektefelle
- c) slektning i oppstigende linje av EØS- eller EFTA-arbeidstakeren og/eller dennes ektefelle som blir forsørget av dem.

Dersom EØS- eller EFTA-arbeidstakeren ikke lenger har status som EØS- eller EFTA-arbeidstaker i Norge, har ikke familiemedlemmet lenger rett til utdanningsstøtte.

Merknad til første ledd

Norsk arbeidstaker som arbeider i Norge, regnes ikke som EØS-arbeidstaker. Rettighetene etter EØS-arbeidstakerlova og rettspraksis fra EU-domstolen knyttet til disse, gjelder bare i situasjoner der det foreligger et grenseoverskridende element. Når en statsborger fra et EØS-land arbeider i et annet EØS-land, foreligger det et grenseoverskridende element. Dette elementet er ikke til stede for arbeidstakere som arbeider i statsborgerlandet.

Merknad til første ledd

Nordiske borgere er unntatt fra krav om oppholdstillatelse i Norge etter utlendingslovens § 5. De må likevel ha en reell arbeidstilknytning til Norge i samsvar med EØS-arbeidstakerlova for å ha rett til støtte. En reell arbeidstilknytning vil si at arbeidsforholdet har vart en viss periode, og at det har et visst omfang. Både ansatte og selvstendig næringsdrivende kan ha slik arbeidstilknytning.

Merknad til første ledd

Grensearbeidstakere har rett til støtte etter denne bestemmelsen. En grensearbeidstaker er en person som bor i ett land og arbeider i et annet, og som reiser hjem til bopsettingslandet minst én gang per uke.

Merknad til første ledd

For å regnes som arbeidstaker må arbeidsforholdet ha en varighet på minimum tre måneder og et omfang på minimum 10-12 arbeidstimer per uke. Kortere varighet eller færre antall arbeidstimer per uke kan i særlige tilfeller godtas, men bare dersom det er sterke grunner til det.

Arbeidstakerstatus inntreffer fra den dagen arbeidstakeren starter å arbeide. Arbeidstakerstatus kan dermed inntre ved oppstart av og underveis i utdanningen.

Merknad til første ledd

En EØS- eller EFTA-arbeidstaker i Norge som starter i utdanning, kan ha rett til støtte:

- hvis han/hun fortsetter å arbeide under utdanningen i et slikt omfang at han/hun fortsatt er EØS- eller EFTA-arbeidstaker.
- hvis han/hun har arbeidet i mer enn ett år i Norge, er blitt ufrivillig arbeidsledig og har meldt seg som arbeidssøkende hos Nav. Støtteretten varer så lenge EØS- eller EFTA-borgeren kan sies å være reell arbeidssøker.
- hvis han/hun har meldt seg som arbeidssøkende hos Nav etter å ha blitt ufrivillig arbeidsledig i følgende tilfeller:
  - o etter utløpet av en tidsbegrenset arbeidskontrakt med varighet på mindre enn ett år
  - o i løpet av de første tolv månedene av et arbeidsforhold

I slike tilfeller har EØS- eller EFTA-borgeren rett til støtte dersom utdanningen starter innen seks måneder etter utløpet av arbeidsperioden.

- hvis han/hun er midlertidig arbeidsufør på grunn av sykdom eller ulykke.
- hvis han/hun har sluttet i eller hatt permisjon fra arbeid på grunn av fødsel. Støtteretten opprettholdes i en rimelig tidsperiode etter fødselen.

Med ufrivillig arbeidsledighet menes arbeidsledighet som skyldes generelle endringer i arbeidsmarkedet. Arbeidsledighet av andre årsaker, for eksempel forhold som skyldes arbeidstakeren selv, regnes ikke som ufrivillig arbeidsledighet.

EØS- eller EFTA-arbeidstakere som slutter å arbeide og starter i utdanning, og som ikke dekkes av tilfellene over, får støtte dersom det foreligger faglig sammenheng mellom arbeid og utdanning.

Merknad til første ledd

Søkeren må dokumentere sin status som arbeidstaker i Norge. Støtte kan kun bli gitt i den perioden det er dokumentert et arbeidsforhold som tilfredsstillende de nødvendige kravene nevnt i merknader over. Dersom arbeidsforholdet ikke varer i hele perioden som søkeren har søkt om støtte for, må søkeren sende inn dokumentasjon på ny eller forlenget arbeidskontrakt for å kunne få ytterligere støtte. Støtte kan likevel tildeles dersom varigheten av arbeidskontrakten dekker tilnærmet hele søknadsperioden, eller hvis søkeren kan dokumentere faglig sammenheng mellom tidligere arbeid og utdanning. Se merknad under.

Merknad til første ledd

En EØS- eller EFTA-borger som slutter å arbeide og går over i utdanning, må dokumentere faglig sammenheng mellom tidligere arbeid og utdanning før støtte kan bli gitt. Når det er elementer i utdanningen som er innenfor samme fagfelt som søkeren har arbeidet innenfor, og disse elementene har stor vekt innen utdanningen, kan vi si at det er en faglig sammenheng mellom arbeidet og utdanningen.

Merknad til andre ledd bokstav a, b og c

Rett til støtte etter bokstav a, b eller c, forutsetter at EØS- eller EFTA-borgeren som er nevnt i første ledd, opprettholder sin arbeidstakerstatus i Norge. Se merknad til første ledd om kravene til arbeidsforholdet.

Merknad til andre ledd bokstav a, b og c

Søker som er familiemedlem til EØS- eller EFTA-arbeidstakeren, må dokumentere EØS- eller EFTA-borgerens status som arbeidstaker i Norge og varigheten av denne i søknadsperioden. Støtte kan kun bli gitt i den perioden det er dokumentert et arbeidsforhold.

Dersom arbeidskontrakten til EØS- eller EFTA-borgeren ikke varer i hele perioden som søkeren har søkt om støtte for, må søkeren sende inn dokumentasjon på ny eller forlenget arbeidskontrakt for å kunne få ytterligere støtte. Støtte kan likevel tildeles dersom varigheten av arbeidskontrakten dekker tilnærmet hele søknadsperioden.

Merknad til andre ledd bokstav b

Barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker og/eller dennes ektefelle har rett til støtte hvis det

- er under 21 år, eller
- er forsørget av arbeidstakeren og/eller ektefellen

Dersom søkeren har vært i arbeid og forsørget seg selv før utdanningen påbegynnes, vurderes han/hun som arbeidstaker på eget grunnlag. Søkere som er under 21 år, regnes fortsatt som barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker selv om vedkommende har vært i arbeid i en periode.

Som ektefelle regnes også samboer med felles barn og registrert partner, jf. § 3-4 og § 3-5.

Merknad til andre ledd bokstav b

Barn av EØS- eller EFTA-arbeidstaker kan regnes som forsørget av arbeidstakeren og/eller ektefellen dersom vedkommende mottar bidrag fra disse til sitt livsopphold. Det er ikke et krav om at bidraget må være av en slik størrelse at søkeren må regnes å være fullt forsørget.

Merknad

Søker fra EØS-land som tidligere har fått støtte etter kvoteordningen, og som har blitt i Norge, vil ha rett til støtte etter EØS- reglene dersom vilkårene for dette er oppfylt.

§ 31-3. EØS-borgere og familiemedlemmer til EØS-borgere med varig oppholdsrett

EØS-borger, eller familiemedlem til EØS-borger, som har varig oppholdsrett i Norge etter utlendingsloven § 115 eller § 116, har rett til utdanningsstøtte til utdanning i land utenfor Norden på samme vilkår som norske statsborgere.

Merknad

Søkeren må ha varig oppholdsrett, enten etter § 115 som EØS-borger eller § 116 som familiemedlem til EØS-borger.

Merknad

Støtte blir vurdert ut fra oppgitt dato i varig oppholdsbevis. Dersom søker har fått varig oppholdsrett før oppgitt dato i oppholdsbeviset, må dette dokumenteres.

§ 31-4. Rett til støtte til delstudier for annen utenlandsk statsborger

Utenlandsk statsborger som har rett til støtte til utdanning i Norge etter § 2-2, kan få støtte i inntil ett år til utdanning i land utenfor Norden dersom utenlandsoppholdet er godkjent som del av en høyere utdanning som søkeren har begynt på i Norge, se § 5-1. Det samme gjelder deltakelse i oppleggene under § 33-8 til § 33-12.

Merknad

Ved to eller flere kortere opphold som er godkjent som delstudium, kan en utenlandsk statsborger få støtte i til sammen ett år etter dette punktet.

§ 31-5. Vilkår om tilknytning til Norge

Søkeren må oppfylle ett av følgende vilkår for å ha rett til støtte til utdanning i utlandet:

- a) Søkeren har bodd i Norge i en sammenhengende periode på minst to av de siste fem årene, eller
- b) Søkeren har gått på skole eller tatt utdanning i Norge i minst tre år, eller
- c) Søkeren har barn, ektefelle eller forelder som bor i Norge mens søkeren er under utdanning. Dersom søkerens grunnlag for rett til utdanningsstøtte er § 2-3, må dette familiemedlemmet være et annet enn den EØS- eller EFTA- arbeidstakeren som gir grunnlaget for retten til utdanningsstøtte etter § 2-3. Søkeren må enten bo sammen med familiemedlemmet i Norge når utdanningen starter, eller ha bodd sammen med familiemedlemmet i minst to år i Norge eller i utlandet. Søkeren må ha dokumenterte norskkunnskaper på nivå B1 etter Det felles europeiske rammeverket for språk, eller
- d) Søkeren er EØS- eller EFTA-grensearbeidstaker og har arbeidet i Norge i minst fem år og har dokumenterte norskkunnskaper på nivå B1 etter Det felles europeiske rammeverket for språk, eller
- e) Søkeren er familiemedlem til en EØS- eller EFTA-grensearbeidstaker som har arbeidet i Norge i minst fem år, og søkeren har bodd i et annet nordisk land i denne perioden og har dokumenterte norskkunnskaper på nivå B1 etter Det felles europeiske rammeverket for språk.

Søkeren har også rett til støtte dersom han eller hun etter en samlet skjønnsmessig vurdering kan sies å ha en tilsvarende tilknytning til Norge som etter første ledd bokstavene a til e. Norskkunnskaper tillegges særlig vekt i vurderingen.

Merknad

Vurdering etter denne bestemmelsen gjøres ved starten av en ny utdanning.

Merknad til bokstav a

Søkerens faktiske bosted legges til grunn.

Merknad til bokstav a

Det sees bort fra opphold i utlandet der søkeren har vært sammenhengende i utdanning med støtte fra Lånekassen.

Merknad til bokstav c

Bestemmelsen i bokstav c gjelder også for norske statsborgere, bortsett fra vilkåret i andre setning.

Merknad til bokstav c, d og e

Med nivå B1 i Det felles europeiske rammeverket for språk menes et nivå i norsk som er under det som kreves for å tilfredsstillere kravene til generell studiekompetanse i Norge. B1 kan også kalles et såkalt mellomnivå i norsk.

Merknad til bokstav c, d og e

Søkeren må sende inn dokumentasjon som viser at han eller hun har bestått en norskprøve med resultat B1. Det er VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk) som har det overordnede ansvaret for slike norskprøver, og som tilbys av kommunene to ganger hvert år.

§ 31-6. Unntak fra vilkår om tilknytning til Norge ved delstudier og visse utdanninger

Kravet om tilknytning til Norge etter § 31-5 gjelder ikke søkere som får støtte etter § 5-1 og § 33-8 til § 33-12.

KAPITTEL 32. GENERELL STUDIEKOMPETANSE OG ANDRE KRAV TIL OPPTAK

§ 32-1. Generell studiekompetanse

Det gis støtte til høyere utdanning dersom søkeren har generell studiekompetanse i Norge, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-6, med tilhørende forskrifter. Søkere som skal studere i utlandet, og som har bestått utenlandsk videregående opplæring eller International Baccalaureate (IB), må tilfredsstillere vilkårene for generell studiekompetanse i Norge, bortsett fra vilkårene om kunnskap i norsk. Se likevel vilkårene i § 31-5.

- Det kan gjøres unntak dersom søkeren mangler generell studiekompetanse i Norge, og
- a) er 25 år eller eldre i kalenderåret hvor opptaket gis, og har fått studierett på grunnlag av realkompetanse
  - b) kan dokumentere at det på grunnlag av egen varig sykdom, egen funksjonshemming eller liknende ikke har vært mulig å tilfredsstillere enkelte av de kravene som normalt må stilles for å bli tilkjent generell studiekompetanse. Dette gjelder kun for søkere under 25 år
  - c) har opptak til utdanning i utøvende eller skapende musikk, ballett, skuespill eller bildende kunst ved et fremstående lærested. Det er en forutsetning at lærestedet har strenge krav for opptak.

Merknad til første ledd

Dersom søkeren ikke har oppnådd generell studiekompetanse i Norge, kan støtte normalt bli gitt fra semesteret etter at søkeren har oppnådd generell studiekompetanse. Se også merknad til første ledd under.

Merknad til første ledd

Søkere som på grunn av særlige forhold, ikke har avlagt alle eksamener fra videregående opplæring, og som dermed ikke tilfredsstillere vilkårene for generell studiekompetanse, kan likevel få støtte, men da bare i ett semester. Søkerne må dokumentere oppnådd generell studiekompetanse før ytterligere støtte kan bli gitt. Med særlige forhold menes her i hovedsak sykdom, ulykke eller dødsfall i nær familie. De særlige forholdene må dokumenteres ved bekreftelse fra lege, annet helsepersonell, politi eller tilsvarende.

Merknad til første ledd

Søkere som ikke har generell studiekompetanse gjennom bestått eksamen fra norsk videregående skole eller bestått IB (International Baccalaureate), må oppfylle kravene til generell studiekompetanse fra Samordna Opptak.

Merknad til andre ledd bokstav a

Med opptak menes endelig opptak ved lærestedet.

Merknad til andre ledd bokstav c

Det er norsk faginstans som vurderer om en utdanning er innenfor fagområdene skapende musikk, ballett, skuespill eller bildende kunst. Den norske faginstansen vurderer også om lærestedet kan regnes som fremstående og om opptakskravene er strenge.

§ 32-2. Opptakskrav

Særskilte opptakskrav som gjelder for tilsvarende utdanning i Norge, må være oppfylt før støtte kan gis.

KAPITTEL 33. HVA SLAGS UTDANNING DET GIS STØTTE TIL**§ 33-1. Utdanninger det gis støtte til**

Til høyere utdanning i land utenfor Norden gis det støtte når utdanningen

- a) **tilsvarer utdanning på bachelornivå i Norge**
- b) **tilsvarer utdanning på masternivå i Norge**
- c) **tilsvarer en norsk grad på ph.d-nivå.**

Utdanningen må enten kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli forhåndsgodkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som en del av en utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Ph.d-utdanningen må kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med en akkreditert norsk ph.d-grad.

Merknad til første ledd

Tre hovedkategorier av høyere utdanning i utlandet gir rett til støtte:

- 1) Utdanning som kan godkjennes i Norge som tilsvarende en hel norsk bachelor-, master- eller ph.d.-grad.
- 2) Utdanning som kan gis generell godkjenning og uttelling i studiepoeng av NOKUT
- 3) Utdanning som er godkjent i Norge som en del av en norsk bachelor- eller mastergrad.

For at en utdanning skal kunne komme inn under kategori 2 i merknaden over, må følgende kriterier være oppfylt:

- Omfanget må tilsvare minst 60 studiepoeng i Norge per undervisningsår
- Alle fagene må være hentet fra fagplanen til en godkjent grad som tilbys ved samme lærested
- Alle fagene må minimum være på nivå med utdanning på bachelornivå i Norge, jf. GSU-listen (Generell studiekompetanse for utenlandske søkere).

Videreutdanning kan eventuelt forhåndsgodkjennes av norsk høyere lærested som jevngrad med norsk videreutdanning utover bachelornivå dersom den ikke gir generell godkjenning i Norge.

Merknad til andre ledd

Utdanning som NOKUT ikke kan gi generell godkjenning på grunn av ikke verifiserbar dokumentasjon, og som dermed kan vurderes etter godkjenningsordningen for personer uten verifiserbar dokumentasjon (UVD-ordningen), gir ikke rett til støtte etter § 33-1.

Merknad til andre ledd

Universiteter og høyskoler i Norge kan bare godkjenne utdanning i utlandet som inngår i en utdanning som er påbegynt ved eget lærested (delstudier).

§ 33-2. Første året av bachelorutdanningen

Det gis støtte til det første året av bachelorutdanningen, også når dette året av utdanningen ikke tilsvarende utdanning på bachelornivå i Norge, jf. § 33-1. Støtte kan også gis dersom det andre året ikke tilsvarende utdanning på bachelornivå i Norge.

Det er en forutsetning at den resterende delen av utdanningen oppfyller vilkårene i § 33-1.

Merknad

Søkere som er tatt opp til en hel bachelorutdanning og som tar det første eller andre året av en bachelorutdanning, har rett til støtte etter denne bestemmelsen.

For søkere som ikke er tatt opp til en hel bachelorutdanning, og som bare tar enkeltfag av en bachelorutdanning, må utdanningen oppfylle følgende kriterier for å gi rett til støtte:

- Omfanget må tilsvare minst 60 studiepoeng i Norge per undervisningsår
- Alle fagene må være hentet fra fagplanen til en godkjent grad som tilbys ved samme lærested
- Alle fagene må minimum være på nivå med utdanning på bachelornivå i Norge, jf. GSU-listen (Generell studiekompetanse for utenlandske søkere).

Merknad

Det kan gis støtte til det første året av en toårig Associate Degree etter denne bestemmelsen.

§ 33-3. Unntak fra vilkårene i § 33-1

Det gis støtte til ballettutdanning ved Royal Ballet School (RBS) i London, Storbritannia. Søkeren må som hovedregel være tatt opp ved Upper School ved RBS. Søkere som har fullført norsk grunnskole, og som er tatt opp i siste året ved Lower School ved RBS, har også rett til støtte.

Det gis også støtte til ballettutdanning ved tilsvarende fremstående læresteder i land utenfor Norden. Det er en forutsetning at en relevant norsk faginstans anbefaler utdanningen og bekrefter at lærestedet har strenge krav for opptak.

Det gis støtte til utdanning på masternivå ved College of Europe.

Merknad

Elever ved Royal Ballet School eller ved tilsvarende fremstående læresteder i land utenfor Norden har rett til støtte til skolepenger etter forskriftens fjerde del.

§ 33-4. Krav til dokumentasjon

Når utdanningen er en del av høyere utdanning som er påbegynt i Norge, jf. § 5-1, må søkeren selv dokumentere at utdanningen kan bli godkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole som faglig jevn god med utdanning som tilbys ved institusjonen.

§ 33-5. Begrensning ved helsefaglig utdanning

Det gis støtte til helsefaglig utdanning som er innenfor et fagområde som krever autorisasjon i Norge, jf. helsepersonelloven § 48. Det gis ikke støtte til medisinstudium utenfor Europa, USA, Canada og Australia.

Merknad

Helsefaglig utdanning i USA må ha relevant profesjonell akkreditering. Følgende organisasjoner kan gi akkreditering:

- Medisin – LCME (Liaison Committee on Medical Education)
- Veterinærmedisin – AVMA (American Veterinary Medical Association)
- Odontologi – ADA (American Dental Association, Commission on Dental Accreditation)
- Kiropraktikk – CCE (The Council on Chiropractic Education)
- Fysioterapi – APTA (American Physical Therapy Association)
- Sykepleie – NLNAC (The National League for Nursing Accreditation Commission og CCNE (Commission on Collegiate Nursing Education)
- Ergoterapi – AOTA (The American Occupational Therapy Association)
- Psykologi – APA (American Psychological Association)
- Farmasi – ACPE (Accreditation Council for Pharmacy Education)

Merknad

Det kreves ikke profesjonell akkreditering av utdanning i psykologi på bachelornivå i USA ettersom bachelorutdanning ikke kan gi grunnlag for autorisasjon i Norge. Utdanningen må tilfredsstillere kravene i § 33-1.

§ 33-6. Videregående opplæring og fagskoleutdanning

Det gis ikke støtte til utdanning utenfor Norden som er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge. Støtte gis likevel

- a) til vanlig videregående opplæring, når
- 1) søkeren er bosatt i utlandet på grunn av egen sykdom, eller
  - 2) en av foreldrene eller ektefellen til søkeren har et tidsbegrenset opphold i utlandet eller er bosatt i utlandet på grunn av sykdom.
- Det er et vilkår at søkeren har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1.
- b) til yrkesfaglig opplæring og fagskoleutdanning når utdanning innenfor tilsvarende fagområde enten ikke finnes i Norge eller regnes som ett av de små verneverdige fagene i Norge i liste publisert av Utdanningsdirektoratet. Opplæringen må ha offentlig godkjenning i studielandet eller bli anbefalt av norsk faginstans.
- c) til elever som har fått opptak ved United World College gjennom Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)
- d) til elever som har fått opptak gjennom Institut français ved Den franske ambassaden eller Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) til utdanning ved utvalgte læresteder i Frankrike, som tilsvarer studiespesialisering i videregående skole
- e) til elever som har fått opptak gjennom Institut français ved Den franske ambassaden til yrkesfaglig utdanning ved utvalgte skoler.

Merknad til bokstav a nummer 1

Sykdommer som gir grunnlag for statlige behandlingsreiser til utlandet gjennom Oslo universitetssykehus, kommer inn under denne bestemmelsen. Dette gjelder sykdommene psoriasis, senskader etter poliomyelitt, kronisk lungesykdom, atopisk eksem og inflammatorisk revmatisk leddsykdom. Ved andre sykdommer kan Lånekassen også vurdere å gi støtte. Sykdommen må være dokumentert med legeerklæring.

Merknad til bokstav b

Liste over fag som regnes som små verneverdige fag, også kalt små håndverksfag, fastsettes årlig av Utdanningsdirektoratet. Listen finnes på nettsidene til Utdanningsdirektoratet:

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/Tilskudd-til-bedrifter-som-tar-inn-larlinger-og-larekandidater-/sma-verneverdige-fag-vgo/>

Merknad til bokstav b

Det skal som hovedregel gis støtte etter forskriftens tredje del til søkere som omfattes av bokstav b. Søkere som er mellom 16 og 19 år, og som tar yrkesfaglig opplæring i utlandet på nivå med vanlig videregående opplæring i Norge, kan velge mellom å søke om støtte etter forskriftens andre eller tredje del.

Søkere som får støtte etter forskriftens andre del, har rett til dekning av skolepenger etter § 42-1. Søkere som får støtte etter forskriftens tredje del, har rett til skolepengestøtte etter § 37-2 bokstav a.

Merknad til bokstav c, d og e

For oversikt over opplegg som gir rett til støtte, se:

<https://lanekassen.no/nb-NO/Stipend-og-lan/Utland/Utdanninger/Utveksling-videregaende/videregaende-opplaring-utenfor-norden/>

§ 33-7. Støtte til kortere studieopphold i utlandet på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge

Det gis ikke støtte til kortere studieopphold i land utenfor Norden når utdanningen er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge.

Støtte kan likevel gis til kortere studieopphold etter unntaksreglene i § 33-8 til § 33-12.

§ 33-8. Samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole

Det kan gis støtte til elever som tar videregående opplæring i land utenfor Norden dersom eleven er tatt opp i et godkjent samarbeidsprogram mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole. Vilåårene for godkjenning av samarbeidsprogram framgår av forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogrammer mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole.

Merknad

Liste over godkjente samarbeidsprogram framgår av nettsidene til SIU (Senter for internasjonalisering av

utdanning).

§ 33-9. Utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjon

Det kan gis støtte til elever som tar ett år med videregående opplæring i land utenfor Norden gjennom en godkjent utvekslingsorganisasjon. Vilklårene for godkjenning av utvekslingsorganisasjoner framgår av forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogrammer mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole.

Det er en forutsetning for rett til støtte at eleven dokumenterer gjennom forhåndstilsagn etter forskrift til opplæringslova § 1-16 eller forskrift til friskolelova § 5a-3, at utdanningen under utvekslingsoppholdet vil kunne erstatte videregående trinn 2 i norsk videregående opplæring. Det gis ikke støtte til utvekslingsopphold som tilsvarer videregående trinn 1 eller videregående trinn 3.

Merknad

Ordnningen gjelder for elever som skal på et utvekslingsopphold gjennom en av utvekslingsorganisasjonene som framgår på nettsidene til SIU (Senter for internasjonalisering av utdanning).

Merknad

Det må ligge ved et forhåndstilsagn fra skolen i Norge om at skoleåret ute vil kunne erstatte Vg2 i Norge, jf. rundskriv fra Utdanningsdirektoratet – 6-2012. Dette innebærer normalt at søkerne må fullføre Vg1 i Norge før de starter på utvekslingsoppholdet i utlandet.

For utvekslingsopphold i land der undervisningsåret følger kalenderåret, kan det gjøres unntak:

Søkere som har fullført kun første semester av Vg1 i Norge, og som deretter starter på utvekslingsopphold, kan få støtte. Det forutsettes at året i utlandet forhåndsgodkjennes som Vg2 i Norge, eventuelt at det godkjennes som Vg1 men innrettes slik at søkeren deretter fullfører Vg2 i Norge innenfor normert tid.

Søkere som har fullført Vg1 og første semester av Vg2 i Norge og som deretter starter på utvekslingsopphold, kan også få støtte, forutsatt at året i utlandet forhåndsgodkjennes som Vg2.

Det må framgå av forhåndstilsagnet at søkeren vil kunne fullføre Vg3 i Norge innenfor normert tid, selv om de tar det aktuelle utvekslingsoppholdet i utlandet. Dersom utvekslingen foregår i et land der undervisningsåret følger kalenderåret, og det er vanskelig å tilpasse dette til det norske undervisningsåret, kan Lånekassen likevel vurdere å godta tidsbruk utover normert tid.

§ 33-10. Studieopphold gjennom nasjonalt inngåtte avtaler

Det kan gis støtte til studieopphold gjennom Erasmus + eller andre nasjonalt inngåtte avtaler som varer i minst tre måneder. Er oppholdet etter slike avtaler kortere enn tre måneder, kan søkeren beholde den støtten vedkommende har rett til etter andre eller tredje del.

Merknad

Søkere på studieopphold gjennom Erasmus + mottar et stipend. Dette stipendet er øremerket reiseutgifter og husleie i vertslandet. Søkere som mottar Erasmus + stipend og som har rett til støtte etter andre del, har likevel rett til bostipend etter § 17-4, reisestipend etter § 21-3 og tilskudd til reise etter § 38-1.

§ 33-11. Lærlinger i utlandet

Det gis støtte til lærlinger som tar hele eller deler av læretiden i en bedrift i utlandet. Det er en forutsetning at lærlingen har inngått lærekontrakt og at fylkeskommunen har godkjent opplegget.

§ 33-12. Fagskoleutdanning

Det gis støtte til kortere studieopphold som er en godkjent del av den fagskoleutdanningen som søkeren har begynt på i Norge. Det er en forutsetning at fagskolen i Norge har godkjent studieoppholdet.

Merknad

Søkere som tar fagskoleutdanning, og som ønsker støtte til et delstudium i utlandet, må søke om støtte til delstudiet på D-skjema.

KAPITTEL 34. STØTTE TIL SPRÅKOPPLÆRING

§ 34-1. Språklig tilrettelegging

Det gis støtte til opplæring i språk og samfunnsfag når søkeren

- a) planlegger høyere utdanning som gir rett til støtte i et land utenfor Norden som ikke er engelskspråklig, eller
- b) planlegger høyere utdanning som gir rett til støtte i Finland eller Island.

Kurset må lede til en offisiell språkeksamen, og tas i det landet der utdanningen skal tas. Det kan gjøres unntak dersom slikt kurs ikke tilbys i landet. Kurset må da tas i et land hvor språket er offisielt språk.

Kurset må som hovedregel tas ved et universitet. Det kan gis støtte til kurs ved frittstående språkskoler dersom skolen har offentlig akkreditering. Eksamen ved frittstående språkskoler må telle som grunnlag for opptak til høyere utdanning.

Opplæringen må være på fulltid, med minimum 15 undervisningstimer per uke, og vare i minst tre måneder. Til lengre kurs kan det gis støtte i inntil to semestre.

Merknad til første ledd bokstav b

Støtte til språklig tilrettelegging i Finland eller Island gis etter reglene i kapittel 6.

Merknad til tredje ledd

I Spania, Tyskland, Frankrike, Portugal, Italia, Nederland, Østerrike, Russland og Kina kan det blant annet gis støtte til følgende eksamener ved følgende frittstående språkskoler:

Land	Eksamen	Læresteder
Spania	DELE (Diplomas de Español como lengua extranjera) Selectividad	Akkreditert av Instituto Cervantes
Tyskland	GDS (Grosses Deutsches Sprachdiplom) DSH (Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang) TestDaF (Test Deutsch als Fremdsprache)	Goethe Institut Språkskoler som har offentlig godkjenning
Frankrike Belgia (franskspråklig)	DELTA (Diplôme d'études en langue française) DALF (Diplôme approfondi de langue française)	Alliance française. Eksamenssentra for DELTA og DALF som er akkreditert av CIEP (Centre international d'études pédagogiques). Språkskoler som er godkjent av FLE (Français langue étrangère)
Portugal	CIPLE (Certificado Inicial de Português Língua Estrangeira) DEPLE (Diploma Elementar de Português Língua Estrangeira) DIPLE (Diploma Intermedio de Português Língua Estrangeira) DAPLE (Diploma avanzado de Português Língua Estrangeira) DUPLE (Diploma Universitario de Português Língua Estrangeira)	Akkrediterte eksamenssentre eller språkskoler som har offentlig godkjenning.
Italia	CILS (Certificazione di Italiano come lingua straniera) CELI (Certificato di lingua italiana)	Akkrediterte eksamenssentre eller språkskoler som har offentlig godkjenning.
Nederland	NT2 (Nederlands als tweede taal)	Akkrediterte eksamenssentre eller språkskoler som har offentlig godkjenning.
Østerrike	ÖSD (Österreichische Sprachdiplom Deutsch)	Akkrediterte eksamenssentre eller språkskoler som har offentlig godkjenning.

Russland	TRKI/TORFL (Test of Russian as a Foreign Language)	Akkrediterte eksamenssentre eller språkskoler som har offentlig godkjenning
Kina	HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi)	

Merknad til fjerde ledd

Med tre måneder menes minimum 12 uker med undervisning fratrukket helger og helligdager. Det samme kravet gjelder hvis søker tar en kombinasjon av ulike kurs.

Merknad til fjerde ledd

Den språklige tilretteleggingen på inntil to semestre må tas over en sammenhengende periode. Vanlige ferier mellom semestrene/kursene kan godtas.

§ 34-2. Språkstipend

Det gis språkstipend på kr 20 988 til språkkurs når søkeren

- a) **er tatt opp i en utdanning som gir rett til støtte,**
- b) **er tatt opp i en utdanning som har et annet undervisningsspråk enn engelsk, og**
- c) **er tatt opp i en utdanning i et land utenfor Norden, i Finland eller på Island.**

Språkkurset må normalt tas i det landet der hovedutdanningen skal tas.

Språkkurset må vare i minst fire uker med minimum 15 timer undervisning per uke. Stipend fra andre til språkkurs blir trukket fra. Det gis ikke støtte til skolepenger til kurs som gir rett til språkstipend.

Merknad til første ledd

Det gis språkstipend også til søkere som er tatt opp i en utdanning som er på nivå med videregående opplæring.

Merknad til første ledd bokstav b

Det kan gis språkstipend til søkere som er tatt opp i en utdanning der undervisningsspråket er både engelsk og et annet språk enn engelsk. Det gis ikke språkstipend dersom den delen som ikke foregår på engelsk, består av språkopplæring.

Merknad til andre ledd

I særlige tilfeller kan det bli gitt språkstipend til språkkurs i Norge. Det samme gjelder når språkkurset blir tatt i et annet land enn hovedutdanningen, så lenge språket er i alminnelig bruk i det aktuelle landet.

Merknad til tredje ledd

Det er ikke et krav om at språkkurset har en sammenhengende varighet på minst fire uker. Det kan bli gitt støtte til kombinasjoner av språkkurs som til sammen varer minst fire uker.

Merknad til tredje ledd

Det kan gis språkstipend til kurs som har en varighet over fire ulike kalenderuker, og som har et omfang på minimum 15 undervisningstimer hver uke i de fire ulike kalenderukene.

§ 34-3. Begrensning av språkstipendet

Det gis normalt ikke støtte mer enn én gang til språkkurs i samme språk. Det gis ikke språkstipend og støtte til språklig tilrettelegging samtidig.

KAPITTEL 35. KRAV TIL UTDANNINGSOPPLEGGET**§ 35-1. Krav om fulltidsutdanning og utdanningens lengde**

Utdanningen må være lagt opp som fulltidsutdanning i studielandet og vare i minst ett semester ved det lærestedet studenten skal studere, se likevel § 5-1.

Det gis ikke støtte til deltidsutdanning.

§ 35-2. Unntak fra krav om utdanningens lengde

Det kan bli gjort unntak fra kravet om at undervisningen må vare i minst ett semester, når utdanningen har direkte sammenheng med yrket til søkeren eller den tidligere utdanningen.

§ 35-3. Begrensning ved nettstudier og fjernundervisning

Det gis ikke støtte etter forskriftens fjerde del til utdanning som tilbys av utenlandske læresteder når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Se § 7-5.

KAPITTEL 36. UTREGNING AV STØTTEBELØPET

§ 36-1. Utregning av støttebeløpet

Støttebeløpene blir regnet ut etter reglene i andre eller tredje del, avhengig av hvilken utdanning søkeren tar. Det gjelder egne regler for dekning av skolepenger og reiser, se kapittel 37 og 38. Det gjelder egne regler for stipend til delvis dekning av skolepenger for elever som mottar støtte til videregående opplæring i utlandet etter § 33-6 og § 33-8 til § 33-10, se kapittel 42.

KAPITTEL 37. DEKNING AV SKOLEPENGER I HØYERE UTDANNING

§ 37-1. Hovedregler

Til høyere utdanning ved universitet eller annen høyere utdanningsinstitusjon som er godkjent for støtte etter § 33-1, § 33-2 eller § 33-3, gis det støtte til å dekke skolepenger helt eller delvis. Det samme gjelder fagskoleutdanning og språklig tilrettelegging, se § 33-12 og § 34-1.

Støtte til skolepenger gis etter § 37-2, § 37-3 og § 37-4 når skolepengene overskrider kr 1000 per semester, og for det beløpet søkeren skal betale i skolepenger.

Støtte til skolepenger gis i den perioden Lånekassen har satt som norm for utdanningen (normert studietid). Det kan gis støtte til skolepenger utover normert studietid til søker med funksjonshemming jf. § 9-3 andre ledd, søker som får barn i utdanningsperioden, og søker som er forsinket på grunn av sykdom. Til andre søkere som blir forsinket i utdanningen, jf. § 9-2, gis det støtte til skolepenger i form av lån innenfor satsene i § 37-2, § 37-3 og § 37-4.

Støtte til skolepenger økes ikke selv om undervisningsåret er lengre enn ti måneder, heller ikke ved komprimerte opplegg. Når undervisningsåret er kortere enn seks måneder, gis det opptil halv skolepengestøtte etter § 37-2, opptil et halvt tilleggstipend etter § 37-3 og opptil et halvt tilleggs lån etter § 37-4.

Merknad til første ledd

Støtte til skolepenger går til å dekke skolepenger og/eller andre obligatoriske avgifter som har sammenheng med undervisningen, herunder også avgifter som lærestedet krever for å tilrettelegge og veilede i praksis. Avgifter til studentvelferd dekkes ikke.

Støtten blir gitt med et beløp per undervisningsår. Skolepengestøtten utbetales hvert halvår. Dersom lærestedet krever at skolepenger for hele året skal innbetales ved oppstart i høstsemesteret, kan Lånekassen utbetale hele beløpet i høstsemesteret, jf. § 11-3.

Merknad til første ledd

Det kan gis skolepenger til utdanning som ikke tilbys ved et universitet eller annen høyere utdanningsinstitusjon hvis utdanningen er forhåndsgodkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole som en del av en utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen. Se § 33-1.

Merknad til første ledd

Støtten til skolepenger behovsprøves ikke etter tredje del.

Merknad til tredje ledd

Normert studietid er den tiden Lånekassen har fastsatt som norm for studiet.

§ 37-2. Skolepengestøtte

Det gis støtte til skolepenger med opptil kr 129 062 for et helt undervisningsår.

Satsene varierer for ulike utdanningsnivå:

- a) til utdanning på bachelornivå, til freshman-året, til delstudier i fagskoleutdanning og til språklig tilrettelegging, gis skolepengestøtten med 50 prosent stipend og 50 prosent lån av faktiske skolepenger opptil kr 66 003. Støtte utover dette gis som lån.
- b) til utdanning på masternivå eller ph.d-nivå og til delstudier i høyere utdanning gis skolepengestøtten med 70 prosent stipend og 30 prosent lån av faktiske skolepenger opptil kr 66 003. Støtte utover dette gis som lån.

Merknad

Med «freshman-året» menes første året av bachelorutdanningen etter § 33-2.

Merknad

Det er en forutsetning at skolepengene blir betalt til det lærestedet som søkeren skal ta delstudier ved i land utenfor Norden, og ikke til det lærestedet søkeren tar utdanning ved i Norge eller Norden.

Merknad

Skolepengestøtte for studenter som tar lange profesjonsutdanninger i utlandet som ikke har en inndeling i bachelor- og mastergrad, og som skal ha støtte etter denne bestemmelsen, tildeles støtte etter reglene for bachelorstudier i de tre første årene av studiet. Støtte tildeles etter reglene for mastergrad fra og med det fjerde året i studiet.

Merknad

Støtten til skolepenger beregnes etter valutakurser per 1. april. Se § 37-6.

Merknad

Det blir ikke gitt tillegg for økte skolepenger i løpet av undervisningsåret når endringen er kr 200 eller mindre per år.

Merknad

Til søkere som omfattes av § 33-6 bokstav b, og som får støtte etter forskriftens tredje del, kan det gis skolepengestøtte etter bokstav a.

§ 37-3. Tilleggsstipend til dekning av skolepenger

Til høyere utdanning av særlig høy kvalitet ved visse læresteder utenfor Norden gis det tilleggsstipend til dekning av skolepenger over satsene i § 37-2. Det kan gis tilleggsstipend med opptil kr 69 785 for et helt undervisningsår. Tilleggsstipendet blir utbetalt dersom skolepengene er høyere enn kr 129 062 for et helt undervisningsår eller kr 64 531 for et halvt undervisningsår.

Departementet, eller den departementet utpeker, bestemmer hvilke læresteder som er omfattet av ordningen. Resultatene fra Academic Ranking of World Universities 2016 og The Times Higher Education World University Rankings 2016-2017 utgjør grunnlaget for å velge ut hvilke læresteder som inngår i ordningen i 2017-2018. Utdanning på bachelor-, master- og ph.d.-nivå, samt delstudier, inngår i ordningen.

Merknad

Søkere som har påbegynt en utdanning ved et lærested som tidligere var omfattet av tilleggsstipendordningen, men hvor lærestedet ikke lenger er omfattet av tilleggsstipendordningen, har rett til å fullføre utdanningen med tilleggsstipend. Det kan bli gitt tilleggsstipend i normert tid for utdanningen. Se også § 37-7.

Merknad

Søkere som var tatt opp i en utdanning i undervisningsåret 2016-17 ved et lærested som var omfattet av tilleggsstipendordningen, men som på grunn av særlige forhold var nødt til å utsette oppstarten i utdanningen til undervisningsåret 2017-18, hvor det aktuelle lærestedet ikke lenger er omfattet av ordningen med tilleggsstipend, har rett til å fullføre utdanningen med rett til tilleggsstipend. Det kan bli gitt tilleggsstipend i normert tid for utdanningen.

Med særlige forhold menes her i hovedsak sykdom, ulykke, militærtjeneste eller dødsfall i nær familie. De

særlige forholdene må være dokumentert ved bekreftelse fra lege, annet helsepersonell, politi, forsvaret eller tilsvarende.

Merknad

Tilleggsstipendiet beregnes etter valutakurser per 1. april. Se § 37-6.

§ 37-4. Tilleggs lån til dekning av skolepenger

Det kan gis tilleggs lån til dekning av skolepenger med opptil kr 100 000 for et helt undervisningsår. Tilleggs lånet blir utbetalt dersom skolepengene enten er høyere enn skolepengestøtten på kr 129 062, eller høyere enn summen av skolepengestøtte og tilleggsstipend på kr 198 847. Se § 37-2 og § 37-3.

§ 37-5. Støtte fra andre til skolepenger

For søkere som mottar ytelser fra andre til skolepenger, blir støtten til skolepenger redusert dersom samlet støtte til skolepenger overskrider faktiske skolepenger. Reduksjonen skjer i denne rekkefølgen: tilleggs lånet til skolepenger etter § 37-4, lånedelen av skolepengestøtten etter § 37-2, tilleggsstipendiet etter § 37-3 og stipenddelen av skolepengestøtten etter § 37-2.

§ 37-6. Valutajustering

Dersom valutakursen på utbetalingstidspunktet har styrket seg med mer enn ett prosentpoeng sammenlignet med utgangskursen per 1. april 2017, gis støtte til skolepenger etter kapittel 37 med et høyere beløp.

Dersom valutakursen på utbetalingstidspunktet har svekket seg med mer enn ett prosentpoeng sammenlignet med utgangskursen per 1. april 2017, gis støtte til skolepenger etter kapittel 37 med et lavere beløp.

Merknad

Det er beløpet for skolepenger i vedtak om støtte som valutajusteres. Beslutning om valutajustering er et eget vedtak. Det er ingen minstegrense for utbetaling av beløp i valutajustering.

Merknad

Søkere som har søkt om begrenset lån, kan på grunn av positiv valutajustering få et større lånebeløp enn de har søkt om. Dersom søkeren ikke ønsker å beholde det ekstra lånet som tildeles på grunn av valutajustering, kan han eller hun betale beløpet tilbake til Lånekassen.

Merknad

Både stipenddelen og lånedelen av skolepengestøtten kan bli valutajustert. Søkeren trenger ikke å søke om valutajustering. Lånekassen foretar valutajustering dersom bestemte vilkår er oppfylt.

Valutajustering kan bare gis for valutaer som er konvertible og som noteres av Norges Bank.

Utgangskurser blir lagt inn første uken i april og blir basert på den gjennomsnittlige månedskursen for mars. Deretter blir oppdaterte valutakurser lagt inn på tilsvarende måte en gang per måned. Dersom valutaen på utbetalingstidspunktet har endret seg med mer enn ett prosentpoeng sammenliknet med utgangskursen per 1. april, vil det bli endring i beløpet som utbetales. Endringer i beløpet på utbetalingstidspunktet skjer både ved styrking og svekking av valutaen målt mot norske kroner. På utbetalingstidspunktet benyttes den valutakursen som sist ble lagt inn.

Utgangskurser per 1. april 2017:

1 australsk dollar	AUD	6,4861
100 bangladeshiske taka*	BDT	11,12
100 bulgarske lev	BGN	464,87
1 brasiliansk real	BRL	2,7211
1 ny hviterussiske rubel	BYN	4,4923
1 kanadisk dollar	CAD	6,3552
100 sveitsiske franc	CHF	849,19

100 kinesiske yuan	CNY	123,38
100 tsjekkiske koruna	CZK	33,647
1 euro	EUR	9,0919
1 engelsk pund	GBP	10,5036
1 Hong Kong-dollar	HKD	1,0956
100 kroatiske kuna	HRK	122,48
100 ungarske forint	HUF	2,9356
100 indonesiske rupiah	IDR	0,0638
1 israelsk shekel	ILS	2,3305
100 indiske rupi	INR	12,929
100 japanske yen	JPY	7,5346
100 sør-koreanske won	KRW	0,7507
100 myanmarske kyat*	MMK	0,6000
100 meksikanske pesos	MXN	44,08
1 malaysisk ringgit	MYR	1,9176
1 New Zealand dollar	NZD	5,96
100 filippinske pesos	PHP	16,936
100 pakistanske rupi	PKR	8,118
1 polsk zloty	PLN	2,121
100 rumenske leu	RON	199,92
100 russiske rubler	RUB	14,687
1 Singapore dollar	SGD	6,0559
100 thailandske baht	THB	24,402
100 tyrkiske lire	TRY	231,78
100 taiwanske dollar	TWD	27,767
1 amerikansk dollar	USD	8,5093
1 sørafrikansk rand	ZAR	0,6584

* Utgangskurs for bangladeshiske taka (BDT) er salgskurs per 31.03.

* Utgangskurs for myanmarske kyat (MMK) er salgskurs per 31.03.

Når Lånekassen innvilger en søknad om støtte, opprettes det en avtale om støtte. I avtalen om støtte får søkeren presentert et beløp for skolepengestøtte som kan valutajusteres. Se § 11-1.

En negativ valutajustering betyr at skolepengestøtten skal gis med et lavere beløp. Når søkeren signerer og returnerer avtalen om støtte, får han/hun utbetalt et lavere beløp i skolepengestøtte enn det som var presentert i avtalen om støtte.

En positiv valutajustering betyr at skolepengestøtten skal gis med et høyere beløp. I avtalen om støtte er det lagt inn en buffer for å ta høyde for valutajustering på utbetalingstidspunktet. Dersom beregnet valutajustering på utbetalingstidspunktet er høyere enn beløpet som er oppgitt i avtalen om støtte, og dermed også høyere enn det beløpet søker har signert for i avtalen om støtte, vil hele valutajusteringen for lånedelen av skolepengestøtten bli utbetalt når søkeren har signert ny avtale om støtte. Valutajustering for stipenddelen av skolepengestøtten vil alltid bli utbetalt sammen med den øvrige støtten.

Merknad

Søkere som betaler mer skolepenger enn maksimalsatsen (129 062 kr i 2017-2018), og som har fått innvilget maksimal skolepengestøtte, kan få redusert skolepengestøtten til et beløp som er mindre enn maksimalsatsen på grunn av negativ valutajustering.

§ 37-7. Rett til støtte til skolepenger

Det gis støtte til dekning av skolepenger for å fullføre en utdanning som det ble gitt støtte til dekning av skolepenger til da søkeren startet utdanningen.

KAPITTEL 38. TILSKUDD TIL REISER

§ 38-1 Tilskudd til reiser

Det gis tilskudd til to reiser tur-retur i året etter Lånekassens satser mellom Norge og regionen lærestedet ligger i. Lånekassen fastsetter regioninndelingen. Søkere som får beregnet støtten etter tredje del, får 35 prosent av tilskuddet som stipend og 65 prosent som lån. Søkere som får beregnet støtten etter andre del, får 70 prosent av tilskuddet som stipend og 30 prosent som lån.

Søkere som får beregnet støtten etter andre del, får tilskudd etter § 21-1 til to reiser tur-retur i Norge med et fradrag på kr 762 per undervisningsår som søkeren må dekke selv.

Merknad

Søkere som bor sammen med foreldrene i utlandet, har ikke rett til tilskudd til reiser.

Merknad

Reisestipendet blir gitt for et helt eller halvt undervisningsår, ikke per måned. Når undervisningsåret er på mer enn seks måneder, blir det gitt støtte til to reiser tur-retur. Ved kortere undervisningsår blir det gitt støtte til én reise tur-retur.

Merknad

Reisesats for én enkeltreise i 2017-2018:

Europa	1 210
Nord- og Mellom-Amerika	4 512
Oseania (Australia, New Zealand)	6 583
Sør-Amerika	5 777
Asia	4 152
Afrika	4 971

Femte del. Spesielle ordninger

[Kapittel 39 Foreldrestipend](#)

[Kapittel 40 Sykestipend](#)

[Kapittel 41 Flyktningstipend](#)

[Kapittel 42 Delvis dekning av skolepenger til elever i videregående opplæring ved utenlandske eller internasjonale skoler](#)

[Kapittel 43 Særlige regler for søkere med nedsatt funksjonsevne](#)

KAPITTEL 39. FORELDRESTIPEND

§ 39-1. Vilkår for foreldrestipend

Søkere som får barn i utdanningsperioden, og har rett til støtte, får i en periode hele støtten som foreldrestipend når følgende vilkår er oppfylt:

- a) søkeren må ha hatt rett til støtte de siste fire månedene før fødselen eller adopsjonen (opptjeningsperiode). Det gjøres unntak ved
  - fødsel før termindato, når søkeren ellers ville ha hatt rett til foreldrestipend ved fødsel på termindato
  - permisjon i mer enn tre uker før fødselen på grunn av sykdom, fødsel etter termin, termin innen to måneder etter oppstart av semesteret eller anbefaling fra lærestedet
- b) søkeren må bo sammen med barnet, og
- c) søkerens ektefelle eller samboer kan ikke samtidig motta foreldrepenger fra folketrygden. Ved gradert uttak av foreldrepenger blir det likevel gitt fullt foreldrestipend dersom ektefellen eller samboeren tar ut mindre enn 50 prosent foreldrepenger. Dersom ektefellen eller samboeren etter denne ordningen tar ut 50 prosent foreldrepenger eller mer, blir det gitt halvt foreldrestipend.

Foreldrene kan ikke få foreldrestipend samtidig.

Merknad til bokstav a

Søkere som tar permisjon fra utdanningen på grunn av fødsel, har i permisjonstiden ikke rett til støtte utover perioden det kan gis foreldrestipend for. Se § 3-2 og § 39-3.

Merknad til bokstav a

Opptjeningsperioden regnes fram til fødselen, bare avbrutt av vanlige ferier. Obligatorisk grunnskole blir godtatt.

Merknad til bokstav a

For søkere som går ved et lærested som konsekvent gir permisjon for hele semestre, og som derfor tar permisjon tidligere enn tre uker før termin, kan permisjonen tidligere enn tre uker før fødsel godtas som en del av opptjeningsperioden. Permisjonen tidligere enn tre uker før fødsel gir imidlertid ikke rett til støtte.

Merknad til bokstav a

Søker som i opptjeningsperioden ikke har rett til støtte på grunn av faglig forsinkelse, men som tar inn igjen forsinkelsen i opptjeningsperioden og på nytt får rett til støtte, fyller kravet til opptjeningstid. Foreldrestipend kan i slike tilfeller gis fra semesteret etter at forsinkelsen er hentet inn. Se § 9-2.

Merknad til bokstav a

Søker som begynner på ny foreldrepermisjon før det har gått fire måneder etter en tidligere periode med foreldrestipend, kan få foreldrestipendperioden i forbindelse med den forrige fødselen regnet med i opptjeningstiden for stipend ved ny fødsel.

Merknad til bokstav a

Søker som har ungdomsrett til videregående opplæring, har rett til foreldrestipend selv om søkeren, på grunn av forventet fødsel, ikke er tatt opp i videregående opplæring, ikke har søkt eller fått reservert skoleplass, og heller ikke har søkt eller fått lærlingplass. Søkeren har fortsatt rett til videregående opplæring, men graviditet og fødsel kan av formelle og praktiske grunner føre til at søkeren ikke får opptak, skoleplass eller lærlingplass. Søkeren må selv dokumentere rett til videregående opplæring.

Kravet til opptjeningstid gjelder også for denne gruppen. Det kan likevel gjøres unntak for søkere som var i videregående opplæring i undervisningsåret før forventet termin.

Merknad til bokstav a

Tillitsvern på fulltid i landsomfattende elev- eller studentorganisasjon, eller i tilknytning til utdanningsinstitusjon eller studentsamskipnad, blir godtatt på samme måte som utdanning med støtterett når det gjelder opptjening av rett til foreldrestipend.

Merknad til bokstav c

Det kan ikke gis foreldrestipend i perioder der ektefelle eller samboer tar ut fedrekvote og mottar foreldrepenger (gjelder ikke gradert uttak).

Merknad til bokstav c

Hvis søkerens ektefelle eller samboer mottar en ytelse fra et annet land som tilsvarer foreldrepenger fra folketrygden i Norge, har ikke søkeren samtidig rett til foreldrestipend.

Merknad

Ved omgjøring av lån til stipend blir det ikke stilt krav om faglig progresjon i semestre der søkeren har fått foreldrestipend, se § 27-2 og § 9-3.

§ 39-2. Rett til foreldrestipend ved permisjon fra utdanningen

En søker som tar permisjon fra studiet på grunn av fødsel, har rett til foreldrestipend i permisjonstiden etter § 39-3.

Det blir ikke gitt foreldrestipend i andre perioder. Se § 3-2.

Merknad

Med "permisjon" er ment at søkeren ikke har vanlig studierett og eksamensrett, jf. vilkårene i § 3-1. Lærestedet kan ha en annen definisjon av permisjon, som innebærer at søkeren fremdeles kan ha studierett og eksamensrett.

Søker som har reservert studieplass, behandles på samme måte som søker som har permisjon fra en utdanning.

§ 39-3. Hvor lang tid det gis foreldrestipend

Foreldrestipendet gis i opptil 49 uker. Stipendet gis fra og med tre uker før fødselen. Tre uker før fødselen og seks uker etter fødselen er forbeholdt mor til barnet. Ved adopsjon gis stipend til mor eller far i 46 uker etter adopsjonen.

Ved flerbarnsfødsel blir det samlede uketallet på 49 økt med fem uker for hvert barn mer enn ett. Ved flerbarnsadopsjon blir uketallet på 46 økt med fem uker for hvert barn mer enn ett.

Foreldrestipendet gis også ut over den normale støtteperioden etter § 8-7, men aldri for en lengre periode enn det som følger av reglene i første og andre ledd.

Merknad

Får søkeren et dødfødt barn, blir det gitt foreldrestipend for tre uker før og seks uker etter fødselen. Dersom barnet dør i perioden med foreldrestipend, blir det gitt foreldrestipend for seks uker etter dødsdatoen.

Merknad til tredje ledd

Foreldrestipend kan bli gitt til søker som slutter i utdanningen når det vanlige undervisningsåret er slutt, men som har nedkomst før 16.08 i sommerferien som følger. Stipend blir da bare gitt til og med 15.08.

Merknad

Det er bare søkere med støtterettsperiode fram til 15.06 som har rett til foreldrestipend om sommeren.

§ 39-4. Beregning av foreldrestipendet

Stipendet regnes ut fra den maksimale summen som søkeren har krav på, jf. første, andre, tredje og fjerde del. Det er studiebelastningen i opptjeningsperioden som legges til grunn. Se § 39-1.

Merknad

Følgende støtte inkluderes ikke i foreldrestipendet, men kan bli gitt i tillegg til foreldrestipendet:

- Utstyrsstipend etter § 16-1.
- Lån til skolepenger til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et annet EØS land enn Norge. Se § 30-1.
- Stipend til søker med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) etter § 43-1 i forskriftens femte del

Merknad

For søkere med rett til støtte etter forskriftens tredje del blir støtten ikke behovsprøvd i den perioden søkeren har fått foreldrestipend.

§ 39-5. Søknadsfrist

Søknad om foreldrestipend og dokumentasjon på fødsel eller adopsjon må være innkommet senest tolv måneder etter fødselen eller omsorgsovertakelsen.

Merknad

Søker må sende inn en ordinær søknad om støtte før søknaden om foreldrestipend kan vurderes.

KAPITTEL 40. SYKESTIPEND

§ 40-1. Vilkår for sykestipend

En søker som blir syk og av den grunn er helt studieufør i en del av støtteperioden, kan få tildelt støtte for denne perioden omgjort til sykestipend. Sykdomsperioden må dokumenteres.

Tildelt støtte for de første 14 dagene av en sykdomsperiode (karenstid) blir ikke gjort om til sykestipend.

Merknad til første ledd

Med "helt studieufør" er ment at søkeren er helt ute av stand til å følge undervisning, studere hjemme, levere oppgaver og lignende, og delta på eksamen.

Merknad til første ledd

Søker som på grunn av sykdom ikke har hatt utbytte av undervisningen og av den grunn har manglende faglige resultater, regnes også som helt studieufør når dette er dokumentert.

Merknad til første ledd

Med dokumentasjon menes sykmelding fra lege på Lånekassens S-skjema eller på blankett fra Nav, eller legeattest. Dokumentasjonen må inneholde opplysninger om hvilket tidsrom søkeren har vært helt studieufør (startdato og sluttdato).

Merknad til første ledd

Sykdommen skal som hovedregel dokumenteres etterskuddsvis. Det kan gjøres unntak for gravide søkere som er sykmeldt frem til fødselen, og for søkere med alvorlig sykdom der det er klart at det vil gå lang tid før søkeren kan friskmeldes.

Merknad til første ledd

Dersom søkeren har vært mindre enn 100 prosent sykmeldt, må det legges fram bekreftelse fra lege som viser at søkeren likevel har vært fullstendig studieufør.

Merknad til første ledd

Lån til skolepenger og lån til reiser beregnes per måned og gjøres om til sykestipend for den aktuelle perioden.

Merknad

Lån til skolepenger til utdanning på nivå med høyere utdanning i Norge som er tilrettelagt som et rent nettstudium ved et lærested i et annet EØS land enn Norge, kan ikke gjøres om til sykestipend. Se § 30-1.

Merknad

Ved omgjøring av lån til stipend blir det ikke stilt krav om faglig progresjon i semestre hvor søkeren oppfyller vilkårene for fullt sykestipend. I semestre hvor søkeren oppfyller vilkårene for gradert sykestipend, stilles det krav om faglig progresjon etter friskhetsgraden, også for selve sykestipendperioden. Se § 27-2.

Merknad

Støtten blir ikke behovsprøvd etter forskriftens tredje del i den perioden søkeren har fått sykestipend.

§ 40-2. Gradert sykestipend

En søker som blir syk, og av den grunn er minst 50 prosent studieufør i støtteperioden, kan få tildelt støtte for denne perioden omgjort til sykestipend tilsvarende andelen studieuførhet. Sykdomsperioden må dokumenteres.

Tildelt støtte for de første 14 dagene av en sykdomsperiode (karenstid) blir ikke gjort om til sykestipend.

De øvrige vilkårene i kapittel 40 må være oppfylt.

§ 40-3. Sykestipend ved sykdom hos egne barn

Søkere som er helt forhindret fra å følge undervisningen i en del av søknadsperioden på grunn av dokumentert sykdom hos egne barn under 12 år, får også sykestipend. Som barn under 12 år regnes også barn som fyller 12 år i løpet av 2017.

Merknad

Reglene om karenstid i § 40-1 og § 40-2 gjelder også ved sykdom hos egne barn.

§ 40-4. Maksimal periode med sykestipend

Sykestipend kan maksimalt gis i fire måneder og 15 dager i løpet av et undervisningsår. Den maksimale perioden utvides ikke for søkere som har rett til støtte etter § 8-8.

Merknad

Dersom søker har rett til sykestipend den siste dagen i den ordinære støtteperioden, utløser dette normalt rett til sykestipend også i den utvidede perioden. Se § 8-8. Dette gjelder likevel ikke dersom den utvidede perioden ville ha medført en sykestipendperiode som overstiger fire måneder og 15 dager.

Eksempel:

Søker har fått sykestipend i fire måneder og ti dager i et vårsemester og har rett til sykestipend den siste dagen i den ordinære støtteperioden. Hvis søker har rett til støtte i utvidet støtteperiode etter § 8-8, vil søkeren ha rett til sykestipend i fem dager i den utvidede støtteperioden våren 2018.

§ 40-5. Begrensning i rett til sykestipend

Tildelt støtte omgjøres til stipend bare for sykdomsperioder som oppstår etter at søknad om støtte er kommet inn til Lånekassen. Det gjøres unntak når søkeren var i støtteberettiget utdanning i semesteret før sykdomsperioden.

§ 40-6. Begrensninger ved samtidige ytelser fra folketrygden

Søkere som har rett til sykepenger fra folketrygden, kan få differansen mellom tildelt støtte og sykepengebeløpet omgjort til sykestipend.

En søker som har rett til arbeidsavklaringspenger fra folketrygden for sykdomsperioden, får ikke omgjort tildelt støtte til sykestipend for den tiden vedkommende har rett til arbeidsavklaringspenger.

Merknad

Søkere som har rett til sykepenger fra arbeidsgiver, er også omfattet av § 40-6 første ledd. De kan få differansen mellom tildelt støtte og sykepengebeløpet omgjort til sykestipend.

Merknad

Sykepengebeløpet skal trekkes fra tildelt støtte før sykestipendet beregnes.

Merknad

Dersom søker bare i deler av sykdomsperioden får utbetalt sykepenger som overstiger beløpet han eller hun har fått i støtte, har søker rett til omgjøring av tildelt støtte til sykestipend for den delen av perioden søkeren ikke får utbetalt sykepenger. Dersom søker får utbetalt arbeidsavklaringspenger bare for deler av sykdomsperioden, har søker rett til omgjøring av tildelt støtte til sykestipend for den perioden søker ikke mottar arbeidsavklaringspenger.

Søker må selv dokumentere eventuelle perioder hvor det ikke utbetales sykepenger eller arbeidsavklaringspenger.

§ 40-7. Søknadsfrist

Søknad om sykestipend må være kommet inn til Lånekassen senest seks måneder etter at undervisningsåret eller kurset er avsluttet.

KAPITTEL 41. FLYKTNINGSTIPEND

§ 41-1. Vilkår for flyktningstipend

Flyktningstipendet gis i inntil tre år til utenlandsk statsborger som har fått beskyttelse (asyl) i Norge, og som tar vanlig videregående opplæring her i landet, eller som tar grunnskoleopplæring som vedkommende har rett til etter opplæringslova § 4A-1 første ledd.

Merknad

Med en person som har fått beskyttelse/asyl i Norge, menes en person som er registrert med flyktningstatus hos Utlendingsdirektoratet (UDI).

Merknad

Med "vanlig videregående opplæring" er ment opplæring som følger offentlig godkjente læreplaner i Kunnskapsløftet.

Merknad

Det kan gis flyktningstipend til deltidsutdanning, jf. § 7-2.

§ 41-2. Tidsbegrenset rett til flyktningstipend

Flyktningstipend kan gis innenfor en periode på seks år etter at søknaden om beskyttelse (asyl) ble innvilget. Dersom utdanningen påbegynnes innen tre år, gis det stipend i inntil tre år. Dersom utdanningen påbegynnes innen fire år, gis det stipend i inntil to år. Dersom utdanningen påbegynnes innen fem år, gis det stipend i inntil ett år. Tiden regnes fra den datoen beskyttelse (asyl) ble innvilget.

Perioden mellom datoen beskyttelse (asyl) ble innvilget og oppstart av utdanningen utvides med to år, slik at stipendet kan gis innenfor en periode på åtte år, dersom søkeren

- a) har barn eller får barn i løpet av den tiden flyktningstipend normalt kunne gis. Utdanningen må ta til før barnet er fylt ti år.
- b) har rett til grunnskoleopplæring etter opplæringslova § 4A-1 første ledd før vanlig videregående opplæring.

Innenfor disse grensene gis flyktningstipendet så lenge søkeren har rett til støtte etter første del, men maksimalt i inntil tre år.

Merknad

Forsinkelse i utdanningen medfører ikke at perioden med flyktningstipend forlenges.

Merknad

Flyktninger som har daglig omsorg for barn under ti år når de kommer til landet, eller som får barn i løpet av den tiden flyktningstipend normalt kan bli gitt, kan få grensene utvidet med to år. Det vil si at de kan få opptil tre stipend i løpet av åtte år etter at de kom til Norge. Det er ikke et vilkår at søkeren har hatt opphold i utdanningen på grunn av barnet.

§ 41-3. Avbrutt utdanning

Dersom utdanningen blir avbrutt, kan støtten bli krevd tilbake, se kapittel 9. Flyktningstipend blir ikke gjort om til lån etter kapittel 12 og 13, men kan gå til fradrag ved senere søknad om støtte.

Merknad

For søkere med rett til støtte etter forskriftens tredje del vil andre stipend enn flyktningstipend bli gjort om til lån til ved avbrutt utdanning.

§ 41-4. Beregning av støttebeløp ved videregående opplæring etter andre del

En søker som tar videregående opplæring som vedkommende har rett til etter opplæringslova § 3-1, får støttebeløpet regnet ut etter reglene i andre del.

Hele støttebeløpet gis som flyktningstipend, med unntak av lån til dekning av skolepenger.

Merknad til første ledd

Flyktning som tar ulike kurs som er lagt opp med repetisjon av fag fra grunnskolen som forberedelse for opptak i vanlig videregående opplæring etter andre del § 15-1 bokstav c, får også støtten regnet ut etter andre del.

Merknad til andre ledd

Den delen av reise støtten som gis som lån til elever som tar videregående opplæring i utlandet etter utvekslingsordningene i fjerde del, blir gitt som lån.

§ 41-5. Beregning av støttebeløp ved grunnskoleopplæring eller videregående opplæring etter tredje del

En søker som tar opplæring som vedkommende har rett til etter opplæringslova § 4A-1 første ledd eller § 4A-3, får støttebeløpet regnet ut etter reglene i tredje del.

En søker som tar vanlig videregående opplæring uten rett etter opplæringslova § 3-1, får støttebeløpet regnet ut etter reglene i tredje del.

Hele basisstøtten som kan gis etter § 25-1 gis som flyktningstipend. Stipendet behøvsprøves etter reglene i kapittel 29.

Merknad

Stipend til søker med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend) gis etter § 43-1 i forskriftens femte del. Dette stipendet inkluderes ikke i flyktningstipendet.

§ 41-6. Søkere som mottar introduksjonsstønning

Søkere som mottar introduksjonsstønad etter reglene i introduksjonsloven, har ikke rett til flyktningstipend etter dette kapitlet.

Merknad

Søker som mottar introduksjonsstønad, kan få støtte etter reglene i andre og tredje del i forskriften om tildeling av utdanningsstøtte.

KAPITTEL 42. DELVIS DEKNING AV SKOLEPENGER TIL ELEVER I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING VED UTENLANDSKE ELLER INTERNASJONALE SKOLER

§ 42-1. Stipend til delvis dekning av skolepenger til videregående opplæring ved utenlandske eller internasjonale skoler

Til videregående opplæring ved utenlandske eller internasjonale skoler i Norge eller i utlandet gis det stipend til delvis dekning av skolepenger når søkeren har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3-1. Stipendet blir gitt med 85 prosent av skolepengene. Maksimalt stipend for 2017-2018 er kr 91 493 per undervisningsår.

Det gis stipend bare til skolepenger som søkeren faktisk betaler. Stipendet blir redusert når tilskudd til skolepenger fra andre fører til at samlet støtte til skolepenger overskrider beløpet søkeren skal betale i skolepenger.

Merknad

Elever i det som regnes som vanlig videregående opplæring, kan få tilskudd til skolepenger.

Det gis ikke tilskudd til utdanning på nivå med fagskoleutdanning eller videreutdanning etter avsluttet videregående opplæring.

Merknad

Internasjonale skoler i Norge må være godkjent som støtteberettiget i Lånekassen.

Merknad

Stipend til skolepenger beregnes etter utgangskursen per 1. april. Utgangskurser blir lagt inn første uken i april og blir basert på den gjennomsnittlige månedskursen for mars. Se merknader til § 37-6. Stipendet blir ikke valutajustert etter § 37-6.

Merknad

Det kan gis stipend til delvis dekning av skolepenger til elever som får støtte til videregående opplæring i utlandet etter § 33-6 og § 33-8 til § 33-10 dersom de betaler skolepenger til det utenlandske lærestedet. Se § 36-1.

Merknad

Søknad om delvis dekning av skolepenger må være kommet inn til Lånekassen før søkerens støtteperiode for undervisningsåret 2017-18 er avsluttet, jf. § 14-2. Det er likevel en forutsetning at søker har sendt inn en ordinær søknad om støtte innen de ordinære fristene 15. november og 15. mars, jf. § 14-1.

§ 42-2. Begrensning ved statstilskudd

Søkere i utdanningstilbud der den utenlandske eller internasjonale skolen får statstilskudd fra Norge, kan ikke få stipend til å dekke skolepenger. Stipend kan likevel gis når statstilskuddet har et formål eller omfang som har liten eller ingen betydning for størrelsen på skolepengene.

Merknad

Norske videregående skoler i Spania får statstilskudd fra Norge, og elevene kan ikke få stipend til å dekke skolepenger.

KAPITTEL 43. SÆRLIGE REGLER FOR SØKERE MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

§ 43-1. Vilkår for stipend til søkere med nedsatt funksjonsevne (ekstrastipend)

Søkere som på grunn av nedsatt funksjonsevne ikke kan ha lønnet arbeid i tillegg til utdanning som er omfattet av forskriftens tredje del, gis et stipend på kr 3 631 per måned i tillegg til basisstøtten. Den nedsatte funksjonsevnen skal påvirke studiesituasjonen til søkeren i betydelig grad, slik at lønnet arbeid i tillegg til utdanningen fører til at søkeren ikke kan opprettholde normal studieprogresjon. Det er en forutsetning at søkeren er i stand til å studere og er studieaktiv i søknadsperioden. Se § 3-2. Stipendet kan bli gitt i tolv måneder per undervisningsår. Se § 8-10.

Dersom søkeren likevel har lønnet arbeid i tillegg til utdanningen, faller stipendet bort.

Stipendet blir behovsprøvd etter reglene i kapittel 29.

Merknad

Søkere som søker om ekstrastipend for høstsemesteret, det vil si perioden 16.08-15.01, kan ikke ha lønnet arbeid ved siden av utdanningen i denne perioden for å ha rett til ekstrastipendet.

Søkere som søker om ekstrastipend for vårsemesteret, det vil si perioden 16.01-15.06, kan ikke ha lønnet arbeid ved siden av utdanningen i denne perioden for å ha rett til ekstrastipend.

Merknad

Søkere som arbeider ved siden av utdanningen innenfor en av periodene 16.08-15.01 eller 16.01-15.06, har ikke rett til ekstrastipend for det aktuelle semesteret. I slike tilfeller blir alt ekstrastipend som er gitt for det aktuelle semesteret, gjort om til lån og krevd tilbakeført. Se § 12-3. Det kan likevel gjøres unntak fra dette for søkere som har mottatt ekstrastipend, og som begynner å arbeide etter at siste eksamen i semesteret er avlagt, eller etter at all undervisning i semesteret er avsluttet dersom semesteret avsluttes uten eksamen. Søkeren kan i slike tilfeller beholde mottatt ekstrastipend fram til den datoen hvor han begynner å arbeide, men han har ikke rett til å beholde mottatt ekstrastipend etter denne datoen.

Merknad

Det må sendes inn dokumentasjon som må inneholde en vurdering av søkerens funksjonsnedsettelse og søkerens mulighet for lønnet arbeid og utdanning. Dokumentasjon skal gis av lege, psykologspesialist, annen spesialist eller logoped med særlig kjennskap til søkerens nedsatte funksjonsevne. Den må vise at søkeren har en nedsatt funksjonsevne som i betydelig grad går utover søkerens studiesituasjon, at søkeren ikke kan ha lønnet arbeid ved siden av utdanningen uten at dette går utover søkerens planlagte studieprogresjon og at søkeren er i stand til å studere. Skjema X kan brukes som dokumentasjon.

I særlige tilfeller kan det godtas dokumentasjon fra annen fagperson. Det må framgå at denne fagpersonen både har nødvendig fagkompetanse og særlig kjennskap til søkerens studiesituasjon

Merknad

Det kan ikke gis stipend etter denne bestemmelsen til søkere som har permisjon fra utdanningen eller som er borte fra utdanningen fordi de er helt studieuføre. Det kan likevel gis ekstrastipend til søker som skal være i utdanning i hele eller deler av en periode med foreldrestipend hvis søkeren dokumenterer å ha rett til foreldrestipendet.

Merknad

Søknadsfristene 15. november og 15. mars gjelder også for søknad om ekstrastipend i undervisningsåret. Se § 14-1.

Merknad

Stipendet kan også gis for sommeren dersom søkeren har rett til støtte i en utvidet periode etter § 8-10. Skjema Y kan brukes som dokumentasjon for at søkeren ikke kan ha lønnet arbeid om sommeren.

§ 43-2. Begrensning av ekstrastipendet for søkere som er helt studieuføre

Dersom søkeren er helt studieufør på grunn av sykdom, gjelder følgende vilkår for ekstrastipendet:

a) søkere som er helt studieuføre på søknadstidspunktet, og som har rett til sykestipend etter § 40-1, har ikke rett til ekstrastipend

b) søkere som har mottatt ekstrastipend, og som blir helt studieuføre og har rett til sykestipend etter § 40-1, har rett til å beholde tildelt ekstrastipend i perioden med sykestipend.

§ 43-3. Stipend ved forsinkelse ut over grensen i § 9-2

Søkere som har rett til støtte etter forskriftens tredje del til forsinkelse ut over grensen i § 9-2 på grunn av dokumentert funksjonshemming i studiesituasjonen etter § 9-3, får basisstøtten som stipend. Det er en forutsetning at søkeren ikke mottar støtte gjennom folketrygden som er ment å dekke livsopphold. Stipendet behovsprøves ikke etter kapittel 29.

Merknad

Avlagte studiepoeng i semestre med fullstipendiering etter denne bestemmelsen, brukes til innhenting av tidligere faglig forsinkelse.

Sjette del. Støtte og ettergivelse for statsborgere fra utviklingsland, landene på Vest-Balkan, land i Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordningen)

[Kapittel 44 Hvem som er omfattet av kvoteordningen i sjette del](#)

[Kapittel 45 Krav til søkeren](#)

[Kapittel 46 Hva slags utdanning det gis støtte til](#)

[Kapittel 47 Hvor lang tid det gis støtte](#)

[Kapittel 48 Utrekning av støttebeløpet](#)

[Kapittel 49 Ettergivelse av utdanningslån](#)

KAPITTEL 44. HVEM SOM ER OMFATTET AV KVOTEORDNINGEN I SJETTE DEL

§ 44-1. Hvem som er omfattet av kvoteordningen i sjette del

Sjette del gjelder for statsborgere over 18 år fra utviklingsland, landene på Vest-Balkan, land i Øst-Europa og Sentral-Asia som er tatt opp ved høyskole eller universitet i Norge, etter de vilkårene som Kunnskapsdepartementet har fastsatt for kvoteordningen.

Det tas ikke opp nye studenter gjennom kvoteordningen fra og med høstsemesteret 2016. Kvotestudenter som har påbegynt en utdanning vårsemesteret 2016 eller tidligere, har rett til å fullføre denne med støtte etter de vilkårene som framgår av sjette del.

KAPITTEL 45. KRAV TIL SØKEREN

§ 45-1. Grunnleggende vilkår

Det er et vilkår at søkeren har fått studieplass i høyere utdanning etter de vilkårene som er nevnt i § 44-1, har oppholdstillatelse som utdannings søker, og skal bruke utdanningen i hjemlandet når studiet er fullført.

Merknad

Bekreftelse på oppholdstillatelse som utdannings søker må være vedlagt den første søknaden.

§ 45-2. Vilkår om opphold i hjemlandet før søknad om opptak

Det er et vilkår at søkeren har søkt om opptak til utdanning under kvoteordningen fra hjemlandet og dokumenterer opphold i hjemlandet i minst ett år før opptak i utdanningen.

§ 45-3. Unntak fra § 45-2

Unntak fra kravet om å søke fra hjemlandet kan bli gjort for søkere som tidligere har fått støtte fra Lånekassen, eller som har finansiert høyere utdanning i Norge gjennom Norad og Norges forskningsråd o.l. Det er da en forutsetning at samlet studietid ikke overstiger fem år.

KAPITTEL 46. HVA SLAGS UTDANNING DET GIS STØTTE TIL**§ 46-1. Hva slags utdanning det gis støtte til**

Utdanningen må være godkjent for støtte etter forskriftens første del. Det gis støtte til ph.d.-utdanning til studenter som får støtte under kvoteordningen.

§ 46-2. Innføringskurs i norsk eller samisk

Søkere som er tatt opp til et utdanningsprogram med norsk eller samisk som undervisningsspråk, får støtte i inntil ett år til innføringskurs i norsk eller samisk før utdanningen.

Merknad

Det blir ikke gitt støtte til repetisjon av innføringskurs.

KAPITTEL 47. HVOR LANG TID DET GIS STØTTE**§ 47-1. Hovedregel**

Det gis støtte i normert tid for utdanningen, innenfor en ramme på fire år. Et eventuelt innføringskurs i norsk eller samisk kommer i tillegg til de fire årene.

§ 47-2. Kombinasjon masterutdanning og ph.d.-utdanning

Dersom søkeren planlegger ph.d.-utdanning, gis det bare støtte i ett år på mastergradsnivå. Søkere som har mottatt støtte i mer enn ett år til mastergradsutdanning, og deretter blir tatt opp i ph.d.-utdanning under kvoteordningen, kan få støtte til ph.d.-utdanningen i så lang tid som gjenstår innenfor rammene i § 47-1, § 47-3 og § 47-4.

§ 47-3. Utvidet støtteperiode ved feltarbeid i hjemlandet

Dersom feltarbeid i hjemlandet inngår i utdanningen, utvides støtteperioden tilsvarende lengden på feltarbeidet, slik at det gis støtte i inntil fem år. Støtte til feltarbeid gis etter de samme reglene som gjelder for norske søkere, se § 5-1 og § 8-9.

Merknad

Det er en forutsetning at feltarbeidet starter etter at søkeren har begynt utdanningen i Norge. Feltarbeidet må inngå som en del av det faglige opplegget og være klarlagt og anbefalt av lærestedet på forhånd. Det kan bli gitt støtte til feltarbeid i hjemlandet i flere perioder dersom det er en del av studieopplegget. Dette blir godtatt som utvidet studieår dersom feltarbeidet blir gjennomført om sommeren.

§ 47-4. Forsinkelse i utdanningen

Ved forsinkelse i utdanningen kan det gis støtte i inntil ett år mer enn normert tid, se § 9-2. Ved forsinkelse i siste semester i utdanningen kan det gis støtte i inntil to måneder om sommeren for å fullføre utdanningen.

Det er en forutsetning at søkeren fortsatt har studie plass under kvoteordningen. Det gis ikke støtte til repetisjon av innføringskurs.

Merknad

Forsinkelse i utdanningen gir rett til utvidelse av støtteperioden som er definert i § 47-1. Dette gjelder ikke ved innføringskurs i norsk eller samisk.

Merknad

Det blir ikke gitt støtte til forsinkelse i mer enn ett år under kvoteprogrammet.

KAPITTEL 48. UTREGNING AV STØTTEBELØPET**§ 48-1. Utregning av støttebeløpet**

Ved utregning av støttebeløpet gjelder reglene i tredje del og kapittel 39 og 40. Regler for støtte til reiser er gitt i § 48-4 og § 48-5.

Det gis støtte i tolv måneder per undervisningsår for ph.d.-studenter.

§ 48-2. Forsørgerstipend

Søkeren får forsørgerstipend for barn født i 2002 eller senere som har oppholdstillatelse og som bor sammen med søkeren i Norge.

§ 48-3. Tilskudd til hjemreise

Det gis tilskudd til hjemreise når utdanningen er avsluttet.

Merknad

Det blir gitt støtte til hjemreisen dersom søkeren reiser tilbake til hjemlandet sitt innen tre måneder etter avsluttet utdanning eller gjennomført disputas for ph.d.-studenter. Støtte til hjemreise kan også bli gitt selv om utdanningen ikke blir fullført. Det blir også gitt støtte til hjemreise (innenfor grensen på tre måneder) selv om siste året er gjennomført uten støtte fra Lånekassen.

§ 48-4. Tilskudd til årlig hjemreise

Det gis tilskudd til en årlig hjemreise etter satsene i Lånekassen, når studiet har vart i ett år eller mer og søkeren ikke har hatt feltarbeid i semesteret før, eller skal ha feltarbeid i semesteret etter. Når studenten starter utdanningen i vårsemesteret, kan det gis reisetilskudd når studiet har vart i ett semester eller mer.

Det er en forutsetning for støtte til slik reise at søkeren faktisk gjennomfører reisen.

Merknad

Lånekassen kan kreve dokumentasjon på at reisen er gjennomført.

Merknad

I tillegg til støtte til hjemreise når utdanningen er avsluttet, jf. § 48-3, kan en søker som starter utdanningen i høstsemesteret, og som tar en utdanning som varer tre eller fire semestre få støtte til én hjemreise etter § 48-4. Ved utdanning som varer fem eller seks semestre kan det gis støtte til to hjemreiser etter § 48-4. Ved utdanning som varer sju eller åtte semestre kan det gis støtte til tre hjemreiser etter § 48-4. Dersom søkeren starter i vårsemesteret, kan søkeren i tillegg få støtte til hjemreise etter det første semesteret.

§ 48-5. Beregning av tilskudd til reiser

Tilskuddet til reiser i Norge etter § 48-3 og § 48-4 gis som stipend etter satsene i Lånekassen.

Tilskuddet til reiser i utlandet gis med 70 prosent som stipend og 30 prosent som lån.

KAPITTEL 49. ETTERGIVELSE AV UTDANNINGSLÅN**§ 49-1. Ettergivelse av utdanningslån ved varig bosetting i hjemlandet**

Låntakere får ettergitt utdanningslån som er gitt etter sjette del når de reiser tilbake til hjemlandet for å bosette seg varig der.

Merknad

Låntakeren kan søke om ettergivelse når han har bodd i ett år sammenhengende i hjemlandet etter avsluttet

utdanning. Dette gjelder også når låntakeren bosetter seg i hjemlandet uten at utdanningen er fullført. Kravet er likevel at låntakeren skal ha bosatt seg varig i hjemlandet, det vil si at det ikke er tilstrekkelig at låntakeren har bodd ett år i hjemlandet for så å flytte til et annet land.

Merknad

Dersom låntakeren ikke sender inn søknad om ettergivelse etter ett år i hjemlandet, blir lånet behandlet etter § 49-2.

§ 49-2. Bosetting i Norge eller annet land

Låntakere som bor i Norge eller i et annet land enn hjemlandet etter avsluttet utdanning, får ikke lånet ettergitt. For disse gjelder reglene i forskrift om forrenting og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettar.

Merknad

Dersom låntakeren senere reiser til hjemlandet for å bosette seg der, kan han søke om ettergivelse når han har vært bosatt i ett år i hjemlandet.

§ 49-3. Unntak ved humanitære grunner

Dersom det foreligger humanitære grunner til at låntakeren ikke kan bosette seg i hjemlandet etter avsluttet utdanning, som krig, alvorlig uro eller forfølgelse, kan lånet bli ettergitt dersom låntakeren bosetter seg i et annet land som er omfattet av kvoteordningen.

§ 49-4. Tilbakevending til Norge

Dersom låntakeren senere vender tilbake til Norge, vil vedtaket om ettergivelse bli opphevet. Er vedtaket eldre enn ti år, blir vedtaket likevel ikke endret.

Merknad

Vedtaket om ettergivelse skal oppheves dersom låntakeren vender tilbake til Norge. Rentedatoen blir fastsatt til den første i måneden gjelden blir reaktivert.

Sjuende del. Ikrafttredelse

KAPITTEL 50. IKRAFTTREDELSE

§ 50-1. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 15. april 2017.